

Mor.

5423.

R. M. K. I.

1521

1. peld. Illjes.

1521

HANGOS TROMBITA.

Avagy.

Olly terhes s' menydörgő Tanítás, mellyben
a' Főlséges Istennek a' Részegeskedésnek
meg-büntetésében ki-tetűző Birói igazsága,
emberi bűtűvel le-iratik s' világ eleiben ter-
jesztetik amaz erős fegyveresnek pedig a'
Részegeskedést óltalmazó fegyve-
rének éli ki-vonatik.

Mellyet a' Profeták. Apostolok, és Evan-
gelisták irásokból vőtt és szedegetett

SZENT-PETERI ISTVAN.

A' Jesus Christus alázatos tanítványa,
és a' SZENT MIHALYI Ekklesiának
akkori Tanítója.

Esa. 58. v. I. Kiáltis torockal, ne ked-
vezz, mint a' TROMBITA emeld-fel a' te-
sződat, és mond-meg az én népemnek az ő vétség,
és a' Jákob házának az ő bűné.

György

Képesbely.

DEBRECZENBEN.

Nyomat: VINTZE GYÖRGY, által, 1698.

Chrysost. Homil. 26. ad Pop. Antioch.

Scio quod multi, ait, nos ridebunt: sed melius nunc hic rideri, quam tunc lugere. Ridebunt n. quotquot insaniunt. Quis enim, quæso, mente non carens mandatum servari ridebit? Quod si ridebunt, huiusmodi non nos, sed Christum ridebunt.

Approbatio Opusculi.

Reverendus, Clarissimus, ac præclaræ æruditionis Vir, Dominus STEPHANUS Sz: PETERI, Minister Ecclesiæ Sz: Mihályiensis: Sciens Ministrum in Sacra sua functione non tantum vivâ voce & eloquiô; verùm & scriptis, sibi & suæ fidei commissos docere, ut & sera posteritas inde documentum, & sanctæ vitæ studium, institutionem ac profectum haurire posset. Hinc omnem operam & studium huic rei sequendæ addixit, à primordio Sacri sui Ministerii. Nam quæ vivô eloquiô inter Auditores docuit, ea & scriptis calamô consignavit, ut tractû temporis evulgando posteritati etiam prodesse posset. In cuius rei testimonium hoc opusculum prælo subijcere ac edere voluit: in quo ebrietas & ebriosi ex scripturæ rivulis, ritè, doctè, & solidè taxantur ac damnantur. Ebrietate enim

A 2

enim frequentativā, omnia præcepta Dei-violantur, luxui, turpi inflammationi, adulterio, & cœdibus fenestra aperitur. *Mola Diaboli* erigitur ac impellitur, Musica ut vocalis, ita instrumentalis in abusum, Scil: lasciviam, proter-viam, & scurrarum cantilenas ac melodias convertitur. Omni pudore, rubore, & ratione miser homo destituitur, & bruto similis redditur. Evulgando ergò dignum judico, & maximè approbo. In hoc enim exulcerato, & omni malitiæ addicto seculo, homines, à vita sancta, & pia sobrietate nimium degenerarunt & abalienati sunt, ita ut in cœnum & volutabrum ebrietatis in inensum demersi, planè ad ostium barathri ac orci de lapsi videantur. Opus ergo est, ut tali scripto & opere moniti sibi & animæ suæ consulant, ac ad Deum vivum se convertant, pietatem, ac divinam sobrietatem sectentur: abstinendo se ab execrabili & damnabili vitio ebrietatis. Faxit Divina Majestas: ut hœc opusculò multi exsuscitari in studio pietatis et praxi sobrietatis proficere possint! Ita vovet

JOHANNES K. DEBRECINUS, Ecclesiastes
Folvariensis. F. T. D. S.
Anna 1698. 13. Martij. Christi.

CHRISTUSBAN kedves A-
tyám fiainak.

A'
SZENT MIHALYI

Tanács-béli embereknek.

Es az egész

Keresztyén Gyülekezetnek.

A' Christusban meg-szenteltetett hivenek, az Istenről a' mi Atyánkról, és az Ur Jêsus Christustól kégyelmet, békefféget, és Isten jószágiban végiglen való megmaradást. Istenben szerelmes Atyám-fiai! im Isten engedelmeiből és segítségéből, e' gonofságban meg-rögzött s' meg-aggott világnak utolsó részében leg-ki-váltabb-képpen Királykodó epidémia pe-Matth. 24. stus röl iratott conceptus-kámat világ eleibe bo-2. Tim. 1. csátom. Nem az én bremnek, nevemnek mind-49. 50. azon-által (jó lelki ísmérettel irom) terjedéstre; mert arra nem vágyok, elég az énnekem; hogy az én nevem bé vagyon iratva az életnek Lnk. 10. könyvében, melly felől az én lelkemben bizonyos. 9. 20. vagyok. Enezért e' világtól angvina merregnél 2. Tim. 1. egyebet jutalmúl nem-is várok, tudván e' világnak természetit, és az Apostolnak is am a' szá-1. Jan. 3. 7. Gal. 4. 7. 16. vait: Ellenségekké löttem e nektek; hogy nektek igazat szóllok? De jól vagyon, tudom én eziránt-is az én Uramnak tanítását: Jay, úgy Luk. 6. 7. mon dtinektek mikor minden emberek jót monda-26.

Jan. 7. *nak* ti felöletek. Az Urat is gyűlölte e' Világ; mert
 7. 7. bizonyítható térszen vala rolla; hogy az ő tselekedeti
 Matth. 10. gonoszok: mit várhat tehát a' szolga? Indított an-
 17. 24. 25. nak-okáért ennek ki-adására engemet im ez.
 Pet. 3. 7. 21. Mert én mindgyárt az én keresztségemben az én
 Istenemnek hűségére solenniter megesküdtem,
 ő Felségének hóltig való engedelmeségemet ígér-
 tem, az Ördögnek pedig, a' testnek és e' vilá-
 gnak ellene mondtam. Melly fogadástomat
 újabbán ismétlám s' meg-dupláztam akkor, a'
 Matth. 9. mikor az aratóknak Ura az ő gabonájának arató-
 7. 38. sára engemet ki bocsátá; hogy az Ördög orszá-
 Jer. 1. 10. gát rontanám; s' Christufnak pedig országát ne-
 Zhes 2. 7. velnem és gyámolitanám, melly nem csak
 15. szóval való hirdetés, hanem írás által is léfzen;
 mivel a' tsak mondatott és hallatott szó el-nyé-
 szik és el-vész; de a' le-íratott meg-marad. Lá-
 Eph. 2. 7. 2. tván az ért; hogy a' Sátán nagy birodalmat fo-
 gott ez utolsó világban élő emberekben ő maga-
 nak, s' a' Részegeskedésnek sürü sárjával szívai-
 ket be-borította, melly miatt e' Világ a' börtö-
 el nyomattatván kedvére nyújtózik, s' fejek a'
 Részegeskedésnek hagymázásától meg-kámporodott,
 Deut. 23. ez én Istenemnek tört bokrós fogadásmról kez-
 7. 21. dek meg emlekezni, s' a' Setegek Urának ar-
 Marc. 16. mamentariumából, a' kéréső fegyvert elől-véven,
 Sid. 4. 7. 12 az Ördög orszaga ellen ki-kelék, remélvén;
 7. 20. Aet hogy talám (az Ur velem edgyütt, munkálkod-
 26. 7. 18. ván) valakiker az ördög országából a' Christus or-
 szágában által hozhatnék. Oh bár tsak egy lel-
 kold. 11. 7. ket nyerhetnék én ez által Istenem számára! mert
 10. egy léleknek meg-nyerése többet téfszen Indiának
 minden kintének meg-nyerésénél. Irtam azoknak
 kedvéért is, a' kik még meg-nem-vesztegette-
 sek a' dorbezőlőknak rosz társalkodásoktól: hogy
 azoknak társalkodásokat vélek inkább meg-útál-
 tatván;

tudám; mert az igazán le-vayzoltatott vétek útdi-
 tartya-meg a' véteket mi velünk. Minek okáért,
 engemet ezért sem éltében, semholtom után
 méltán senki nem gyalázhaz, ha ki gyaláz lálla,
 tsak vala-hogy a' IX parantzolator által ne hágia,
 és az Istennek kemény itéleti érette magdra ne
 vonnya. Nem fog, tudom mindeneknek teszte-
 nié; hogy nyilván szóllok e' világnak, mivel
 gyűlölséges e' világ előtt igazat mondani; de ezt Kir. 22. 7. 8.
 neminémü-képpen kételesenből kellett tsele- Vide. P.
 kednem; hol-ott sokaknak bozránkortató éle- Martyr. im.
 7. 1. zek, másoknak a' kegyesség gyakorlásban nagy a- Cur non me-
 kadék és meg-botlató Cadvek. En a' féle jó feje- diant aures
 köztötteknek a' mint-hogy dissirettyeket nem ki-quod omni
 vánom; úgy gyaláztattokat-is semminek tar-um oculis vi-
 rom. Nemellyek pedig, el-láttam, fogják- aent.
 ez kitsiny iráskámat meg-útálnia ezért; hogy
 ezt nem valamelly Theologia beres, authorita-
 zivus nagy s' meszse ki-terjedett híru; hanem
 kitsiny, komályos, egy-ügyű cseccsemő fogadta és
 szülté; de a' kegyes, s' Christus országának ter-
 jedéses kívánó s' ohajtó birvek, az ő cseccsemő és
 kissinyded apradinak szájok által az ő dissirettsi- Solt. 8. 7. 2.
 eleitől fogva vezben virv s' vibető Istent ezert
 dissiretteni fogják. En mégeddig erről a' materiá-
 vól tsak ilyen iráskát is (távu! légyen én töllem
 az ambitio; az olvasótól pedig a' sinistra suspi-
 cio) nem láttam; hogy valaki vagy Magyaról;
 vagy Deákól, irt volna, mert egyéb-ként én
 ebben talám nem munkálodtam volna. A'
 melly Ellen-veszések pedig itt olvastatnak, én
 azokat nem az újból szoptam; hanem többiről
 mind hallomásból tanúltam, némellyeket azok
 közöttül némelly profanus s' Epicureus Idiosak,
 némellyeket valami sciolus literatus-kák némel-
 lyeket pedig hol-mi Chnifus nevében profetálók;

Matth. 9. de a' Christustól Joka (talám) nem ismertettek;
 9. 22. 23. hol egyszer s' hol másszor; hol itt s' hol amott,
 obhiciáltanak; egybként magamtól én mind
 azokat fel nem találhattam; ha, azoknak üszö-
 jökön nem Szántottam, volna. Született nyel-
 vünkön irám; hogy a' kik a' Római nyelvben
 nem annyira tudótok, azok is olvasván vehet-
 senek e'ből magoknak lelki tanúságot és épüle-
 tet. Hogy pedig kegyelmeiteknek ajánlom ez e-
 gyügyű munkácskám (mint a' Tánca Pestisét is,) okai im ezek. 1. Mert én ezt jóllehet nem is
 fogadtam; de mind azon-által itt szültem. 2.
 Mert néhány esztendőök alatt ezen materiát,
 hol ezen textusból; hol ismét más locusból (az
 alkalmatosság úgy kívánván) itt is ottan-ot-
 tan urga áltam. 3. Mert ez én jószándékomnak
 kegyelmeitek lött elő-fogóllói. Vegyé azért ke-
 gyelmeitek, olly szível, mintéművel én ajánlom.
 Végezetre az Ur az ő Lelkének ragyogó világá-
 10. Phil. 1. 9. 10. val ündököllyek mindenkor a' ti szívetekben; hogy
 az Józanágnak ösvényém minden tántorgás-
 nélkül futkassatok a' Christusnak országáig. A-
 men! Amen!

Írtam Szent-Mihályon a' magam Tö-
 núlobázacskámban.

Anno Domini 1698.

A' Jépus Christus. együgyű
 szolgálja, Es kegyelmeiteknek
 lelki javát kívánó Lelki Pa-
 sztora.

SZENT-PETERI ISTVAN.

Lecto.

Lectori

Benevolo, Solidam Salurem.

Malevolo, helleborum Salubrem.

IM holjöv (a' TANTZ PESTIS
 után) Isten kegyelmességéből
 az HANGOS TROMBITA is
 nap-fényre, mellynek mivolta fe-
 lől egyebbel nem akarlak Kegyes
 Olvasó, itt mindgyárt, miglen
 bellyebb lépnel, az első kűszöbben
 tudósítónia, hanem tsak a' mit az
 Ajánló levélben ki-adtam Kérem az
 UR Istent; hogy önnön maga Sz. 2. Cor. 9.
 Lelkének általa ez HANGOS 1. 6. 7.
 TROMBITAT fuvallya-meg; Eja. 55. 9.
 hogy ennek hangja ne csak füled- 10. 11.
 nek dobját verje, és ne csak szeme-
 idnek hártyáit érdekje; hanem szí-
 vednek gyűkerére hasson-bé. Az
 UR az ő ajándékát a' mennyire én
 velem közlenie méltóztatra, én-is
 a'ból tégedet örömeft részeltetlek,
 kész vagyok üdövel (ha Isten akar-
 ja's

ja s' élek többekből és nag yobakból is
 Luk. 19. ^{20.} tegedet részfeltetnie. En Istentől
 Matth. 5. vőtt girátskámát el-ásni, és a' vilá-
 7. 13. got véka elá borítani nem örömezt
 2Pét. 1. 7. akarnám; hanem a' mikor szavom
 11. 14. 15. el áll, akkor-is az ördög országát
 rontani, a' Christus országát pedig
 éppíteni, igyekezném. A' rágak-
 mazók tartásák dolgokat, ha ők nem
 kedvellik, könyű el-lenniük nál-
 la-nélkül, a' kinek kell veg ye hasz-
 nát, s' a' kinek nem, írja mását.
 Az én hozzám jó akarattal és bará-
 tságos indulattal lévő atyafiak pedig
 leg yennk jó egészséghen, és éllyenek
 az én egy-ügyű munkátskámmal
 magok éppüleletire, és Istennek
 dicsőségére, s' engemet-is, hogy
 más egyéb munkátskám-is láthassá-
 nak világot, könyörgésekkel segít-
 tsenek. Amen!

Lelked Baráttya S. I.

In

In nomine Domini laxabo rete!

Fundamentum.

Esa. 5. v 11. 12.

FAy azoknak a' kik jó reggel fel-
 kelnek, hogy részegeskedgyenek, és mu-
 latnak a' bor mellett mind estvéig; miglen a'
 bor fel-gerjesztze őket.

Kiknek lakodalmokban vagyon hegedű,
 (cithara) és lant (nablum) dob, és fip, és bor:
 a' Jehovanak pedig dolga nem tekénik-meg,
 és az ökezeinek eselekedetir nem gondolják-
 meg.

Noha az Isten irgalmassága minden ō mun-
 káin felül-válónak mondatik lennie, és az
 Egekön felül mondatik haladnia. Solt. 108.
 8. 5. s' a' bűnökön felül áradnia. Rom. 5. v
 20. mind-azon által igazságának-is meg-
 kell maradnia: Ugy hogy a' mint summe
 misericors, irgalmasságos, a' meg-terökhöz
 és hívökhöz: ugy Summe iustus, igazságos-
 is a' meg-általkodtakhoz. Solt. 5. v 5. 6. 7.
 Hamisságot nem akaró Isten vagy te, nem la-
 kik te mellett a' gonosz, gyűlöled mind az
 igazságtalanságnak eselekedőit El-veszted az
 hamisság szöitokat, a' vért-ontó és tsalárd
 embert gyűlöli a' Jehova. Lásd idé. Ki-jöv.
 34. v 6. 7. Esa. 33. v 14. Nah. 1. v 3. 6.

Ea-

El-kezd
 dea.
 Multu
 benignitas
 est Deus
 sed simul
 iustus
 Num 14
 9 18.
 Solt. 116
 9 5.
 8c 145
 8 17.

H A N G O S.

Ennek bizonyosságára tartozik é magyarázatra fel-vétetet Letzke: *Íaj, úgy mond azoknak 's a' t.*

Summájá a' Letzkének.

Részegeskedés jutalma.

R E S Z E T.

I. Vagyon á jutalom, im e' *kitsiny; de terhes* igécskében bé-foglalva: *Íaj.*

II. Vagyon az érdemlő ok (melly a' *Részegeskedés*) az ő *teselkedő* okaibá ki-adva, im ezekbē: *Azoknak kik jó reggel fel kelnek. s a. t.*

Az holott ílmét a' *teselkedő* okok (tudnillik a' *Részegesek*) le-irattának két-félé *anomidjokról.* Elsőben az ő meg-tévési avagy tilalom ellen való bűnökről; mellyek négyek: I. A' *Részegeskedésben* való *Serénység; jó reggel kelnek fel, úgy mond.*

II. A' *borban* való *zablódás, bor-italban* való telhetetlenség: *mulainak a' bor mellett mind estveig.* III. A' *részegeskedésből* ő bennük *kéj-folyó vérkeik: a' bor fel-gerjeszt* őket.

IV. Némelly *Szabados dolgokkal;* tudni illik a' *Musikákkal* való *ebusus, vílza* élés: *kiknek lakodalmokban vagyon begedülant. s' a' t.* Málodszor, le-iratnak az ő *el-hagyás* avagy *parantsolat* ellen való bűnökről, mellyek kettők: I. Hogy a' *Jehováának* *dolgát* nem *tekéntik-meg.* II. Hogy az ő *kezzeinek* *telekedet* nem *gondolják-meg.*

Lászluk immár magyarázattát.

Teo

T R O M B I T A.

Te pedig óh szelidségben 's világ allyaiban gyönyörködő bölcs Isten, a' kis-dednek és tse-tsem-nének szájából vid-végben a' te dicsíresedet a' te ellenségedért, hogy meg szüntessed az ellenséget, és a' magáért bősztű-állot Amen. Amen.

Solz.
8. v. 2.

I. Kérdes. *Mit jegyez itt im e' kitsiny igétské Íaj.*

Fel. *Leg-elsőben-is meg-kell itt ézt jegyez-nünk: Az Istennek Sz. Szolgái akkor szoktanak gyakrabban ez igével élni mikor a' bűnért, jóvendő gonoszjal 's veszedelemmel fenyegetnek; miképpen az Ur Christus-is (ki Esaiásnál Isten Szolgájának bizonyos okokkal neveztetik) feddőz-vén az háládatlan Galilianak városira: és az ő kegyetlen ellenségi a' Phariseusok és Irás-sudok ellen fok jajjal fenyegeti őket Matth.*

Esa. 42.
v. 15.
v. 13.
v. 11.

II. 21. és 23 v. 13. Minekokáért e' Letzkékben-is ez igétské: *Hői jaj, fenyegető és az Istennek fel-gerjedet meg-émészto harag 's súlyos ítleit jó-elevé megjóvendőlő igécské, mellyben az Istennek Lelké minden gonoszoknak jelen-valoknak és következendőkné, testieknek avagy ideig-valoknak, és lelkiekné avagy örökké valoknak minden nemet bé-foglalija. Mintha mondana: Boldogtalan ki menetelek léfzen mind e' világból 's mind pedig halálok után örökké való gyötrelmek léfzen a' pokolban. A' mint ezt*

Boldi-

H A N G O S.

sd Királyra. Dan. 5. ama *híres opulo gazdaga* ra. Luk. 16. v. 19. 24. és *gonosz olgára*. Math. 24 v. 48. 49. 50. 51. reá-is tellyeledek.

Fajnak neveztetnek penig a' büntetésnek *gonoszai* ez okon: Mert *jaiszereznek* az emberben, őtet *jaira* inditják velle *jais* kiáltatnak. Amos. 5. v. 16. 27. Meton. *offecti*.

II. Kérdés. *Kitsodák a' részegesek kiknek az igaz Isten itt jait kiált.*

Fel. I. *Tagadásképpen* Nem azok I. kik a' *tsfnek erejéért* egészségük meg-tartásának okáért *isznak*, természetek erőtlenségének könnyebítésére és táplálására borral élnek mert ezt az *Apostol* (ki egyéb iránt a' *részegeskedésnek* buzgo *persecutora*, mint irási mutogatják) az ő lelki fiának *Timotheusnak* kommandálja. 1. Tim. 5. v. 23. Lásd idé 1 Cor. 9. v. 4. 7. Math. 11. v. 19.

II. Nem-is azok, kik *Sz. vidámságnak* okáért (mellyel a' kegyes lelek az ő *külső gondyokat* le-téven, az *Urban örülnek* és a' melly *Isten ajándékival* való *visza élés* is meg nem haborittatik, mely a' *Részegeskédsel* mint egy *úti társ* el-válthatatlantil edgyütt-jár) bort isznak, mellyről Szol az Istennek Lelké. Bir. 9. v. 13. Solt. 104. v. 15.

III. Még-is nem azok, a' kik egyszer a-

vagy

T R O M B I T A.

vagy *kétszer* egész éleikben meg-részegednek; mint a' Szegény *Noé és Lót* *Patriarchák*. Ter. 9. v. 20. 21. és 19. 33-35.

Noha *igaz meg-terésnélkül* ez illyenkek is *kárhozatra méltok*. Deut. 27. v. 26. Lásd-meg ezt oda alá a' *Tudomány oká*nak *előtte* le-tőt *Ellem- vetéskere* adatott *második választ-tételben*.

Fel. II. *Allatás-képpen*.

Kik *gyakran* avagy *mindenkor* Szoktanak *meg-részegedni*, avagy mint a' *Letzkében* azokat az Istennek Lelké *Szörökrül* le-irja.

Kik *Serények a' bornak mértéketlenül* való *italyára*. Kik *telhetetlenek a' bor italbá*

Kik a' *Jehovának dögát* nem *tekénik*, és az ő *kezzeinek tselekedetit* nem *gondolják meg*. Kik *Szertetik a' gyakorta való jó-lakást, lakodalmozást*. Efa. 5. v. 22. 22. v. 13. és 56. v. 12. Peld. 23. v. 35.

Dubium. *Miképpen* mondgya itt a' *Proféta* hogy a' *Részegesek* jó reggel kelnek a' *Részegeskedésre* fel; holott az emberek nem *soktak* reggel *meg-részegedni*, mint ezt *St. Peter* bizonyitgya, ki, midőn a' *Sz. Lélekkel* bétölt *Apostolok* *édes bortul* *meg-részegedtek* nek némely *patvark* *ódoctul* tsútképpé *mondamának*, azoknak *hamis vélekedéseket* im-igyen *tzafollya meg*: *Nem részegek*, úgy *mond* ezek a' *mint ti alittjátok*. Okát *adgya*: *holott a' napnak három órája* vagy

indni-

tudni. Nap-támadattól fogva; mert így számlállyák vala az órákat a' Sidók, minden napnak 12. órákat adván, mellyről Idvezitőnk szól Jan. 11. v 9. Így argumental annak-okáért az Apostol: *Nem részegek ezek; mert még csak 3. óra, az az reggel, vagyon.* Óka: mert (mint ha mondaná) *nem szoktak az emberek reggel meg-részegedni.* Tsel. 2. v 5. Fel. 1. E' mi Leczkénkben a' *részegeskedésre reggel való fel-kelesén, értetik a' részegeskedésben való sérénység és szorgalmatosság.* ex coll. v 22. 2. Ha kipedig a' *Tőretont, a' bölűi, értelmet, urgeállya a' leczkében, annak ezt felelem; hogy a' Szent-Péternek az az ő probabile argumentuma, nem universale avagy közönséges; s' nem is erőssperpetuó, minden-ha.* Mert im a' Leczkében-is azt mondgya a' Próféta, hogy az ő idejében am a' has Istendők 3. órákor, az az reggel kelnek vala fel a' *Részegeskedésre.* Ma-is nem kevesen vagynak, kik a' *Disznókhoz* hasonlók léven, mindgyárt álmokból a' *pohárokhoz* ugranak által. Szóll annak-okáért Sz. Péter. 1. a' *Tiszteffé-beli szemellyekről.* Mint-ha mondaná: *Tiszteffé-beli szemellyek nem szoktak reggel meg-részegedni.* Mi pedig azok vagyunk. *Azért mi Részegek nem vagyunk 1. Pro-tunc* szól a' Sz. Péter, arról az *üdörű*

mel.

hellyben ők élnek vala. Mintha-mondaná: *E' mi időnkben a' kik meg-részegednek, estve le és az éjtszakának kezdetiben szoktanak pőbzódni:* Hol-ott annak-okáért most *reg-el vagyon*, semmi módoan *Részegséggel* néltan mi nem vádoltathatunk. Oh bezzeg *ranyűdő* vőlt az, mellyben ilyen módon *ehetett argumentálni!* Mert noha *hibető;* ogy *akkor-is* lokan a' *Részegeskedésnek* a' mint hogy *egyéb véikeknek-is* adtak vala magokat; mind azon-által a' *tiszteffé-et* annyira előttők vőleltek; hogy *gyalá-atosnak* tartatott a' *Részegség* köllők, és *kik meg-részegednek vala* (mellyet Sz. 1. Theo. 5. 8 7. *Pál-is edgyütt emlit*) *éjtszaka részegednek* vala meg; hogy *közönségesen gyalázato-akká* ne lennének E' mái napon nem nagy *reje és autoritása* volna ennek az *argu-mentomnak*, a' mikor *szerte-szélyel* azok *egnáltnak*, a, kik jó reggel kelnek a' *bor-i-álra-fel*; mint az Elaiás az ő ideje-béli *rköltsők*ről panaszolkodik a' mi Leczkében.

III. Kérdés. *Mire gerjeszti fel, a' bor-iz embert? fel.*

Hieron.

1. A' *bujalkodásra, parázna-sígra és* *urválkodásra*; mert ugyan-is, *venter me-* *to affluens cito desumit in libidinem.* Peld. *Pascitur li-* *bido convi-* *uium, nunc* *v 31. 33. Eph. 5. v 18. Rom. 13.* 13. Példa *Lós*, kit a' *Részegség* vive a'

B

sifz

H A N G O S.

ur de. utiatiszétalanására Ter. 19. v 33. 35. És
vino accen- talám Dávidnak is úgy történt dolga, ki,
ditur, ebrie- dél után (talám ebédén többet ivott volt)
gate in- fel-kelvén ágyából, más ember felesége
flamatur. bűnre kívánja. 2 Sam. 11. v 4. Innen
Ambro. de bűnre kívánja. 2 Sam. 11. v 4. Innen
ponit. 11. nagy nyilván és bátran mondgya Oremus
e 14. D. hogy ősoha nem hiszi; hogy a' Részé-
ges ember tisztá életül legyen. In c 1. Ep.
ad Titum.

2. A' tobzódásra. Peld. 23. v 20.

3. Az háborgásra s' veszekedésre: Peld.
20. v 1. és 11. v 29. 30.

4. A' tsúfodásra. Peld. 20. v 1.

5. A' Musikkal fajtalanul vissza-élésre,
kit az Esaiás által is az Istennek Lelke a'
fel-vőtt Lerzében kárhoztat. Igy Amos.
6. v 6. coll. cum v 5.

6. Ama' fajtalán, ördög tojta, ördög
ülte, ördög-költötte Tánczra. Ki jöv.
32. v 6. (coll. cum 19), Sam. 30. v
16. Ugyan-is senki, még a' minden ke-
gyeslégtől áress s' mindeneltől meg-hide-
gedett szívű ember-is (hanem ha a' bo-
lond) józan korában nem tántzol; mivel
a' borhajtya a' vendégségben a' dalt, a'
mint szólnak.

7. A' vért-ontásra és gyilkosságra; mert
ugyan-is a' Részegeseknek sokszor vérről
ögyeledik-meg a' borok, s' torrá változik
jó-lakások. Igy lön az Hérbes, el-hi-
szere

T R O M B I T A.

szem nem színtén józan vendégségében, a'
nem szent, hanem szentségtelen, és szem-
telen pohárának itallyában a' dolog.
A. nagy sz. jámbornak a' k. János-
nak ártatlan vérével festették-meg a' bo-
rokat, annak véres fejével izaporodék ko-
csonnyájok. Matth. 14. De nem izüklég-
ezt nekem tovább-is számlálnom; mi-
vel mint egy falonn lévő igaz tisztá Chri-
stály tükörből, e' mi borban bémerült
nemzetünkül, úgy ki-nézhettyük, ez
Affis tojásából minemü mérges kigyók kel-
nek-ki. Lásd oda alá a' Tudománynak
okát Panthera, Tigres, Bacchum Satyrique
Sequuntur.

In vino feritas, Jurgia, Probra, Venus.

IV. Kérdés. Hát ugyan egy-átalyaban né
Szabadé Musikkal mint Hegedűvel lan-
tal. 's a' t. élni. Mert az Ur Isten a' Lerz-
kéből láttatik azokat kárhoztatni. Fel Ved-e-
szédben: Istennek Szép ajándéka a' Musi-
ka, melly az embernek elméjét meg-újítja
és vidámsítja; mint ezt Saulban, és az Eli-
saeus Profetában is meg-láthatni. Saul a' go-
nosz lélektől gyötretetvén, nagy környébsé-
gére lön neki mikor Dávid őelőtte hege-
dülne lantolna. 1. Sam. 16. v. 23. Elisa-
us Proféta is a' hegedülésre meg vidul, és az
Urnak Lelké meg-környékezi őtet és Profé-
tálni kezd Jolafátnak. 2. Kir. 3. v. 15. 16.
Nem-

Esai. 18.
7. 8.

H A N G O S.

Nem vétek annak okáért, sem a' hegedülés' sem a' lantolás. 's a' t. de vétek ezekkel a' mértékletlenül 's röndeletlenül való vissza-éles és fajtalanság; mikoron. 1. avagy a' tobzodo részegeskedésekben gyakoroltatnak kit az Istennek Lelke a' mi Letzkénkben kárhoztat; avagy 2. mikor ezekkel megtil-
*sott parázna emberekül Szerzettetett pajkos Szerelemről írt szemérmetlen és fajtalan nők 's énekek énekeltenek, kik könnyen hajtnak a' bújaságra; ez okáért feddözik az Ur Isten az Amos által. c. 6. v. 5. Az ebusult kárhoztattya annak okáért Isten az mi Letzkénkben is; mint mindgyárt az első pünktumban mondám; 's nem magánt minden tekintet-nélkül a' Musikát, mint éből ki-tetízik; mert a' bort-is a' Musika-
 kkal itt öszve-köti, mikor így mond: kiknek lakodalmokban vagyon hegedű, lant, dör, sip, és bor; A' bort pedig és ezzel való mértékletes élést az Ur Isten a' mint hogy nem tiltja; úgy nem-is kárhoztat-
 tya; hanem azzal való vissza-élést. Eph. 5. v 18. Így tehát a' Musicát-is nem kar-
 hoztattya; hanem (a' mint mondám) azzal való vissza-élést. Lásd Amos. 6. v 5. 6. simul collatis. Ovasd-meg erre Chonrad. Pellican. in Esa. 24. v 8. seqq. D. Pareust. in Amos. 6. v 5. Quæst. 2.*

V. Kérdés. Mi a' Jehovának dolga

T R O M B I T A.

mellyet a' Részgesek nem tekintenek-meg? és, Mit térsen azt meg nem tekinteni? Fel. A' Jehovának dolga két-féle. Mert 1. annak méltán mondatik az ő atyai gondviselése, mellyel minden teremtetett állatokra gondot visel, és a' mellyet az i-rás szerte-széjjel; ki-váltképpen pedig egy-néhány Söltárookban kommandál. 104. és 145. és 147. Kell vala nekünk en-
 nek meg-gondolásában szorgalmatosok-
 nak lennünk; hogy hitünkben meg-erő-
 sítetvén, ne adnánk helyt amaz ártalmas földi dolgokról való szorgalmatoskodás-
 nak, melly a' szívét az Istenül elszokta vonni. Ezta' halznát adgya-ki Urunk az Isten gondviselésének, mikor azt hadgya; hogy tekintsünk az égi madarakra, az holló fiakra, és a' mezei virágokra; hogy az élet és éltözetrül való haszontalan szor-
 galmatoskodással magunkat ne fárasztjuk. De egytzer s' mind ennek meg-gondolá-
 sa, háladatosság-is szeréz mi bennünk, hogy Istennek az el-vett ajándékokért há-
 lákat adgyunk, és azokkal rutól vissza ne-
 ellünk. Ennek felette 2. az Isten dol-
 gaihoz tartoznak az ő isületinek-is példái, mellyeket már régen az háladatlanokom és meg-áltkodattakon végben vitt, és még ma-is végben vilzen. Leg-elsőbe-is pe-
 dig az ő javainak mértékletlen és részeges

Luk. 21. 9

34.

Matth. 6.

Luk. 12.

Ter. 3a.

1. 10.

Esa. 65. 28.

H A N G O S

azar lóin, kiknek mértékl-etlenségeket
Joel. 1. 7. néha közönségesen égi-háborúkkal és drága-
seqq. sággal avagy éhséggel: néha magánosan
 a' személyszerint szükséggel, nyavalyá-
 kal, hertelen-halállal, és egyéb módon
 bünteti. Ez illyen példának pedig em-
 lekezetben kell tartatniok; hogy arról
 gondolkodgyúnk a' mit Urünk az E-
Luc. 13. 2. vangéliomban ki-ad; tudn. hogy nem
3. 4. 5. csak azok bűnösök, kik immár büntetett-
 nek; de azont fogják szenyvedni mind-
 nyájjan, kik ugyan azonokat eszekecszik.
Mat. 23. 17. Mint hogy pedig a' bor (mint az Hóle-
 ás (zöll) az ember szívét el-vészí, sem-
 mit ezekről a' Részgecssek nem gondol-
 kodnak; mert ugyan-is hasonlók lévén
 egy-féle állatokhoz, a' kik csak kapdossák
 a' fáról le-hullott makkokat, érzik ugyan
 hogy lupog az hátokon; de csak fel sem
 tekintnek hogy meg-lássák, kirázza az on-
 nan ö nékik alá: csak töltöznek és hiza-
 kodnak a' Részgecssek a' külömb-külob-
 féle jó eledetekkel és f'v borockal, a' csak
 fel sem emelik elméjeket azoknak adója
 felől való gondolkodásra, nem jutszek-
Jak. 3. 17. ben; hogy minden jó adomány onnan
Sol. 1. 45. felül származék alá, a' világosságnak Atyá-
1. 15. 16. tól, és hogy ő adgyon minden élő-állatok-
 nak eledelt az ő idejében, ő nyissa meg az ő
 kezét, és ő eléricsen meg a' ből minden
 élő

T R O M B I T A.

élő állatokat az ő akarattya szerint. Nem
 jön az nékik elméjekben, kívül vészik
 a' földnek gyümölsét, ki tart közönléges
 békeségben bennünket, ki adgya a' testnek
 erejét és az okosságnak hasznát minékünk.
 Mindeneckel annakokáért vissza-élnék.
 Hogy ha vagy őket; vagy másokat ő hoz-
 zájuk hasonlókat az Ur Isten bünteti,
 azt csak történetből itilik lenni, igen el-
 mészek-is az *argumentumoknak* ki-gon-
 dolásában, mellyekel az ő véllek edgyűz
 nyálaskodókat és dorbézlókat, kik im-
 már mértékletlenségeknek keferő izit ér-
 zik, mentegéslék. Vagyon azért Esa-
 iáknak ez ő szovaiban ki-adva a' mi üdönk-
 nek (mellyben mind azok lélnék) vilá-
 gos tükör: Meg-is jóvendőlté Urünk;
 hogy az utolsó üdönék erkölcsé a' fogna len-
 nie. *Luc. 21. v 34. Matth. 24. v 37. 38.*
 49. Bezzeg méltán az homlokokra sü-
 betnek a' Részgecsseknek tűzes billyeggel a'
 haládatan nevet!

VI. Kérdés. Mi az Isten kezeinek tse-
 lekedete, a' mellyet a' Részgecssek meg-
 nem gondolnak? És, Miis részzen azokat
 meg nem gondolni? Fel. Itt az Isten ke-
 zeinek tselekedete semmi nem egyéb; ha-
 nem az Eg és a' Föld, és valamellyek a'
 zekben vagynak. Avagy a' teremtettt álla-
 tok, mellyeket Isten teremtettt. Egy szö-
 val

HANGOS

Mundus est val meg-mondva: E' világnak alkotmánya, *quasi scrip-* mellyből mint szép aranyas bötűckel *aus liber,* tort könyvből, ember az Istennek minden *qui in visi-* biletm Dei ható erejét, böltséget, és jó voltát meg- *gloriam &* ismérheti; (a' mi keppen a' jó és szép ép- *majestatem* mós építetből, az építőnek jósága és bölse- *nobis dictat* *Basil.* sége meg-ismértetik) s' ennek szemlélés-

ébül az ő disszességének magasztalására in-
dittathatik. Így Dávid az Egeknek, az
Hóldnak, és a' Csillagoknak szemlélteté-
séből ditsiri az Istent. Solt. 8. v 4. (coll.
cum 2 3) Istent mondgya; hogy az E-
gek az az, e' világnak egész épületi, Sy-
nedochicos, böltségre tanítanak. 19.
v 3. 4. Annak okáért e' világnak alkot-
mánya az Isten disszességet prekoja, prédik-
kátora, az okossággal fel-ruházott te-
remtett állatnál az embernél; nem mintha
a' néma teremtett állatok szájokkal tsele-
kednék aztavagy nyelvekkel; hanem hogy
azokban az Istennek tudálatos böltsége
hatalma, és jósága láttatnak, mellyeket
az emberek szemlélvén az ő disszessége-
magasztalására serkentethetnek. Solt.
148. toto. De a' Részegek (a' mint hogy
más egyéb hitetlenek-is) mit mivelnek
Ezekre ők szémeiket bé-húnyák, füle-
ket bé-dugják, elméjeket ezekről való el-
mélkedéstről elfordítják, s' ezektől ser-
kentetvén az Istent nem disszessik mint

Beni

TROMBITA.

fent; sem pedig neki hálákat nem a-Rom. 1. 2 21.
dnak; hanem f'v gondgyok ez egyedül
ő nékiek; hogy csak egyenek, igya-
nak, d'folljenek, dorbéjolljanak. Fer-
tekel, úgy mondván, végünk
bort, részegegyünk-meg borral, holnap-is
üglakünk mint ma; vagy Sokkal jobban;
mint ezt ama' telhetetlen néma ebeknek pél-
dájokban az Ur Isten a' Prófétánál ki-agya
Esa 56. v. 12. Coll. cum 10. 11.

Mint ha mondaná annakokáért. Az
égek, földnek, és minden egyéb teremtet-
állatoknak szemléléséből, az Istennek ismé-
retire jutathatának, és az ő ditséretire indis-
satathatának; de Semmit ők arról nem gon-
dolkodnak, Sem mire egyébre nints önékiek
gondgyok; hanem csak a' vendégeskedésre és
a' pohárokra, és a' bor miképpen mutatgya
a' pohárban az ő Színét. Peld. 28. v. 31.

Az Isten kezeit pedig meg-láld, hogy craf-
sè testi módon né értted; mint az Anthro-
pomorphiták, mint ha ő Sz. Felsőségének tu-
lajdon-képpen emberi tagai nevezet Sze-
rint pedig kezei vólnának mondom, ne így
értted; mert az Isten Lélek. Ján. 4 v. 24 2.
Cor. 3. v. 17. a' léleknek pedig húsa és
esontya nintsen. Luk. 24. v 39. hanem
az Istennek kezeim, tulajdonítás képpen,
antropopatos, itt az ő erejét és hatalmát ér-
ted. Jer. 27. v 5. & 32. v. 17. Vide et refer

B 5

Eddig

Esa. 49.
3. 18.

HANGOS

Eddig a' sz. Leczkének magyarázatja
HALELUJAH

Tudomány.

A' Részegeskedésnek Istentől jutalma
faj. Itt vagy on a' Leczkében; mert jay
kiált itt Isten a' Részegeseknek. Oda a'
lább-is v. 22. Jaja a' nagy borihatóknak,
és a' kik serények a' részegítésre való bor-
nak töltésére. Es. 28. v. 1. Jaj az E-
phraim részeginek. Amos. 6. v. 67. Jaj
(ex v. 1.) néktek, kik a' bort nagy pohá-
rockal iszjátok

Itt im ilyen kérdések jövnék elől:

I. Kérdés. Mi a' Részegeskedés? Fel-
jegyezd-meg: Más a' Részegség, és más
a' Részegeskedés. Amaz állást, tseleke-
detet: E' pedig habitust, természetet,
jegyezd. Így immár a' Részeg és Rész-
ges között is különbség van. Mert
a' szók mellyek osus-bann (mint Ebri-
sus) terminálódnak, végeződnek-el, ha-
bitust, avagy vehementiát és affectiót je-
gyeznek. Vagyon itt nekem traditum a'
Részegeskedésről és a' Részegségről; úgy
mind-azon-által; hogy a' Részeg-is ma-
gának ebből elegendendő értelmet és ta-
núságot vehet. Minek-okáért; hogy im-
már a' kérdésre igyencsén felellyek. A'
Részegeskedés semmi nem egyéb; hanem az
okosságnak erőszak szerint gyakorta való el-

TROMBITA.

vesztése, a' szabad akaratból származó fo-
lenseb-való itallal, gyönyörködésnek oká-
ért. Négy dolog kívántatik azért a' Ré-
szegeskedéshez. 1. Hogy az okosságról
vagy értelemről ember erőszak szerint me-
fosztassék. Mert mikor ember aluszik,
nem erőszak; hanem természet szerint fol-
tatik meg az értelemről. 2. Hogy az gya-
korta legyen. Mert a' ki tellyes életében
egyszer avagy kétszer el-tán torodik, meg-
részegedik, az nem Részeges; mint erről
völt immár más ut-is ízsv. 3. Hogy
az felettebb való italból következzék. Az-
okáért a' ki a, bornak tsak a' szagától-is
meg-zajosodik, nem vétek szerint részeg.
4. Hogy a' toroknak gyönyörködésére
legyen Mert ha a' Doktorok tiszteletből va-
lami hirtelen betegségben orvosságul ember
annyi bort innék; hogy fejében menne, és
értelmet el-fogná, annyira nem vétke-
znék. A' hol pedig mind a' négy fel-talál-
tatik, az a' Részegeskedés. Az-okáért
nem menthetni azt ettől, a' ki más bárát-
ságáért, kérésért, tsífolásáért, fenye-
getésért meg-részegül; mert akaratya
szerint tselekedzi azt, mellyet senki nem o-
rólthet. Es a' mint inkább kell halála
szenyvedni; hogy sem parázna-sággal; vagy
egyéb féle bűnnel az Isten Törvényét meg-
szegni: azonképpen inkább kell meg-hal-

és mely is egy bűnös korszakban
fel találkozik

Lip

Magyar

Jag

Ben

Utul

szel magyarázat tanuunk vesztése
bűnös, vehementiát és affectiót
akaratunk a Magyarságban

ni; hogy sem az Isten *Részegség*gel meg-
bántani.

II. Kérdés. *Mi az a' Jaj, a' mely ju-
talma a' Részegeskedésnek?* Fel. E' mi
légyen, oda fel a' *Magyarázatra* tamal-
tatott első kérdésre több feleleiben közön-
ségesen meg-mondók; hogy tudn. az,
testi avagy idő-szerűen való, és lelki avagy
örökké tartó büntetés, mellyeknek itt im-
már im *Specie*st-is ki-adom. Annak o-
káért Először, testi avagy idő-szerűen va-
ló bünte-tés jutalma a' *Részegeskedésnek*,
minémű. 1. a *Fogság, rabság.* Esa. 5.
v. 13. (coll. cum v. 11. 12.) Amos. 6.
v. 6. 7. simul collatis. 2. *Ehség és szom-
júság.* Esa. 5. v. 3. coll. cum 11. 12. 3.
Dög betegség. Esa. 5. v. 14. coll. cum
11. 12. Kiterjesztik a' *Részeges*lek szá-
jokat, s' fel-tátták nagy-iható torkokat;
hogy mentül több bort igyanak; a' *kopor-
só*-is az-okért ki-terjeszti lelkét, s' *száját*
nagy kívánsággal ki-szélessíti; hogy egy-
szers' mind őket bé-nyelje. Lásd. Amos.
6. v. 9. cum 6. 4. *Országoknak pusztu-
lások.* Esa. 28. v. 1. 3. A' régi világos-
is edgyikért ezért borítá-el Isten *vízön-
nel*, meg-öblitvén, mint-egy meg-fer-
tőztetett edénye, e' *világot* az árvizekkel.
Matth. 24. v. 38. 39. Edgyiknek ennek
a' *bűze* hatván-fel Isten eleiben mind az
Egig

Egig Sodomá, Gomorrha városából, tü-
zes s' kénköves essor bocsáta-alá reájok, és
el-süllyeszté velle őket e' *világnak példájá-
ra.* Luc. 17. v. 28. 29. *Babyloniás*-is e'
fordítá-fel. Esa. 21. v. 5. Dan. 5. 5.
Halál. Mert néhánykor az Ur Isten a'
Részegeskedést, melly az emberektől nem
szokott meg-büntettetni, meg-bünteti a'
*Részeges*ekben más egyéb *szarvas vétek-
kel*; mint *paráznasággal, gyilkossággal.* s.
a. v. a' mellyek gyakorta a' *Részegség*ből
származnak, mellyek az emberek között-
is halálos bűnök; és így a' *Részegeskedés-
ben* essor *paráznaság* avagy *gyilkosság* meg-
büntetődvén' meg-bünteti a' *Részeges*ke-
dést-is. Másodszor, jutalma a' *Rész-
geskedésnek* lelki s' örökkévaló büntetés,
melly nem egyéb; hanem az örök kárho-
zat. A' kárranézve, a' tellyes és vég-kép-
pen való el-hagyattatás, mellyel a' *Rész-
ges*lek az Isten színéről, jelenlétéről és jó
kedvétől, tellyességgel meg-válnak. Az
érzéfre nézve pedig, a' *szolgálatnak telly-
sége*, mellyel a' *Részeg* és tellyességgel az ör-
dög hatalma alá vetetik, mellyből osztán
mind a' léleknek, mind a' testnek igen nagy
kinnya és fájdalma származik. Eből i-
smét jaygatás, és fogaknak *csikorgatása.*
Mert ugyan-is Sz. Pál a' *Részeges*eket, a'
*paráznak, bábuány-imádók, házasság-tö-
ruk,*

Luk. 16. 9
23. 13.
9. 28.

H A N G O S

rők, lopók, és egyéb iszonyú vetkések közöttben számlállyá, és egy csomoba azt mondgya felőlők; hogy az Isten országát nem bírják. 1. Cor. 6. v. 10. Másutt-is a' testnek tselekedeti közzé számláll; a' Részegek kedéit, és mind-nyájokról egygyarant mondgya; hogy a' kik a' féleket tselekesznek az Isten országát nem vészik. Gal. 5. v. 19. 20. 21. ísmét lásd. Matth. 24. v. 48. 49. 50. 51.

Mondgyon valaki: El-kárhoziké az én mindgyárt a' ki meg-részedik? Fel. 1. Nem ízöllök a' Részegekről; hanem a' Részegekről: nem az aktualis s' tselekedetiről; hanem az habitualis s' természetiről; hogy úgy szölylak, erről ízöll az Apostol-is.

2. A' Részege-s is magában, bátor csak egyfzer lótt legyen-is, el-kárhoztat; holott az Isten Törvényé ellen való. 1. Jan. 3. v. 4. átkozott pedig mindé, valaki a' Törvény ellen vékezik. Deut. 27. v. 26. Solt. 119. v. 21. 's minden átkozott vízont kárhozatra melé. Matth. 25. v. 41. ha az Isten ő rajta nem Oka a' Tudománynak. (könyöről)

Mert a' Részegek kedéit, az Istennek egész Törvényének, 's 10. Parantsolatinak közönleges meg-rontása.

Mert ugyan-is a' Részegek 1. alkalmatlanná téfzi önnön magát nem csak a' kegyességnek tiszteletire. Luk. 21. v. 24. hanem egyfzer-

T R O M B I T A.

egyfzer 's mind minden tisztelességnek tselekedetire-is. Hos. 4. v. 11. 2. Mert ő mint egy árgyúl téfzi ki magát mindénémű bűnöknek; holott meg-foszttya magát attúl a' facultasból, tehetségből, mellyel el-távoztathatná mind azokat, mellyeket rut bűnöknek lenni mászor ísmér és tud. Mert minekutánna a' Részege-s az okosságának hasznat el-folytya, mindgyarált a' gonosz kívánságoknak zabozlása el-ízakad, és így a, melly vétkektől az okosság tartoztattya vala, azokra a' Részege-s által hanyat-homlok mégyen. Lásd-meg it a' Noé és Lót szomorú Példájokat. Ter. 9. és 19. De jer tekintsünk-bé az Istennek-Törvényében, és examinállyak abban lévő mind a' 10. Parantsolatokhoz, 's vonnyuk annak rá-májára a' Részegeknek tselekedeteiket, meg-roatásokban miképpen legyennek bűnösök.

Tsak egy egy szoval mindeniket. 1. Parantsolat: Ne legyenek tenked en előtted Istenid. az az egyedül csak az Isten tisztelety, csak ő néki-is Szolgály ő benne bídig, remély, őtet Szeressed, halgassad, imádgysad, az ő nevére avagy ő reá esküdgyl, Sorsot az ő nevében vess. Immár vallyon a' Részegek egyedül csak Istennek szolgálé? Szolgál ugyan Istennek, de e' világwak-Istenének, ki az ő szemébe ki-vájtá, az az öröögnek tudn. 2. Cor. 4 v. 4. Joh. 8 v.

Matth. 4.
3. 10.

Abrelias
minim vi
piorum ma-
ter Origen,
hom. 7 in
Levit.

H A N G O S.

44. 2. Pet. 2. v. 19. Szolgál basának ki-is néki Isten. Rom. 16. v 18. Phil. 2. v 19. Minekokáért batorsággal nevezhettyük a' Részegeseket a' mint az irás más bálványok, Gillulimoknak az az ganéj Istenüeknek. Ezek. 22. v 3.

II. Netsinálly magadnak faragot képer. 's a' t. az az, Istent ő Felségét, az ő tölle rendtetet Isteni tisztelgetnek eszközei által minéműek az Isten beszédének közönséges predikáltatása annak buzgo 's figyelmetes halgatása, a' S. Sacramentumokkal való élés a' buzgo könyörgés. 's a' t. tilzteltyed. A' Részeges mind ezekre alkalmatlan. Eph. 5. v 18. 19. simul collatis Örömeistől is mulattya ő ezeket. Innen vagyon ama' ő okralan bőfögétek, és barom kérdések: Rövid oratio. Nem jó bosszú predikáció bosszú petyenyi jó. El-is kell azoktól őket úzni 's tiltani; mint ebeket a' Szentektől, és mint disznokat a' gyöngyöktől. Math. 7. v 6. mert ugyan-is nem disznónak való a' gyömbér. Nem-is jó a' fiaknak kenyerét el venni, és a' kőlyköknek, az ebeknek, vetni. Matt. 15. v. 26. Ebrus, infamis (ő reus alicuius sceleris notorii) erroneus, atq; furens, Cum pueris Domini non debent sumere corpus, Es bizonyára, annyira idegenek a' pietástól és az igaz Isteni tisztelgetéstől a' Részegesek; hogy meg csak kegyes és Istenes dolgokról való

T R O M B I T A.

való Sz. beszélgetést-is nem szenyvedhetik, az ő nékiek únalmai s' merő tereh. Mondok erről egy világos példát: Rótenburg nevű városban, egy jámbor főembert házához kezd egykor járni, egy frissen öltözöt bővön költő jövevény, a' ki beszélgetésben kommandálta gazdagságát sok kísértés, szolgálai-is ruhások voltak.

Volt Sípasa hegedűs, és nagy frissen lakozot azt mondván; hogy semmi bójával nem volna; csak házastárs nélkül szükölködnek, és kérni kezdé magának a' gazda leányát házastársul. A' lakozás közben pedig semmi Istenes kegyes beszélgetés nem hallatott tőllé. Egykor hivatya oda a' gazda az helynek Prédikátorát, és az étel közben kegyes és Istenes dolgokról kezd a' Prédikátor beszélgetni, mellyet a' Vendég únással kezd halgatni, mondván: Multa sunt facetiae exhilarandis convivis apta nolite talibus sadium creare. az az Sok lakodalmokat vidámitó tréfa-beszédek vagynak, ne szerezetek únást e' félébeszélgetéssel. Erre felel a' gazda: Ha néked az Isten igéje nem kell, te sem kellesz énnékem. Manl. in Collect. Ezt az embert (ha embernek szabad mondani) példájúl csak azért hozám-bé; mert ő henné a' Magyaroknak természeteket és erköltsüket, mint egy előnkben iratot Táblában élőven meg-láthattuk.

III. A' minden go
nosztóságunkban bé hoztatott és Isten
felő jó erköltsüket hi rítottatok.

HANGOS

III. A' te Uradnak Istenednek nevét hívja
jában felne vedyed az az, Istennek titulusa
val, mellyek: Isten, Jehova, Ur. s. a. t.
tulajdonásával, minémük: Irgalmasság,
Igasság, Jóság. s. a. t. a' kegyességnek tiszte-
telével, a' mellyek, az Isten igéjének hal-
gatása, a' buzgó könyörgés, az esküvés a'
Sors. Végeztetve az Isteni tisztelgetnek esz-
közeivel, minémük: az Igének közönséges
hirdetése, a' Sz. Sacramentomokkal való
élés. s. a. t. jó és igaz végre; tudn. az Isten
dítősségére, magad lelkének is idveffégre:
olyan módon is, melly az Isteni Felség-
hez, és azoknak is méltóságjához és Bent-
ségéhez illik, éll. Ez ellen is ki vét-
kezik ha a' Részeges nem? Nyelvét ki-
szélelti, meg-botlattyá minden tartózza-
tás-nélkül, s' az Isten sz. nevét fízitokban,
átokban, káromlásban, hivalkodó be-
szédben, és hamis esküvésben elegyíti
Az Isten irgalmasságát (melly tsak a' meg-
térőkkel és az álnokság el-hagyókkal közöl-
tetik) meg-ízertett fertelmének fedelvé,
palátyává télti, Irgalmas, úgy mond, az
Isten. Ha mikor imádkozik is, tsak báj-
jal közelget Istenhez; innen mondgyuk
mi Magyarok példa-beszédben: Részeg
ember imádsága: mintha mondanók: az
Egeket meg nem hasogatya. Ha mikor
az Ur Vassorájás vélik is; tsak szokás-
ból;

Ess. 59.
2. 20. 21. 55.
7. 7.

TROMBITA.

ből; vagy képmutatásból tselekelzik; nem Act. 8. v. 13
külömben mint Simon Magus meg-keresz-
telkedek, és Júdás-is (némellyeknek
értelmek (szerint) vette az Ur kenyerét;
de nem a' kenyeret melly ő maga az Ur.
Ha mi jól tselekelnek is azért nem jól tse-
lekelzik. s. a. t.

IV. Meg-emlekezéla' Szombat napról;
hogya te meg-szenteltyed. s. a. t. az az, az
Urnak napján (mellyet a' mi régi eleink
annak a' sz. napnak abusásától, az az, kül-
fő vásároskodásra való fordittatásától vett
illetlen, és méltatlan nevezettel Vásár-
napnak neveztek vólt) minden te dolgaid-
tól, mellyek az Istennek tiszteleit; mint;
az Igének halgatását; a' buzgó könyörgést,
a' sz. Sacramentokkal való élést. s. a. t.
meg-akadályozná, meg-lzúnyyl: és
e' sz. napon ezek által; tudn. az Igének hal-
gatása, a' buzgó könyörgés, a' sz. Sacra-
mentomokkal való élés, által, az Istent,
tiszteltyed. Ezt is a' Részeges; mint
szentség törő orv hitetlenül meg-rontya,
az Urnak napját a' Bacchusnak inkább;
hogya nem mint az Ur Christusnak tiszte-
letire szentelvén, és azt élél 's ital ked-
veért való le-ülésben töltvén. Keserves
szível, 's könyvező szemekkel láttyuk
ez gonoszságban meg-rögzött 's meg-
aggott világnak utolsó részében. Ugyan-
is ele-

H A N G O S

is elégnek itilik a' mi Magyarink; ha reggel az Ur napján prédikációt halgatnak, annak *delljesi* részét osztán csak merő *testi* dolgokban, *vetkes* foglalatosságokban, vendégeskedésben, ételben, italban, hajjahujjában töltik-el; holott az egészzen (reggeltől fogva más reggelig) Ur napja volna, és mindenéltől - fogva az ő tiszteletiben, *Isten* igéjének halgatásában, olvasásában, könyörgésben, sz. elmélkedésekben kellene el-mulatni. Igaz ezekről ama' mondás: *Sunt boni matutini homines; sed malipomeridiani.* Ez illyenek az Ur Christus napját el lopják, és magoknak koporittják, melly néminémű szentség-törésnek neme. E' bezzeg merő pogányság, 's annál-is nagyobb; sőt merő Istentelenség, és örök tűzzel expiáltatandó, meg-perfeltetendő *sacriligium.* Nem meltók ez illyenek; hogy csak embereknek-is tartassanak, nem hogy keresztyéneknek.

V. Tiszteled Atyádot és Anyádot. s a. t. az az, a' kik nállad Méltósággal és hatalommal fellyebb valók, magadot azoknak alájok vessd: (az az, az ő felsőségeket meg-ismérjed, és arról beszédedel és tselekedetteddel bizonyítságot tégy) nékik Eph. 6. v. 1. engedelmes (az az, a' mi jót elődben adni meg-tselekedgyed) hozzájuk hálá-
Col. 3. v. 5. *atos* légy, (az az, az el-vőtt jó-téte ményt

T R O M B I T A.

menyt igyekezzed nékik meg-fizetni) őket tanátsoddal és könyörgéseddal segélyed. A' kik adóval vagy ajándékkal nálad fellyebb valók, azokat meg-bocsúlyed, a' jóban kövessed, jó-téteért hozzájuk háladosat légy. A' kik veled egyenlők, azokat a' tisztesség-tételben elől vedgyed, őket barátidnak tartsad. Ehez is examináld a' Részgefekek tselekedeteit, miben fogatkoznak-meg, és miben hágnak keresztyeni tisztekek ezéllján kívül, világosan meg-látod.

VI. Ne élly. Az az, a' te felebarátodnak tsendességét meg-ne-háborítsad: az ő lelki (melly embernek az Istennel való egyesülése) és testi (melly a' testnek a' lélekekkel való egyesülése) életet meg-ne sérted, és elne-vészessed; hanem azt szabados eszközök által meg-tartsad: ő érette könyörögj, néki jót kívánnj, őtet meg-imsed, néki jó példa, adó, hozzá szelid, békeféges-tűrő, hoszú-tűrő, engesztelhető, edgyes, jó-akaró, légy felebarátodai gyógyítsad, táplállyad, ruházzad. A' Num. 12. vagy tselekezziké a' Részgefekek ez iránt is tiszteket? Gonosz példa-adásokkal felebaráttyokat meg-botránkoztatták, tselekedeteikkel tsendességét meg-háborították, ellenek furiálnak, néhánykor agyokat, fejeiket is börtörök; sőt életektől-is meg-
C 3 fofz-

1 Tim. 2.
§. 1. 2.
Lev. 19.
§ 32.
1 Cor. 11.
§ 1.
Ter. 45. § 9
Rom. 12.
§ 10.

1. Ti. 2. § 1.
Lev. 19.
§ 17.
Tsel. 24.
§ 16.
Num. 12.
§ 3.
Luk. 21. § 19.

H A N G O S

fosztják, mindennel harczolnak és üstökön vonznak, és nem csak veres és pecsenyes szemek vagyon a' bortól; hanem gyakorta két szemet-is nyerne az üstök vonással. A' síma és igyenes föld a' Rézgefeleknek meg-botlató csövek; mivel azon úgy esnek; hogy szárait, karjaikat, néhánykor nyakokat-is meg-török: magok lelkeiket is meg-ölik. s. a. t. Lásd oda alá az III. Ellenv.

VII. Neparáználkodgyál az az, tisztán és szépletelenül ély, testedet és lelkedet 1 Thefl. 4. 3. 18 szentül és tisztán birjad, minden tisztátalan tselekedeteket, szemérem-nélkül való Peld. 5. 7. magadviseletét, parázna beszédeket eke-20. 21. telen gondolatokat. s. a. t. el-távoztass. Itt Eph. 4. 29. 5. 3. 4. is a' linea mellől a' Rézgefelek el-mennek; Matth. 5. holott testeket és lelkeket az ördög bordélyává és pervátájává változtattya, szívek tellyes útlatos gerjedezéssel, szemeik paráznául villognak, szájak ama' tisztátalan szerelemről paráznáktól szerezte-tett szemtelen czikornyás, és pajkos nő-tájú verseket kintornálnak, magokat az ocsmány bordélyból költ pajkások szá-jához illendő's tserére való trágárságokba gyönyörködteik, hunyorgatnak, ölelger-nek, csókolódnak, tapogatnak, és né-hánykor a' tselekedetre is erumpálnak, ki-fakadnak. Bizonyfágerre a' mi világunk, a' kik

T R O M B I T A.

a' kik józságokban egy mosdatlan szót sem ejtettek volna, részegségekben min-Multa fact-unt ebrii, den útlatosságot meg-tselekeliznek, nem gnorum postea sobrios gondolván sem Istennel sem emberrel. pudet. Sanece. Epist. 48.

VIII. Ne lopj. Az az, a' te külső te-si javaidat igazán szerezzed; tudn. Igaz el-foglalással, örökséggel, ajándékkal, ju-talommal, alkalommal, élelnek nemé-vel; minemű a' folának mivelése, kalmár-kodás, szabóság s. a. t. és a' meg-mon-dott úton, módokon kerest és szer-zett javaidat igazán megtartsad; tudn. Takarekossággal (mellyel csak tisztességes Peld. 21. és szükséges dologra költünk) és az ha-sználatossággal; (mellyel a' mink vagyon tsak hasznos dolgokra költjük) 's lopás-sal (melly hamisan való el-vétele a' más ember jószágának az Ura nem tudván és Eph. 4. 28. nem akarván) ne szerezzjél magadnak; inkább a' te felebarátodnak javait megtar-tsad, azokra gondot-vissely, azokat elöl-segellyed. Ennek meg-rontásában is bü-nös a' Rézgeges, 's vét ez ellen túnyasággal, dolgotlansággal, tékozlással, lopással (ő a' szükölködő szegényeket meg-lopja; holott a' mellyeket tilzti szerint azoknak táplál-tatásokra kellene adni, az ő maga hasára tékozolliya: háza-népet-is meg-lopja; mi-vel a' mellyeket azoknak tápláltatásokra kellene költetni, ő maga el-pazarolliya I-

H A N G O S.

penét-is meg-lopja, az ő sok drága javai-
nak háládatlannya, tékozlója, és el-vesz-
tője lévén) s. a. t.

IX. Ne mondy a' te felebarátod ellen
hamis tanúbizonyítást. Az az, az Isteni
és emberi dolgokról ne hazudj; avagy kü-
lömben ne szólly; hanem a' mint szívvedben
tudod: a' nyelved azt szólly tsak, a' mi
a' szívedben és az elmében vagy, és nem
mást azzal ellenkezőt. E' mellett-is el-me-
gyen a' Részeges, másoknak hízeltkedvén,
elűtők kérkedvén, nékik hazudozván s. a. t.

X. Ne kívánnjad a' te felebarátodét.
Az az, az Istentől néked ajándékozottat
javaiddal; mint, házaddal, feleségeddel,
szolgáddal, szolgálóddal, ökröddel, szá-
márodal, hivataloddal. s. a. t. meg-e-
légedgyél, 's többet vagy a' másét hamis-
san ne kívánnjad. Nem de nem hágya e'
ezt-is a' Részeges által? Ő a' más ember
jovait az itálra, feleséget bűvre, bújal-
kodásra kívánnja. s. a. t.

Hogy azért immár ezt bé-summállyam:
A' Részeges ember bálvány imádó Istent ne
tisztelő, Isten Sz. nevét morskoló, Szombat-
törő Anyját 's anyját nem tisztelő, Gyilkos
Parázna Lopó Hazudozó Kiváló.

Melán kiált hát Isten nékik Jajt. Lásd
Deut. 27. v. 26.

HASZ-

T R O M B I T A.

H A S Z N A I.

I. TANITAS. I. Tehát a' Részegeskedés
nem olyan kicsény bűn, a' mint a' felől e'
Világ itil. Tsak szokot és vig életnek tartják
azt e' ma'napon ama' Epicureus emberek,
mint régenten a' Juida háza, 's nevetésre in-
kább mint büntetésre itilik méltónak lenni;
de különben vagyón a' dolog. Hallád a'
Lettékét és abból a' Tudományt! Jaj, mel-
nél soha immár büntetés nagyobb nem lehet
jutalma a' Részegeskedésnek. Nagy a' bűn-
tetés; nagy annak okáért a' bűn-is mert *Ex*
gravitate pœnarum, pondus peccatorum ag-
noscamus Olly gonosz az, melly azok a'
bűnök közé számláltatik, a' mellyek az I-
stennek meg-engesztelhetetlen haragját ér-
demlik. mert ugyan-is Sz. Pál a' Részeges-
eket, a' paráznák, bálványimádók, házassá-
g-törők, lopók, és egyéb iszonyú veszekesek
köziben számlálly; izintén olyan nagy
vétek hát a' Részegeskedés; mint a' paráz-
naság, a' bálvány-imádás, a' házasság-tör-
vés, a' lopás 's a' t. 1 Cor. 5. v 11. és 6. v 9. 10

II. Tehát akar melly éktelen zezegesz
vétekben élő 's heverő embernek-is az ő
torfa 's állapotja soha nem nyomorultabb
's vesztetebb; mint a' Részeges emberé. A'
parázna, a' gyilkos, az házasság-törő, a' lopó,
's a' t. nem nyavalyasabb és vesztetebb sor-
sú 's állapotú, a' Részegesnél; holot ennél.

H A N G O S

is mint szintén amazoknak Jaj. Esa. 5. v. 8. 11. 18. 20. 21. 22. 23. Sz. Pál egy sumában azt mondgya felőlők; hogy az Isten országát nem bírják. 1 Cór. 6. v 10. Gal. 5. v. 19. 20. 21.

III Bezzeg el-futó bolondok! Bezzeg vakok hát a' Részegesek! Magok fonnak ok magok hátára korbácsot, magok vonják fél emelt kézzel az önnön fejekre, lelkekre, és testekre a' Jajt. Jaj az ő lelkeknek, mert azok szereznek magoknak gonoszt. Esa. 3. v 10. Hós. 13. v. 9.

IV. A' melly nemzetség 's nép között annakokáért a' Részegeskedés szemérem nélkül uralkodik, szabadságában 's büntetlen foly, ott ember egyebet gonoszánál 's ki-vágatásnál nem várhat és nem remélhet Jaj neked föld kinek Fejedelmi reggel esznek; azt kiáltja a' Salamon Egyházja. Eccl. 10. v. 14. Mennyivel veszedelmesebb annakokáért annak a' földnek állapotja, kinek népé közönfőgesen mind Fejedelmével edgyütt a' Részegeskedésnek adta magát Ter. 4. 9. Bűne annak az ajtó előtt fékűszik, 's mindé féle gonoszoknak nemei tetejére függőnek, 's zápor-képpen nyakában omlandók

V. Nem ok nélkül vagy on tehát; hogy a' Esa. 58. jo lelkű 's angyali józanságot követő Tanítók a' Részegeskedés ellen torokkal kiáltnak, Marc. 3. ellene magokat Boanergeseknek menydör-
gésnek =

T R O M B I T A.

gésnek fiainak mutatják mert ugyan-is ők örállók liven látták jöni a' fegyvert a' földre; holott mint az árnyék a' testet úgy a' bűntetés követi a' vétet; meg-fúvallyák annak-okáért a' Trombitát, és azzal a' mértékletleneket meg-inik, hogy azokat meg elevenítsék avagy hanem lelkeket meg-men-
tsek, mikor a' nép halván a' Tróbita szott, magára gondot nem visel, és a' fegyver el-
jö és el vesztü ötet. Ezech. 33. v 2. 3. 4.

VI. Oh bezzeg boldogok hát az Istennek mértékletes, 's angyali józan életet élő 's követő fiai és leányi. Ugyan-is ők az ideig és örökké-való Jajt nem kóltollyák-meg, Ex-
antithesi.

II. Haszon. RETTENTES. Ez a' Tudomány lelkek-ilméretiben meg-dobbantya, rettemi és reméti a' Részegeseket közönfőgesen. Métszelz tehát te Részegeskedést szerző 's gyakorló, és azt ingyen vétéknek sem tartó akar ki, 's hogy álhatsz az igazságnak széki előtt meg? az Istennek, e' világnak igaz ítélő Birájának hogy merész eleibé kerülnie? hogy szenvedheted-el annak baragos tekén-
tetit? Adám nyilván mihelyt a' parantso-
lat ellen vétet; az Isten előtt ottan mind fe-
lesegestül fartolnia és bujdoklania kezdé. Ter. 3. v 8. Kain-is agyon vervén az ár-
tatlan Abélt nem mere bezzeg az Isten előtt
térgeronit; hanem futófélet von, 's el-bújdok-
séké

H A N G O S

sek földetlen földé előtte. 4. v. 14. 'Shát
immár te mit mivelsz? Oh melly rettenetes
tenéked-is a' fizető Birónak tekinteti! Té-
gedet az Ur Isten pörben bítiló szeki elei-
ben czítál törvénekzik veled ezentől
bé-telik rajtad ama' beszéd: Rettenetes
az élő Isten kezében esni. Nintsen nyomor-
rultabb, nintsen boldogtalanb ember; mint
a' kinek Isten ellensége. Ha tsak a' kinek
Ura pöröse-is Isten lehet orvosa; mint a'
Magyar köz-mondás tartja: A' kinek
Isten ellenkezője, ki lehet annak párttar-
tója? Illyen pedig a' részeges ember álla-
pottja. Rettenny-meg hát, kérlek az
Istenért.

Ide valók azok-is, kik nem tsak ma-
gok részegednek-meg; hanem meg máso-
kat-is meg-részegítenek. Ha meg-részeg-
gülni halálos bűn: más meg-részegíteni-
is az; mert a' gonoszra okot, tanítst,
segítséget adni, olly bűn, mint ha ember
maga cselekedné; annyival inkább ünta-
zni vagy fenyegetéssel kényszeríteni azt a'
kinek az italra kedve nem volna. Illyen
jó fejek kötöttek im' ezek. 1. Kik kéressel,
beszéssel itatnak másokat-meg: I-
gyál, úgy mondnak, lelkem barátom,
lelkem Komám. s. a. t. az én barátságom-
ért, tudod hogy régim fogva szíves 'e
igaz jó akard vagyok. s. a. t.

2. Kik-

T R O M B I T A.

2. Kik újabb újabb köszönetnek formá-
ját gondolnak-ki: Hogy Isten ezt 's ezt
N. N. Ennek a' szegény hazának, Város-
nak, Falunak javára és hasznára éltesse,
meg-íszom ezt (igylál ökörtóó viz) mind;
de úgy hogy minden ember meg-igya. Ha
ki olzta meg-inni nem akarna, mond
annak: Ennek a' jónak fejében köszönet-
el, még-is nem akarod meg-inni. Nagy
dolog volna az; hogy én meg-ittam 's te
nem innád. s. a. t.

3. Kik sok-félé csalóka pohárokat vész-
nek-elől, kikbül e' torkosok az ő velze-
delmekre felebaráttyokat uattyák. p. o.
Midőn a' nagyobb pohárban kicsiny pohár
résznek, azt (nem tudván amaz) meg-
töltik 's úgy köszönik-el, kívül ugyan nagy;
de belől benne kisebb vagyón, a' bort a'
ból ki-iván, a' kisebb pohárt (amattól
eitkon) ki-vészik, 's a' nagyot fel-fordít-
ván mondnak: Látó lelkem Komám lel-
kem barátom, lelkem kenyerelem. s. a. t.
én meg-ittam: avagy az asztalra levervén
fenékel fordították-fel; hogy már ök a'
ból itták-ki a' bort, 's felebaráttyoknak
azt töltik vagy töltetik-meg. Ah Sátán-
nak álnok mesterlége! melly hathatón
tsalárkodik az ő esz közeibenn.

4. Kik a' borban valami szédítő állatot
vetnek; hogy az a' borral edgyütt min-
kalkodván-

H A N G O S.

kálkodván, felebarátságok hamarabb meg-
bolondúljon 's részegedgyék: avagy pedig
berietlen gyomra felmeledgyen. Oh vak-
merő bátorlag!

5. Kik nagy buszúságnak tartván; ha,
ki az ő kívánságok szerint innia nem akar-
na, a' fenyegetéshez nyúl, 's erőszak-
kal kényszerítik felebarátságokat a' feletté-
való italra, a' Görögöknek ama' régi törvé-
nyeket meg-akarván tartani: é pithi e' a'
pithi, azaz, vagyigyl; vagy mennyel-
Nem így volt bezzeg némelly pogányok
között a' dolog. *Atque etiam Spartam*
mos est laudabile ille. Ut bibat arbitrio
pocula quinq; suo. Lásd. Esth. 1. v 8.
6. Illyen némelly Czéhes helyeken amaz
italatosság; midőn tudn. a' Társ-pohár-
nak meg-adásának gonosz alkalmatossá-
gával, dorbézlásra a' Czébéliek öszve-
gyűlvén, a' Társ-pohárt adó legénnyel a'
Társ-pohárt meg-itatták, bizonyos jó-
kora pohárt annak kezében adván, 's a'
menyi izámú a' Mester Legény annyiszor
azt néki meg-töltvén, és velle meg-itat-
ván: és így esztől; sőt néhánykor mayd
életétől-is meg-foszták. Ez illyen Czé-
hek Kehal merenyim, concio malignan-
tium. Solt. 26. v. 5.

7. Ti sem menthetitek magatokat: kik
úgy hívjátok a' Vendégeket, mint baráti-
sokat.

T R O M B I T A.

sokat, és úgy botsáttátok-el mint ellen-
segítéket, mennyivel jobban tselekedtetl
vólna, ha borodat a' földre öntöted vol-
na? Mit gyönyörködöl másnak kárában,
magad haszna nélkül? Vigasságra kéred,
és halálra kényszerited: ebédre hívod, és
temetésre akarod vinni; éket ígértél, és
gyötrelmet készítettél: bort mutatál, és
mérget töltel.

Ezeknek is; mint szintén magoknak a'
Részegeseknek, Jaj! Hab. 2. v. 15. Jaj
annak, a' ki meg-itattya az ő felebará-
tyát, és ki reája erőssödöl; hogy meg-ré-
szegitsed ötet.

De hogy immár nyilvánbá-is szollyunk.
Jaj tehát Jaj e' Sardanapalus és Bonosus
unokáinak, ez mi seprejére szállott nyo-
morult mértékletlen 's Részeges nemze-
tünknek, kik *fruges consumere nati*, sem-
per *Bachanalia vivunt*; 's születtek nem
hogy éllyenek; hanem hogy tsak igyanak,
és többire a' főv boldogságot a' gyönyörű-
ségekben, ételben, italban, vendégeske-
désben helyeztetik, és hasoknak mint egy
Isteneknek, úgy keresik kedvét. Ha ez
vétek a' Sidó nép között találatott, bi-
zonyára azt merem mondani; hogy sok-
kal fellyebb halladta a' Sidókat a' mi vi-
lágunk. Nem tartják azt most embernek,
jambornak, és jónak, a' ki mennél többet

HANGOS

bet nem ihatik; hogy (tisztességgel mondván) ha mindfelül 's alól a' Réfzgeffek jutalmát kinem adgya. Sőt annyira jutott immár a' dolog; hogy minden lakodalmok, vendégeskedések, izelenek 's alá-valók, ha a' rettenetes dőfőlések közöttök nem lélnének. Az ökor-is eleget ihatnék belőle, a' minémű pohárokkal kezdének edgyest innya: Igyánk, úgy-mondnak, vitézek 's itt-bállýánk. Pintes Kannát ne ittállýánk. Kiknek fajt nem ok-nélkül kiált az Amós által-is az Ur Isten. 6. v 6. De majd még pohárra sem találnak immár szájokhoz, a' melly őket meg-elégitherné; ugyan-is e' lzo-kások a' robzódóknak és Réfzgeffeknek; hogy Pohárokkal-is meg-mutatták az ő mértékletlenségeket, és a' Réfzgeskedésben való undokságokat; mint, kik a' szegény meg-bólt embereknek meg-alzott agykaponyájokból lisznak; avagy Sárkányfőből, Czippellősből, Solyából Csizmából. Avagy a' kik sok formájú pohárokat tsináltatnak; mint ördög formára kívül meg-muratták magokat ördög szolgáinak lenni. Szemémel láttam Dišno formára tsináltat, kinek (tisztesség adallék mind az Urnak mind az hieveknek) a' seggiből lisznak. Ezen formájut Bakot-is láttam. Leány formára tsináltat-is láttam, kit seggel fordítanak-fel; úgy ísának

a' Ré

TROMBITA.

a' Réfzgesek belőlle. Isten, bezzeg igen meg-verted ezeket vakságnak letkével, igaz itilletedből! De szánd-meg őket, és világszúd-meg elméjeket irgalmaslágodból? Nem tsak az ísflak; de még a' Vének-is, az kiköek immár fellábok a' Cháron tsólnakjában; avagy a' koporsóban vagy on, meg-bolondúltanak immár, ezek-is a' Réfzgeskedésben merültenek, kik nem érdemlik immár azta' bősülletet, mellyet az Ur Iste kíván; hogy meg-adassék a' Ven embereknek; de ha bolondokká lőttenek, és a' bor miá tsúfokká, ísmerjék bolondságoknak és tsúfokodásoknak izit. Ezeknek bezzeg nem ékes Korona az örség; hol-ott az ő benne nem az igazságnak útán találtaik. Mert nem az hofzú idős vén-ség a' tiszteletes vén-ség; sem pedig nem az, mellyet esztendőknék szám a határo-zott-meg Hanem az embereknek vén-ségek a' böltsesség, és a' Vén-ség a' macula-nélkül való éler; mint a' bölts Salomon; a' vagy akar-ki legyen annak a' könyvnek autora, amaz el-rejtetett; avagy bizony-talan eredetű, és kétszeges hitelű Böltselég könyvében c 4. v 8. 9. ki-adgya.

Nem-is tsak a' férj-fiak; de még az Asszonyok-is bémerültek immár a' Réfzgeskedésben, akár melly nagy bilikum vagy duska töltessék-is számokra; de meg i-

D

laltat

Lev. 19.
v 32.

Peld. 16.
v 31.

H A N G O S

tattatfátul nem igen irtóznak, nem igen vonogattyák magokat előtte, nem igen mentesgetik magokat tőle; sőt a' férfiakkal a' bor-italban ugyan esatáznak, 's nagy-íható torkokkal (mint ezt fülleimmel hallottam) kérkednek: Ugy megiszom, úgy mondnak, a' bori mint a' víz. Ah Babil leányi! i Sam. 1. v 16. coll. cum. 14. Bezzeg nem ilyen vala Nitocris, az Evil Mérodák felesége, a' Boldisárnak pedig anyja; nem ment ő az ő fiának a' Boldisárnak részeges lakodalmaiban, józanon volt, 's úgy adhatta fiának jó tanácsot. Dan. 5. v 10. 11. 12. coll. cum. 1. 2. 3. 4. Mit mondhatunk mi a' mi időnkbeli aszonyok felől, kik örömeit el-hadgyák dolgokat; csak valami tomboló lakodalmas kaphaslanak! Ezek nem Nitókris, hanem ama' Hérodias, és annak leányát, követik. Matth. 14. Nem szükség annak-okáért e' mánapon a' Magyaroknak, feleségeket eszékelni; hogy ha itak e' bort? mint Elin. lib. a' Rómaiak szoktak vala tselekedni, nál-
14. c 14. lok az aszonyoknak bor-itala gyalázatos lévén: mert férjeikkel edgyütt a' borba bé-merültek, 's egyenlő disznókká (böcsület a' józanoknak) lőtenek. Ez is egy derék 's fő oka; hogy sokan közrűlők tisztaságokban hajó-törést szenvednek

T R O M B I T A.

Azon porázon járnak amaz Scholákban beverő, helyeli fucos deaktalan Deák ifiak - Gvalther. is, a' kik míg idejek volna a' tanu- in Amos. 2. 12. lára nem tanulnak semmit, az időt csak Pido fides. héjjában mulattyák, az Scholában rob-
ródnak, döslnök, idejeket bor-italban töltik-el. (Kikért gonoszúl hálnak meg a' jól indúls ifiak-is) Csak valami Külföldi Mesterséget várnak, mellyben habé-szállhatnak, helyélnök, a' Polgárok tün-
tün bizelkednek, azokkal isznak, részegeskednek, tudos és eszes embereknek tanácsokat meg-vetik, házasságra adgyák magokat. Míg szintén kőrmőkre nem-
ég, meg sem említik az Egy-házi szolgá-
latot: az után ha jobbúgiágra erőltetik őket, 's el-fogy a' mit az Egy-házi tisztán mint egy Nadályók szivtanak, örö-
meit azon vadnak; hogy ők-is Prédikátorokká lehessenek. Nem azért hogy az Isten házat építsék; mert annak aco-
mesterségét nem taníltak; hanem hogy a' Csépet, kapít; és a' földes Úrök dol-
gát el-kerülvén, helyélhessenek' és ha-
lokot hizlalhassák. De faj leszén dolgok jóvendőben; mert: Atkozt az a' fia' Jehovánek dolgát esalárdul vísi. vég-
ban. Jer. 48. v. 10.

Rövideden mondván: Kicsinytől-fogva nagyig a' Részegeskedésnek adnak ma-

H A N G O S.

gokat. Minden asztalok annyira megtöl-
tek okádással és undoksággal; hogy semmi
üres hely nintsen azokról. Esa. 28. v 8.
Molt a' Reszgecsék élnek, a' józanak
gyötretetnek. A' ki mértékletességet,
józan-ságot követ itt Magyar országban,
nints annak kemere, el-felejtse azt, hogy
ha azt akarja, hogy sok barátja, elő-me-
netelelgyen. Nem szükség ma jutalom-
mal valakit ingerleni a' bor-italra; mint
régente N. Sándor egy vendéglegében
egy ezüst Talantom jutalmat ígére; ha-ki
a' Nestor pohárát el-köszönné. Lysima-
chus Király-is; mikor a' nagy Babylon-
nak királyát, három század magával
meg-vendéglette volna, mindeniknek
egy-egy nagy ezüst pohár-töltetett meg;
úgy hogy a' ki meg-inná a' borát, ma-
gának tartsa a' pohárát: Minden inger-
lés-nélkül olly kétszék ma a' bor-italra;
hogy lokan köldülésre jutnak miatta, s' a'
kupa földjén őket Torok Bálint minden
jivokból ki-folztja.

Minden dolgozónak, végezősünnök;
csak mind bor-ital a' vége. Ha tisztet;
mint kapitányt, Ispánt, Bíró, Eskütes-
teszünk, mind nyájjan olztan a' nagy
tobzódásra, részegeskedésre adgyuk ma-
gunkat. Ha az Egy-házi-szolgának újob-
ban hivatalt adnak, nagy Teke-torjást
tesznek,

T R O M B I T A.

tesznek, 's a' Tants az Ecclesia házához
gyűlvén, boroznak, 's mértékletlenkednek.
Ha törvény-tételre a' Törvény-tévők le-
ülnek, a' birságra vagyon főv gondgyok:
hogy bori igyunk. Amos. 4. v 1. a' Magyar
Tanács délig fűfajó, szédelő, dél után
részeg. Előítők alamúszacember, a' jám-
bor együgyű ember: Mi hasznunk, mond-
nak, az ő jámborságában, ha soha nem
ihatunk rá? a' volna az ember, a' ki az
Urának-is fizet, Biráknak-is fizet, 's ma-
gának-is tud fordítani. A' bűnösöket;
még az halálra valókat-is, többire csak
iszom-lével büntetik. O mores ó tem-
pora! Ha contractusok, szerződészek, adá-
sok, vétések lesznek, borral kell confir-
máltatniok, meg-erősítetniek. Haát
a' Kéz-fogások és a' Menyegzők, mi-
némű ékeleten dösölésekkel mennek vég-
hez, világ előtt nyilván vagyon; csak
Tornak tarttyák azt; 's nem la-
kodalomnak, az holott dösztig nem lakhat-
nak, nem dorbézolhatnak. Ez immár egy
kiválsképpen-való oka, hogy az igaz Isten
is e' mai házásoknak házasságokat ritkán
áldgya-meg; hanem bortsát közzéjek gö-
nös-felket melly közöttek egyenlenséget,
vesztekedést, özövodást, egymástól-való el-
válást, szerezt. Ezt az Istennek itéletit elég-
gő tapasztallyák magokon az házások de o-

Bir. 9.
v 23.

H A N G O S

Solt 69. 9. 24. *Kami léhyor ezekben nem vehetik, mert megferetültek az ő szemek; hogy ne lássanak*

Dea' sz. keresztségnek Sacramentoma-
val is nagy büstelenül 's minden kegyesség-
nélkül élnek immár a' Magyarok, magzat-
tyoknak keresztségekből lakozásra és dö-
sfélre való alkalmatóságot vévén; hogy a'
kiknek a' keresztség által a' Christban kel-
lene oltatniok, azzal a' Pusztrikozással az
Bachusnak és Silenusnak láttatának bé-
szentelsetnie. Innen vagyon, hogy az ő
magzattynoknak az Ur előt az ő sz. házába
való bé-mutatását, és az Ecclesiának tár-
ságában a' keresztségnek rend-ízerint való
Sacramentoma által való bé-iktatását buz-
gák a' halaszttyák két 's három hetig, és fél-
esztendeig is el-vonszák fő-képpen a' felső
vendüek, nem egyebért, hanem csak hogy
nagyobb kenyhát üchessenek, gazdagabb vő-
dőségert, avagy pusztirikot szerezhesenek
és így a' kálisó pompára, és a' magokhasá-
ra nagyobb gondyok vagyon, mint az ő
gyermeknek lelkekre. Ilzonyú nagy
vétek! Nem így kellene nem a' sz. Sacra-
mentumokkal; nevezet ízerint pedig a' sz.
keresztséggel élni; hanem kenyőrgessék; mint
Urunk az őnőn példájával tanított, az ő ke-
resztelkedése közben imádkozott. Luk. 3.
v. 21. Lásd Tsel. 22. v. 16.

Mia mondgyunk a' Válság munkájának
háládo-

T R O M B I T A.

háládatos emlegetésére rendeltetett Inne-
pinapok; tudn. Karácson, Husvét, és Pün-
köstről! Ezeket is profánállyak, meg-fer-
töztetik éktelen Részegeskedéssel ez időbé-
li emberek mert ugyan-is természetvé váls
szokás ez mi közöudánk hogy az Innepin-
pokot nagy részént Részegeskedésben tob-
zodásban mulattják-el az emberek; mint-
ha a' jó lakás volna az innepi szentelésnek
a' formája, valósága, és mint-ha az szabados-
sabb és illendőbb volna az innepekben mint
egyeb köznapokon, a' mellyhez úgy hozzá
izoktanak immár a' testi emberek hogy in-
nepnek sem tartanak, hanem vendégesked-
nenek rajta. Bezzeg nem e' volna az innep-
lésnek idvetséges modgya Innepet álljunk.
igy tanít az Apostol, nem régi kovászal, sem
gonoszagnak és sajtalaságnak kovászával;
hanem tökéletességnek avagy tisztaságnak
és valóságos igazságnak kovászával kenyéré-
vel; Cor. 5. v 8. Így kellene innepleni, inepet
állni. De a' féle illelenségeket mind az ör-
dög hozta-bé az emberek közzé, az in-
nepnek meg-vesztegettetésekre, és az Isteni
szolgálatnak meg-moskoltatására Sőt im-
már még az halottai-ház is alig ismértet-
hetik meg a' menyegző házúl, mivel nagy
mértékkel és Istentelen tobzodások, Ré-
szegeskedések-nélkül a' Tor-is immár ma
nem lehet, a' mikor csak cirkoknak és ha-

foknak meg-töltésére gyűlnek a' siralmas házhoz, 's nem hogy a' bánatos és meg-sebesedett szívű sérelmes feleket vigasztalnák, vigasztaló becézésekkel sebeiknek mérgét, és szíveiknek keservét kengetnék és enyhítenék, azokkal edgyűtt bánkodnának, melyet az Ur Isten kíván: *Sirjatok a' sírokkal.* az az a' mikor siralmas emberekkel vadatok edgyűt, és szomorú objektum eset, állapot, előtettek akkor sirjatok. Rom. 12. v 15. mert a' siralomnak idején, igen alkalmatlan volna az öröm. A' mi azért embernek maga meg-alázódására szolgál, fordítyák azt ma tobzódásra, lakozásra, és testi bátorságra. Felebarátunknak halála intene minket, nem a' Részeskedésre; hanem a' késztetve; és az életnek jobbitására; de vissza fordítyák ezt, ez utolsó ádóbéli testi emberek a' melly e' bűl-is ki-teszik; hogy ha szegény rendű embernek vagyon halottja; csak köpörsősinálót, Sir-ásót és test-vivőt is alig talál; de ha gazdagé az halott, tsupportonként gyűlekeznek oda; mint ama' régi rhythmusk-is mondgyák: *Cum moritur dives concurrunt undiq; cives. Cum moritur pauper vix adest unus & alter:* merre' gazdag háznál bándzóket tölthetik; a' szegény háznál pedig nem. Méltán mondhatgyák annak-okáért e' mai napon az ha-

az halottas emberek, a' mit Dávid régen a' Christus képeben panaszképpen mond vala: *Várom vala, ha valaki én velem edgyűt bánkodnék; de senkenem vala, és ha valaki meg-vigasztalna; de nem találék senkit.* Solt 69. v 21. Kivánatos volt a' régi jámboroknak e' féle halotti alkalmatossággal lenni szokot tobzódás és torozás ellen írott 's kiadott Canonnyok. Can. 5. Concil. Arelatensis, ubi hæc adduntur: *Quis n. nesciat Diabolicum esse, & non solum à religione Christiana alienum, sed etiam humana nature contrarium, ibi latari, cantare, inebriari, & cachinnis ora dissolvi, & omni pietate & affectu charitatis postposito, quasi de fraterna morte exsultare, ubi luctus & planctus flebilibus vocibus debuerit resonare, pro amissione chari fratris?* Paires siquidem V. & N. Testamenti, mortes sanctorum virorum legimus multis in locis cum fletu deplorassee, in nullo à loco de illis, qui à seculo discesserant, exsultasse. Nam & Jacob Patriarcham tota fleuit *Aegyptus 70 diebus.* Et Joseph, & fratres ejus; cum Patrem deferrent in terram Chanaan ad sepeliendum, celebrantes exequias, planctu magno atq; vehementi impleverunt 7 dies. Tantu fuit planctus; ut locus nomen inde acceperit. Et de beato Stephano legitur; quod-

HANGOS

quid sepelierunt eum viri timorati, & fecerunt planctum magnum super eum, & ideb talis inepta letitia, & pestifera can-rica, ex auctoritate interdicenda sunt. Hæc ibi. Méltó volna ezeket minékünk a' mi házainknak falaira arany borsikkal fel-ir-nunk; mellyeket hogy Magyarul is le-irjak, a' Mónétának szük-volta nem em-gedi.

Est. 22. 7. Hívott minket a' Seregeknek Ura és I-
12. stene e' máinapon sirásra, sajnálásra, fe-
Solt. 80. jeinknek meg-kopasztására, és síkban
2. 6. 7. való öltöztetése; mert a' lelki Vö-legény, a'
Mat. 9. 7. Jésus Christus, az ő édes lelki mátkájától,
15. az Evangéliomi Anyaszentegyházról el-
vétetett; avagy csak el-vétetettnek lenni
láttatik, holott azt az örök kértére (oh
Luc. 22. Istennek Fia, könyörögj érettünk; mint
2. 31. 32. a' Péterért; hogy el ne fogdjon a' mi hi-
tünk) meg-rostáltatásra engedte, a' ki-
sirtetnek választó kohában be-vetette, ke-
gyetlen üldöző Tyransokat reja-eresztet-
kereszt, háborúság, szám-ki-vevés,
gyalázat alá bocsátotta, és az ő reja való
batalmas gondviselésének jeleit igen ho-
mályosan mutattya; úgy annyira, hogy
mind az edgyűgyű hiveknek, 's mind pe-
dig az igazságnak ellenségeinek, úgy tetizik,
hogy azt a' Vö-legény Jésus Christus szel-
lyességgel meg-vetette, és el-hagyta Ur I-
stene.

TROMBITA.

Isten ne ved-el a' te Sz. Lelkedet a' te gyen- Solt. 31.
ge hivedtől! Most volna tehát bizony 2. 13.
egyszer magunk sanyargatásának-is kel-
letek orán ideje; hogy a' mi testeinket úgy
mint mi lelkeinknek ellenségei. Gal. 5. v 17.
sanyargatnók, és úgy mint öklözök, ron-
gálnók, és szolgálat alá bájtanók; tudni.
a' léleknek avagy az úja születet akarat-
nak, avagy pedig az Isten Lelkének szol-
gálatnya alá. 1 Cor. 9. v 27. 2 sákokkal bur-
kornánk-bé, és nagyszomorún, étlen, iz-
lan, a' földön az Ur Jehova előtt ülnénk,
vizet merítvén öntözök-hi ő Felsége előtt. 1 Sam. 7.
öntözünk könyhullatásinkal az ő búfú- 2. 6.
látának és börtü-állásának lángját. De oh
mi meg-vakult, 's mély álomnak lelkével bé-
borítatot nemzetségünk! Imé még ma, 's szi-
Eia, 22.
zen mostan-is öröm és vigasság vagyón ök- 2. 13.
röknek le-vágása, juhoknak meg-ölése, hus-
étel, bor-ital, esznek, isznak, vigadnak,
részeskednek, tánczolnak, bájja bujjálkodo-
nak, az északjából nappali és a' nappalból
északás tsinálnak. Ezek ezzel meg-mu-
tatták; hogy ők a' Christus testének az
Anyaszentegyháznak nem tagjai mert a'
tagok egymás nyavalyáján bájkodnak, sé-
relmeskednek, és edgyűt szenvednek: 1 Cor-
22. v 26. Isten-is meg-eskü hogy soha o-
zeknek hamisságot meg-nem borsáttya.
Eia, 22. v 12. 13. 14. simul collatis Lásd.
Ama.

H A N G O S

Amos. 6. v 6. Méltán erigálhatnának az Magyarok minden Városoknak 's Faluknak piatzin Pýramiseket, kikre emberi bűtűkkel Symbolumúl metfizenék-fel ért a' Disfichont Evacuare scyphos nostri poínere parentes.

Possumus & nostri evacuare scyphos.

De nem tsuda, ha mind az ifiak 's mind a' Vének, fírfiak és asszonyok egyenlő tsú-

Capite mafokká löttének a' Részegeskedés miat; mert le affectio ne- a' Föv-rendektől? sőt némelly helyeken cesse est ut még Papiáiktól is tanulják és látják, corpus illius kiknek az ő feslet életek (ezért-is kellene agrotationis particeps si- magokat igen őrizni botránkozástól) né at Theod ad kitsiny botránkoztatás az ő alattok lévőknek és halgatoiknak. Ezekről azért mint Ezech 22. v 6.

6. nek és halgatoiknak. Ezekről azért mint fejekekről, a' tagokra-is reá száll a' gonosz botránkoztató élet; mert miképpen a' főnek fájdalma sokára a' tagokat-is meg-rontya: így az Elöl-járóknak iselekedetek a' közönséges népre-is reá árad. Annakokáért ez ilyen Elöl-járókról és országrol igazán szól a' bölts Salamon: fajtenked föld, mikor a' te Fejedelmid reggel esznek Pred. 10. v. 14.

Ti Fejedelmek, Urak, Birák, Esküttek, nem erre int a' Bölts titeket, mikor-
 ron így toll: Távol legyen a' Királyoktól
 ő Lemuel, távol legyen a' Királyoktól a'
 bornak itala, és az Uralkodoktól e' meg-
 Része-

T R O M B I T A.

részegítő pohárnak kívánsága. Miért? Hogy mikor ajándik el-felekezzenek az Istennek parantsolattjáról, és el ne fordítsa valamely nyomorútnak igazságokát. Peld. 31. v 4. Mint erre világos példa a' Macedoniának Fülep Királyok, ki, mikor törvényt-tenni borossan ált vala le, egy asszonyt méltatlannúl sententiaza-meg, a' ki fel-kiálta és mőda: Appellálom a' Törvént! Fülep mond: kére appellálod. Az asszony mond: A' józan Fülep Királynak székire. Melly mondasával a' bor-részeg ki-üté a' fejéből, és azt nyeré; hogy a' Király az ő ügyét újjonná és szorgalmatosabban meg-vilgálván, nékie igazabb sententiát monda. Tsak né úgy jára egy Maches nevű emberrel-is a' ki-is hasonlo-képpen appellála, melly fordula annak-is javára.

Ti Papok! titeket-is nem erre inte a' Pásztoroknak Fejedelme. Mat. 5. v 16. és az ő Apostola-is. 1 Pet. 5. v 3. Láthatja mire inté Iste a' Papokat, hogi mikor a' sátor-Sinechdace babe-akarnak mení, bori ne igyanak. Lev. 10 v 9. Halhatja sz. Pált: Dej ion episko-
 pon anepilépron einaj sofrona, me paroiwon. est. in Sacer-
 Szükség a' Vigyáznak fegyhetetlennek len-
 ni, józannak nem bor mellett mulatónak. Pet. 2. pe-
 1 Tim. 3. v 2. 3. Elaiásnál az Istennek trus Rave-
 Lelke a' Részegeskedést az hamis Prófé-
 zának és a' néma ebeknek tulajdonítja.

H A N G O S.

ez 6. v. 12. cím 10. 11. Maga-is Urunk az ő házában lévő gonosz sáfárak mondgya; hogy az a' Résegesekkel tobródik és dősol. Matth. 24. v. 45. 49.

Rom. 3. 26. Ez immár egy fű 's kiváltképpen való oka; hogy ez világnak igaz istől Birája Ter. 11. 2. 5. le-tekintett reánk az égbe, le-állott hogy Amos 7. 7. 8. 9. látta bennünket, 's országunkat mérte az ő lenaájának méreteke szerint, az ő mérő

Deut. 32. 23. szeméjét vetette reánk: az ő nyilait mind hozzánk lövöldözte. Ezért 1. Vitettünk 's vitettünk az idegenektől fogásra. E-fa. 5. v. 11. 12. 13. Oh mi szegény 's bűnös nemzetségünk, bezzeg sokszor próbáltad ezt; hogy haid leányid a' pogányoknál vitettek rabságra! Im hol hát a' Résegeskedésnek faj jutalma. 2. Fogunk-

Amos 4. 6. nak ciszfűszággal-is gyakorta vert az Ur bennünket, nem igen szűkölködünk, úgy tertzik, sokszor főgvájó-nélkül; minden hazánkban még az holt dögnék-is meg-öték az húsát, a' Matska és kutyák hús-is jó izán eset, káka gyökérrel, Töroriammal, és egyéb hol mi fűvekkel, 's természetet iróztató eledelkekkel tengődtek. Ihonsza a' Résegeskedésnek másik faj jutalma. Efa. 5. v. 23. cum 11. 12. Lásd:

Num. 16. Joél. 1. v. 5. &c. 3. Mennyiféle jót ki-
2. 4. allendunk a' fel gerejdet meg-emiészítő ha-
rag az Urnak orrája előtt? Az öldöklő

's verő

T R O M B I T A.

's verekedő Angyal, hány izben pusztít-Sam. 24.

tor a' Magyar Izraelnek minden házában? és az által mennyi ezer Véneket, ifjakat és szűzeket, kistanyákat és asszonyi-
állásokat vágata-le 's ölete-meg minden kedvezés 's könyörületeség-nélkül közöttünk az igaz Isten avagy csak az fellebb el-múlt hatalmas esztendőben? Az embe-
rek úgyen le-omlonak, úgy hálnak va-
la, sok helyeken majd edgy ház-is nem
vala melyben halott nem volt volna, sok
házak púztán maradtanak, belőlők a' la-
kosok mind ki halván, temetőket-is alig
kezdenek vala találni, kik az holtakat el-
temessék. Imé az Résegeskedésnek har-
madik faj jutalma! Esa. 5. v. 14. cum
11. 12. 4. Országunk-is nem jutotté pu-
sztaságra? Lőttünk az Júdához halon-
lók. Esa. 1. v. 7. lőtt országunk, az el-
hullott levaló Cser-fához 6. v. 3. a' meg-
szedett szőlőben való kunyóhoz, a' din-
nyés kértben való hajlekhoz. 1. v. 8. ha-
sonlóvá; Méltán hasonlíthatyuk a' Na-
bugodonozor fájához, a' melynek magos-
fága az Egig hat vala; de le-vagdaltá-
tek, és csak a' tökéje marada Imé ha-
ragjoknak meg-győztesére erőtlén elméjé
és magókkal birhatatlan elől-költé Pávista
emberek, addig mondgyák; hogy jobb
Magyar Országunk pusztán maradt, és
annak

Dan 4.

HANGOS.

Evangelium
 az az: *Evangelium*
 annak Rókának, farkasoknak lakó-her-
 lyekké lenni; hogy sem mint az Evangéli-
 um keresztyének lakják; hogy majd ked-
 vek telhetik benne; ha Isten az ő vég-
 hetetlen jó voltából rajtunk nem könyö-
 rül. Im-hol hát a' Rézgegeskedésnek ne-
 gyedik faj jutalma. Esa. 28. v 1. 3. De
 hol a' ki ezek felül értené? a' ki az ő szí-
 vében a' csapást érzené? a' ki az Isten ke-
 resné? a' ki az ő haragját engesztelné? a'
 ki az ő kegyelmének ajtaját zörgetné?
 Mind njájjan el-veremedtenek, az ő gonosz
 úttokra tértenek, edgyül-edgyik mind
 haszontalanokká lőtenek, és az Isten ha-
 ragjának tűzés olajjal öntözik. S' mit vár-
 hatunk tehát egyebet tovább is; hanem
 hogy meg-emésztesünk tőlle; hogy raj-
 tunk tellyék az Istennek ama' rettenetes
 fenyegetőzése? Deut. 28 v 15. 16. 18.
 19. 22. 25. 26. Küldök reátok fegyvert,
 éhséget, dög-halált, miglen el-emésztes-
 setek e' földről, meg részegitem az én fogya-
 veremet a' ti véretekben, megvendéglem a'
 vadakat, madarakat a' testeitekkel. s. a. t.
 Mennyetek-e' el-ilem, a' ki az halálra, halála-
 ra a' ki a' fegyverre, fegyverre, a' ki az éh-
 ségre, éhségre, a' ki a' rabságra, rabsá-
 gra. Négy nemzetségeket támasztok reá-
 tok: a' fegyvert, hogy meg-ölyjön, az e'
 beket hogy el-szaggassanak, az Egi ma-
 darakat

TROMBITA.

darakat és a' fene vadakat; hogy meg-e-
 gyenek. Jer. 15. v. 2. 3. a' mi meg-marad
 a' dögül, a' fegyver emészti-meg, a' mi
 a' fegyvertől meg-marad, rabságra vis-
 tik. Lásd. Esa. 5. v 26. 27. &c. Jer. 11.
 v 11. Jaj ki retenetes büntetések ezek!
 hát még a' lelkiek sokkal szörnyebbek, e'
 még mind csak semmi volna, hogy ha a'
 meny-országból, a' választottaknak szá-
 mok közzül a' Rézgegesek ki nem ver-
 tetnének, és az ördögökkel edgyütt po-
 kolban nem kinlódának; de bizony még
 mind az a' hagy-d-el hagy-d-el. Annak-
 okáért s. Amaz Evangelyom-béli bolond
 gazdaggal, 's híres bársenyos Epulóval; ^{Luk. 12.}
 és gonosz rézgeges szolgálattal edgyütt, menyi ^{* 19. 20.}
 ezerni-ezeren szállottanak pokolra alá? ^{Matth. 24.}
 kik nem kívánnák immár az Asszurnusnak ^{* 49. 50.}
 180. napokig tartó gazdag lakodalma ^{* 51.}
 friss vendégeskedését; csak egy esőpp víz-
 zel is meg elégednének, kiknek nagy-i- ^{Luk. 16.}
 ható torkok az éltelhatatlan szomjúság miatt ^{* 13.}
 ugyan ég, és ezt a' keserves iherosolima
 vég-nélkül kiáltják! Jaj! Jaj! Jaj!
 Jaj! Jaj! Jaj! Jaj! Jaj! Jaj! nekem
 és Jaj! Jaj! el-kirhoztam, 's el-vesztetem
 testbe lélekbe.

Oh szomorú metamorphosis! oh szörnyű
 büntetés. Bóldog ember a' ki ezt meg nem
 kósbollja, bóldogtalan a' ki meg-kósbollja!

H A N G O S.

Jobb lőtt volna annak soha nem születetnie;
mint a' Jádás felől mondgya Christus U-
runk: avagy jobb lőtt volna kövé, bál-
ványá avagy oktalán állattá lennie. Meg-
Jozs. 1. 23. látták ezek az Urnak nagy és rettenetes
napján az igaz Bíró; de nem őket meg-
igazította; hanem meg-sentenciázót, meg-
látták a' meg áldoztatott bárányt; de
minlen oroszlánnál kegyetlenb ábrázát, ^{Ez a' hely}
mellytől való feltekből bűvő helyet ke-
Apoc. 6. 9. relnek, és hogy őket el-rejtsék, a' he-
15. 16. gyeknek és kőszikláknak reménkednek:
Matth. 25. Meg-hallják az utolsó definitiva senten-
tiát; de nem azt hogy, ferteke. s. a. t. ha-
nem azt hogy; Eredgyetek. s. a. t. Oh
meg-vakált! oh meg-keményedett nya-
kú, szivű ember; hogy nem emeled-fel
fejedet; hogy mind ezeket nézned! hogy
nem szánod szegény lelkedet; hogy eze-
ken meg-rettentvén meg-térnél?
Laért. lib. Jó volt a' Pittacus Mytilaneumnak e' té-
1. c. 5. lek ellen való törvénye, ki azt rendelte
vált, hogy valamely ember mértékletlen
életéből, Részegeskedéséből, valami gon-
noszságot cselekednék, az készvőre inkább
J. Patritius bűntette. Són illyen törvényt irt;
6. de R. hogy a' Fejedelem (tíz) ha részegen
gn. c. 26. saláztatik, halállal büntetessék. Most is
a' Spanyolok, Olaszok, Lusitanusok ha-
zájokban semmi bűnsületes tiztre nem
váltaz-

T R O M B I T A.

váltazgyák, a' ki csak egyszer Részeg volt-
is: lőtt bizonyosságul sem vészik-bé, és
mindgyárt excipiólnak ellene; hogy nem
mélto hiteltre a' ki meg-itta eszét.

Jó volt a' régi jámboroknak a' Részeg-
ges, 's kortsomára járkáló Egy házi ren-
dek ellen írott 's ki adott Törvények. dist.
35. in Canon. Apostolorum, in Con-
cil. Agathensi citatur: Episcopus a. Pres-
byter; aut Diaconus, ebrietati deserviens, <sup>Ez a' egyfa-
szen öro-</sup>
aut desinat; aut certé damnetur. ismet: ^{mezt, 's jó}
Ante omnia Clérus vitetur ebrietas, ^{szívet sub}
quae ^{scribálnak.}
omnium vitiorum fomes ac nutrix est. I-
taq; eum, quem ebrium esse constiterit, ut
ordo patitur; 30. dierum spatium a' com-
munionem statuimus submovendum; a' cor-
porali subdendum supplicio. Concil. Car-
thagin. III. Can. 27. habetur: Clerici e-
dendi a' bibendi causa tabernaculum non ingre-
diantur; nisi peregrinationis necessitate com-
puls. Adná Isten; hogy a' mi Orzá-
gunkban-is mind a' két rend; tudn. Po-
lit és Eccles. olyan Törvénnel élne-
nek, így talám szűnnék valamit az em-
berek között ez undok élet és Részeges-
kedés.

Hafszos, és Istennek kedves articulus
válna, mikor az Ország articulusi köze
bé-férne a' Részegessék és egyéb mérték-
letlenek ellen való articulus-is, nevezet
szerez;

H A N G O S

szerint; mert úgy ez Isten boszontó, 's e világot testestül, lelkestül fajra vivő anyá vétkeknek folyamattjának eleiben gáz töltetnek. s. a. t.

Vagynak, úgy vagyon, a' mi Ecclesiastica Politiánkban nevezetes Canonok e' tele méretekkel 's részeges Egy-házi emberek ellen; mert ilyen. Can. 37. és 39. im Mai. de a' Törvény exequutio, az az, a' ki-szolgálatas-nékiültsak olyan, mine a' Harang az üjö-nélkül. Mert mi használ valakit a' benne tapasztaltatott gonoszságért meg-sentsentiazni, 's meg nem büntetni?

III. HAZON. EL-INTES. Iszonyodgyatok, Istenért kérlek, több vétkek kö-zött, a' Részegeskedéstül. Netartsd ember semminek; vagy, a' mint szólnak, kókónak, ne vegyd tréfára, süketiségre, az Isten haragjával való fenyegetőzést. Ier kérlek tefék nézed az én tanácsom, és Részegeskedésedet szakaszd-el, 's józan-sággal váltsd-meg, hogy ezt mondhasd a' Sz. Pallal: Elek pedig többé nem én, hanem élén bennem a' Christus. Es ő viz-szont te róllad ezt mondhasd: Valórok végen feréség; mostan pedig világosság az Urban. Eph. 5. v. 8.

Nóditsanak és indítsanak tégedet im e' Audias. következendők. 1. Mert Isten tiltva a' Rész-

T R O M B I T A.

Részegeskedést. Peld. 23. v. 20. 31. Luc ^{vocem Chri} 21. v. 34. Eph. 5. v. 28. kiaz ő szavához ^{st, Carere.} való engedelmesléget örök itók alatt had- ^{ne audias} gya az embereknek. Deut. 27. v. 26. ^{Pa} ^{Propheta.}

2. Mert a' Részegeskedés az embert o-kosságától és értelmétől meg-foltztya, boló-dá és oktalán állattá téltzi, hogy sem testi sem lelki állapotjáról nem tud igazán el-mélkedni és gondolkodni; a' vezede-lemtől-is nem tudgya magát óvni. Hos. 4. v. 11. Peld. 23. v. 34. 35.

3. Mert a' Részeges, nem igaz tagja az Ecclesiának; hanem csak olyan, a' minémű tagja az ember testének a' falib; az Ecclesiában vagyon ugyan; de nem a' ból való; tudni, mint ama' meg-bűszködés rosznedvesség, genetség, a' testben vagyon ugyan; de nem a' ból és nem-is ahoz va-ló. 1 Cor. 5. v. 11. Esigy, nem Anya a' Részeges embernek az Ecclesia. A' ki-nek pedig az Ecclesia e' földön nem An-nya, nints annak a' mennyekben Atya. Gal. 4. v. 26.

4. Mert a' Részeges emberben nints la-kása a' Sz. Léleknek. Mert a' mint a' Galambok a' búzzel, a' Méhek el-üzet-^{ut summa.} nek a' fűvel: úgy a' Sz. Lélek is el-ide-^{pes: sic e-} genitetik és el-üzetik a' tisztátalan clettel. ^{brietas &} 1 Thes. 5. v. 19. A' miképpen a' Szél ^{erapula tu-} ki-üzetik az edényektől a' beléjek önte-^{tum Sacrum}

San gratia tett nedvességgel (vérszed eszedben, mi-
spirituales. kor az hordót vagy a' korsós töltöd, mint
Basil. Con- megyen nagy sütkéssel a' szél ki belőle)
c. 2. de Je- jun. úgy a' Sz. Lélek is ki-öntetük az ember-
ből a' Rézgezéggel, a' borral való mér-

Hoc loco téklelen vizsgálással. Eph. 5. v. 18. a'
observabis: Száraz, az az, a' mértékletes 's józan
Spiritum sziveket szereti ő, a' mellyeken a' viz-
vino opponis: tatalan Lélek csak által megyen, és nem
ut ostenda: más vino si-talál benne nyugodalmot; mint Christus
mul & spi- Urunk bizoyittya. Luk. 11. v. 24. a' bor-
ritu im- tul meg-ázott, 's mocsáros és nedves szí-
gleri non- veket pedig nem kedvelli; hanem a' go-
posse. nosz Léleknek az ki-fogó helye. Jaj pedig
az embernek, a' kiből nintsen a' Christus
Lelke; mert az nem övé. Rom. 8. v. 9.

5. Mert a' Rézgekedés az újjá-szü-
letlen embernek bizonyos meg-ismérte-
ző bélyege. 1 Thes. 5. v. 7. Valaki, pedig
újjá-születés-nélkül e' világból ki-múlik,
annak lehetetlen dolog idvezülnie, és az
Isten országának örökségét bírnia, holott;
a' mint sz. János mondgya, abban semmi
fertelmes, semmi tisztátalan, bé-nem
mehet. Jel. 21. v. 27.

6. Mert a' Rézgekedés a' testet, melly
a' léleknek eszköze és minden jóra tár-
sa, erőtlenné, betegessé, údatatossá és sem-
mire-kellővé teszi: A' Rézgegesek ugyan
meg-émesztésre izülettek; mint a' buza,
gabona;

gabona; holott a' bor miatt annyira meg-
émesztetnek, még embereknek is ürta-
tos reájok neznie, kiknek undokság jokat
ám szépen és úgy-mint graphice de-pin-
gállyá, bőrűsön ki-rajzóllyá az Isten Lel-
ke, mikoron így szól: Kinek jaja? Ki-
nek obajása? Kinek háborgása? Kinek bün-

ből-való sebek? Kinek szemeknek verelessége? ^{Ebrietate vna}
Meg te! A' bornál mulatóknak, a' k' k' ^{ram, oculos}
mennek a' jó bor kortyomájának keresésé- ^{vimlemi-}
re. Peld. 23. v. 29. 30. Lásd. Hos. 7. v. ^{knaz, mortem}
5. E'ből az emberre fok különb különb ^{Terminat,}
féle nyavalyá, betegség és nyomosúság áll; ^{exhaust, do}
mert ugyan-is a' Rézgegedésről származik ^{fruit, or-}
a' csipás 's peccenyés sem, a' dohos szá, ^{bat, init.}
a' taknyos orr, (Piha! undokság csak mon-
dani-is; hallani pedig merő csömör) a'
rezkedő tagok, a' szédelő fő a' borut és
turba, a' guta-ötés, a' Kólika, a' Kórság,
a' kö, a' kőszvény, és egyéb nyavalyák,
mellyeknek az Orvosok, sem neveket nem
tudgyák, sem orvosságot nem talállyák.

Egy ízóval: Sem feje, sem keze, sem
lába, sem szeme, sem gyomrá nem jó
a' Rézgegesnek. Igaz ez iránt ama' kőz-
mondás: Gula plus noxa quam celer ensis
habet. Minek-okáért, hogy ha a' Pokol
nem volna-is, ezekért a' gonoszokért mel-
tó volna a' Rézgekedést el-távoztatni.
Merészen mondom, több üdös és életne- ^{Vitium ven-}

H A N G O S.

grit & gut-dett embereket láthatnánk ma az emberi-
suris, non társaságban, ha idő előtt a' bor miatt
modo minu- életeket el-nem fogyaszták. De hanyat-
itatem hominibus homlok kergetik-ki e' világból egymást a'
sed etiam képtelen dőléssel.
auferet Cic.
pro Cal.

7. Mert a' Részegesek az Isten orszá-
 gának örökösei nem lesznek. Az italtól
 meg-fogod 's tartóztatod magadat; ha
 izintén igen meg-ízomjúhoztál-is; ha
 hallod hogy abban *maszlag* vagy *méreg*
 vagyon, 's hát nem tartóztatnád a' Rész-
 geskedéstől meg magadat, holott ot-
 tan ottan hallod; hogy tenéked Rész-
 gesnek örök halál készítettet? *Mors est*
in amphora, in poculo, in lagena &c. 1
Cor 6. v. 10. Gal. 5. v. 21. Matth. 24. v.
48. 49. 50. 51.

8. Jövjön ezek melle segítő társúl a' te
 életednek bizonytalan volta. Ez-is nagy
 és hegyes szűn lehet a' te oldaladban a'
 Részegeskedéstől való el-távozásra. Bi-
 zonytalan a' te életed, márol bólnapos
 magadnak nem ígérhetsz, *hatvan hetven*
esztendőkrül adatott privilégiumját Isten-
 nek nem mutathatod. Akar ifjú, a' kar-
 vén légy, *hosszú* élettel magadnak nem di-
 csékedhetel; mert lehetséges az ifjúnak
 meg-halnia, mint a' naponként való pél-
 dák mutatták: a' Vénnek pedig lehetetlen
 sokáig élnie. De a' mi a' te életedet bizony-
 talanbá

T R O M B I T A.

talanbá térsz, nem tudod sem életednek,
 sem az időnek mellyik részében múltiz-ki,
 gyermekégedben-é, ifjúságodban é, vén-
 ségedben-é? reggel-é, délbe é, estvé-é
 éj félkor-é? Ugy-annyira, hogy vala-
 mely bizonyos, hogy meg kell halnod, (zin-
 tén olly bizonytalan, mikor kell meg-hal-
 nod. Ha most élsz, holnap illyen korig
 valami reméltelen casus miatt meg-halhatz
 valamiben pedig találtatol, abban isélte-
 tel. Annak-okaért izűk lég mindékor a' te
 utolsó órádat jó készülettel, penitencia-tar-
 vással, józansággal várnod; hogy a' te ke-
 resztényi tisztédnek és hivatalodnak pályá-
 jában találtatál. *Matth. 24. v. 46. ad 51. tibi diluxit*
Mors est certa, incerta dies, incertior hora se supremū
Extremam idcirco quam libet esse puta.
 Inditson fel a' Sz. Lélek tégedet; hogy
 többé már ne adgyad magadat a' Rész-
 geshez enni's innya; hogy valamiképpen
 a' te Urad egy órában az halált utánnad ne-
 küldgye, a' melly napon nem-is várnád,
 és a' melly órában nem gondolnád, és el-sa-
 kasza a' te életedet, és a' kép-mutatók köz-
 ré számlálljon, az holott léfzen sírás és
 fog-ssikorgatás. *Matth. 1. c.*

9 Földi sűdőkkel-is, mellyek a' köv-
 kezendő kárhoznak izeneri, fenyegeti I-
 sten a' Részegeseket, 's jegyekkel-is inti ő-
 ket a' penitensziára; mert ám némelly he-
 E s lykenn

Pred 9.

9 14:

Nescis quid

seruus vesper

uehat.

Prov. 27.

9 1.

Ecel. 21.

9 3.

Omniem

crede diem

tibi diluxit

se supremū

HANGOS

lyekenn szakallos Szőlő gerezdek, a' kik-
nek szeméből sűrű szörök nőttek ki, nagy
álmélkodással láttattak, mellyek is a' Ré-
szeges kedéft exproballják 's nekik a' meg-
néreft kiáltják, predikállják.

Élég okok ezek, melyek indíthatnak
 régedet a *Részegeskedés*űl való el-távozás-
 ra; hogy az *átok* helyett *úldások*at vonj
 fejedre; hogy a' *testi*'s *lelki* *ja*t el-kerül-
 bessed, és az Istennek *lelki*'s *testi* ajándék-
 jaiban *rész*esülbess.

Méltó bizonyára ezt az intést minden
vendeknek meg-fogadniok, és életnek
minden idejében, józan életet élniok. Méltó

Doct. Et-tó a' Papoknak leg-elsőben-is példa helyett
 elefia rette- tellyes életekben mértékletességet követ-
 docendo & nek. 1 Tim. 3. v. 2. Tit. 1. v. 8 mart. ék
 bene vivien-

do edificat é világnak világossági. Matth. 5. v. 14.

Ecclesiam. avagy tsak annak kellenek lenniük; mert má-
Chrys. in c. sok-is ö nállók : vagy az ö nök ismétlőnek.

25. Matth. 10k is ő nállok; vagy az ő világoknál látnak;
Bár. 7. 16. avagy csak kellene látniok. A' lelki Mádio

ánitákat, az az, az ördögöt és a világos
azok győzik-meg, kik edgyik kezekben
hangos Trombitát tartanak, a' másikkban
églámpást. Lásd. 2 Par. 29. v. 5. Neh.
12. v. 30. Elsőben a' Papok és Leviták
szentek, innen a' nép, kit különben meg-
nem szentelnek; hanem-ha elc/ész magok
szenteltessek-meg. Minéünk azért Tani-
bóknak, e' világi Epicureus embereknek
kiván

TROMBITA.

kívánságoknak (kiknek ez leg-első gond-
 gyok, hogy leg-először is Papiokas bolon-
 dítsák meg; hogy hozzájuk alkalmazta-
 tott helytelen *asztali beszélgetések* nagy
 babrával kacaghassák) nem kell enged-
 nünk, magunkat nem kell hozzájuk alkal-
 maztatnunk; hanem a' mi sz. *isztiunknek*
 és *hivatalunknak méltóságát* meg kell vi-
 selnünk. Jobb az emberekkel való nyá-
 jaskodásban minékünk in defectu, mint in
 excessu véteznünk: jobb kedveiteleneknek
 és komoroknak; mint *isalfáknak és nyál-
 káknak* hallatnunk; egyébként, ha ez il-
 lyen világ *fiaival és bor embereivel* ki-
 tűzünk, és az ő akarattuk alá erelzünk;
 mind a' *Christusnak* *isztefféget*, 's mind az
 ő ölle rendeltetett *Egyház* *iszteit* meg-
 mocskoljuk: gonosz példát is adunk: és
isztiunkben meg-fogyatkozunk. Mert *Nem*
bene tractabit vinosum sacra Sacerdos. *Nem*
*jól forgódik a' sz. dolgoknak tractálásá-
 ban a' bor-iszák Pap.*

Méltó a' Véneknek, mind férfiaknak 's
mind asszonyoknak. Tit. 2. v. 2. 3. Mond-
meg, úgy mond, Tité; hogy a' Vének jó-
zanok és mértékletesek legyenek, a' vén as-
szonyok sok borbán ne zabállyanak. Mert
a' mértékletlen étel ital, kivált-képpen pe-
dig az ital, a' Vénékből gyermekeket csinál,
és tsufokat téfszen mint a' Noéból. Ter. 9.
v. 21. 22. Az

H A N G O S.

Az ifiaknak-is méltó mind a' két ágakon
lévőknek. Tit. 2. v. 5. 6. Tanítsák, úgy
monda: Vén szülek az ifjú aszsonyokat, hogy
mérteketessék legyenek. Az ifjú legényeket-
is azonra hadgya inteni; hogy józanok legya-
^{Vinum} nek. v. 6. Mert az ifúság, holott a' nél-
^{adoleſcentia} kül-is természet szerint a' bujaságra és vá-
^{dupl. x in} cendium sotságra hajlandó, a' mérteketlenséggel és
^{voluptatis.} Rézgegeskedéssel mind inkább gerjesztetik.
Hieron. E. Mert *Vinum est lac veneris.* A' bor a' Vé-
pist ad E. nusnak teje; avagy a' sunyaságnak tápláló-
Roch. de seiv. Virginia; avagy a' fel-gyúladott testi kívánságnak
olajja.

Az Aszsonyoknak közönségesen méltó;
mert az aszsonyi nem a' nélkül-is erőtelen;
a' bor pedig ötet (a' mint hogy a' férjfiar-
is; kiaz aszsonynál erősebb) annál-is e-
rőtelenbé és a' gonoszra hajlandóbbá téltzi.
Annak felette a' Sátán-is ötet singuláriter
gyűlöli, tudván azt; hogy az aszsonynak
Gen. 3. ^{v 15.} magva sörte meg az ő fejét; annak-okáért
igyekezi-is ötet inkább el-ejteni s' veszte-
ni, a' mellyre a' mérteketlenség és Rézge-
geskedés igen lejtős's görgős út.

Neszólljak itta' Tisztekről, Birákról.
s. a. t. kiktől ki-válti-képpen való módon
elilalmaztatik a' Rézgegeskedés; még pedig
verhes okokkal. Pchl. 31. v. 4.

Kérded. *Mit seleked yem, hogy a'
Rézgegeskedést el-hagy-hassam?* Fel. Bez-
zeg

T R O M B I T A.

zeg ha úgy kérdenéd hogy mit seleked-
gyél, mint amazok. Tsel. 2. v 37. Ize-
retnem. Halloed-e' azért. 1. Netársal-
kodgyál a' Rézgegesekkel. Mert a' jóerkül-
tsöt meg vesztegetik a' gonosz társaságok.
1 Cor. 15. v 33. Ugy vagyon a' rossz életben
a' dolog; hogy valamikor a' jó a' gonoszal
egyben tárfalkodik, nem a' gonoszból lé-
szen jó; hanem a' jóból gonosz. Peld. 13.
v 20. A' vendégségektől annakokáért, és
valahol a' fok isatra alkalmazatlóság lehet, tá-
vul-járj, a' Salomon intéfe Szerint. Peld.
23. v 20.

*Te bona namq. boni, si una versare,
docebunt.*

*Pravi sed periment quod fuit ingenium.
Si iungere bonis discas bona, rursus iniquis.
iunctus, et id perdes, quod tibi mentis
inest.*

2. A' mi a' te tisztod és hivatalod, járjo
el aban szorgalmaztassan. Ha Prédikátor
vagy, az Istennek sz. könyvést izünetlenül
olvassad. 1 Tim. 4. v 13. Izünetlenül vi-
gyázz, éjjel és nappal ne aludgyál. Esa 26.
v 6. Izünetlenül a' törősen állj, és könyö-
rőgi. v 7. Ha külső Mester ember; tudn.
Szabó, Varga, Szűcs. s. a. t. vagy, mún-
kálkodgyál, szabj's varj erősen. Rom.
12. v. 6. 7. 8. 1 Thes. 4. v. 11. Te-is
aszsonyom, ily házadban tsak, kapd elő a'
rekke,

H A N G O S

rokkát, 's erőssen rágiad a' repert esőpüt,
sartiad a' morólat, higyd-el meg-tarthadd
a' józanúságot. Peld. 31. v. 10. 13. seqq.

3. Ne keress az italban gyönyörűséget;
hanem csak azért igyál; életedet és erődöt
az Isten szolgálatyára meg-tartsd és táp-
lállyad. Azért parancsollya Sz: Paál Ti-
motheusnak a' bor italt. 1 Tim. 5. v. 23.

4. Ha meg gondolod; hogy a' Sátán
ellen szűntelenül vigyázni kell. Vigyáz ő
szűntelenül a' mi veszedelmünkre, vigyáz-
zunk hát mi-is és szűntelenül strászt ál-
lyunk ő ellene; mert ő éjjel nappal intselke-
dik a' mi lelkeink után, ordító éh Oroszlán
módgyára alá 's fel keresztyül-kosúl koslat-
ván, folyván közösünk, keresvén kit köz-
sülünk bé-nyelheffen; mint a' Sz. Péter hi-
rűnké adgya. 1 Pét. 5. v. 8. intvén egy-
szer s' mind; hogy józanok legyünk, és vi-
gyázzunk ellene.

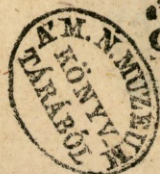
5. Gondolkodgyál arról-is hogy tsele-
kedest az Ur Isten a' Részegesekkel régen-
sen-is, és bizonyára e' mostaniak-is nem
menekedhetnek attól-meg: Boldog a' ki
más nyavalyáján tanól. Ugy forgassad hát
a' pohárokat, hogy az Urnak kezében lévő
pohárról, és abban lévő verecs (zavaros)
borról-is el ne felelkezzél, mellynek a' sűp-
rejei-is meg-isszák, és ugyan ki-szopják
e' földnek minden kegyesteleni. Solt. 75. v. 9.

T R O M B I T A.

Itt elő-lzól a' Részeges 's mond: Ha
én nem iszom, barátim sem lesznek úgy
nékem? Fel. Ugy vagy az, hogy a'
Részeges azt akarná, hogy mindenek ő
véllé edgyütt olyan bor-töltsérek, borcsi-
szárok, nyálasok, maszlagosok volnának,
mivel ők a' részegeskedésnek undok fertőjé-
ben heverkezzenek, örömeit másokat-is
mind utánok rángatnának, kövervén ab-
ban az öröögöt az ő mestereket: vagy ama,
tsordabéli földet festetett ünör, a' ki bogá-
rozva széllyel futkározván, a' tisztákhoz-is
törleszkedik, és farka hegyével big paréját
reájok csapkadgya. De halládé! 1. Nem
lélzenek ugyan részeges barátid; de józan
barátid lélzenek. 2. Barátid legyenek csak
a' jóban, s' ne a' gonoszban. Peld. 14. v. 9.
Solt. 119. v. 63. 3. Ha az emberek ba-
rátid nem lélzenek, barátod lélzen önnön
maga az Ur Isten: barátid lélzenek az ő
Sz. Angyal-is. Jak. 4. v. 4. Efa. 41. v. 8.
Ján. 15. v. 14. Solt. 34 v. 8. Sid. 1. v. 14.
4. A' Részegesek nem tenéked; hanem az
erszényednek baráti. Foggyon-el csak a'
pénzed, üreksüllyön erszényed, meg-ládd
mint jár sz. Tudodé a' teközlő fiú mint
jára? Luk. 15. v. 13. 14. 15. 16. 5. Se ne-
mi barátságot nem kedvell s' java! Isten; ha-
nem csak a' melly a' tisztetiséges és Sz. dolgok-
ba kegyes és törvénytelen, lélzen. Solt. 50. v.
18. coll.

HANGOS

eum 16. 17. 6. Hamar el-múló barátság az, melly ily bizonytalan s' erőtelen fundamentumon áll. Hordhatnád ide azoknak példájokat, kik a' bor mellett való mulatás 's bor-ital közben, barátságból egy-másnak ellenségesivé lettenek, egy-más ellen fegyvert fogtanak: hogy itt az öldöklestől ne szollyak, melly a' Részegesektől gyakorta ered és származik. 7. Végezetre; ha a' Christuban, és ő benne az idvességben, részlesülni akarsz; nem csak e' Job. 6. 9. félcsalárá barátságról (kik el-lopiák a' te idvességedet) kell meg-válnod; hanem szemedet is ki kell válnod, jobb kezedet és Mat. 5. lábaidat el-kell vágnod: minden szerelmestől. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

TROMBITA.

társaságok a' mennyei sz. Angyalokkal, és az idvezült 's idvezülendő emberekkel való társalkodásokról! Ollyan ez a' Világ mint Sodoma, mellyet minden ben- Ter. 19. ne valókkal egyben el-kell annak hagyni, y. 17. a' ki Isten fiáva és leányává akar lenni. Luc. 17. 2 y. 32. Cor. 6. v. 17. 18. mert a' kik e' világi édes-kesereű gyönyörűségeknek parhagymái Num. 11. obajtyák, 's a' Lót felelégével Sodomára y. 5. visza néznek, mind azok e' világnak pu Gen. 19. száján el-vesznek, és a' Meny-ország y. 26. mellől el-esnek. No annak-okáért van nissime munde valso. Mennyetek-el én tollem mindnyájjan hamisságnak munkái. Solt. 6. v. 9. távozások-el én tollem gonoszok. 119. v. 115. 8. Végezetre: Melius est dissidium pietatis ortum causa; quam vitiosa concordia. Nazianzén. Orat. 1. de pace.

II. Forgattya ezt: Hiszem, úgy mond, azért teremtetie Isten a' bort, hogy meg-igyak! Fel. Ob húnynor-nélkül izákólkődő szédült fejek! Mint ha erre nem volna mit felelni csak egy gyermeknek-is. Mert igaz, hogy a' bor Istennek teremtetett állattya a' mi testünknek táplálása fára. De más meg-innya a' bort, más ísmét a' borral meg-részegülni. A' bor-italtól senkit az Isten nem vilt: de a' borral való meg-részegülestől tilt minden-

Deus non prohibet bibere; sed ket.

propter mentem. Eph. 5. v. 18. Továbbá, a' bors
fiam bibere. Chrys in
Rom 13.
1. 13. meg-innya nem Részezség; de a' borban
telettebb disznó módra bele-zabálódni
mondatik Részezségnek, 's ezt tiltja az
Ur Isten.

III. Illyen mentséggel él: *En ha iszom
is, lám senkit nem bántok, sem szédok,
sem verek, se vágok. Sem pedig az úrján
sárban nem heverek?* Fel. Ezek-is héa-
ban hizelkednek magoknak illyen módon;
mert a' Részezség ugyan csak ö ma-
gában-is bűn az Istennek előtte; bátor
senkit akkor meg ne bánt is. Sőt még
az-is nem igaz; hogy senkit nem bánta-
nál; mert noha senkinek agyát, fejét, bé-
nem töröd; de elég bántás mikor Istenedet
bántod és haragra gerjeszted. Másodszor,
mikor lelkedet bántod; hogy lemmi Isteni
dologban: Prédikáció halgatásban, bírá-
adásban, imádságban, magát ne foglal-
hasla, és végre az Isten kárhozzatnak rab-
ságában eslék, hová lehet nagyobb bántás
enneél? Végezetre bántod keresztyén
felebarátodat-is; mikor gonosz példa-adás
soddal meg-botránkoztatod, és a' te go-
noszságodnak társaságára ingerled.

Ho'ott pedig azt veted: hogy senki te-
gedet nem latott; hogy az úrján nem hever-
tél volna: vagy hogy két felől fogva vitte-
nek volna hara: Ez-is lemmi; mert nem
csak

csak az mondatik Részezségnek, a' kit a' lá-
ba el nem bir; hanem a' ki a' borban többet
iszik, hogy sem mint a' természet kíván-
nya. Bátor azért mind nyelved, 's mind
kezed, lábaid, tisztiben el-járhasson; de
ha többet itál kellerinél, ugyan Részeg
vóltál, és így Isten előtt menthetetlen
vagy.

IV. Ezt-is rebesgetik: *Ha iszom is nem
iszom senkiét; hanem az én keresztemet is-
szom?* Fel. Ez ellen-verés úgy vólna
erős, hogy ha a' Részezség embernek csak
az emberekkel vólna ügye, és csak azoktól
kárhozzatnék. De hogy te bor-csiszár
meg-érted, nem emberrel vagyon ám te-
néked fővéppen pöröd; hanem az Istennek,
ő fedd, ő kárhozzat tégedet a' Részezség-
ért. Immár, hiszem nem mondha-
d az Istennek hogy nem az övét iszod;
holott tenéked te magadtól 's az te erődtől
foha csak egy pénzed sem lehetne, ha az
Isten nem adna. Az Isten pedig nem azért
adja, hogy Részezségre és tobzódásra
költsed az ő adományát; hanem hogy
jámhorúl, józanon és keresztyénül ély az-
zal, a' te életednek 's háza-d-népének táplá-
lására, és a' szűkölködőknek legitségére.
Azért az Istennek ajándékát veszteted,
bátortalan, Istentelen vagy, valaki Ré-
szezségedet; ha nem tudom ki vólnál-is

H A N G O S

Ama' biládatlan 's az Istennek jó és szép ajándékival maga tulajdon gonosz kívánságára gonoszúl 's viszfizá-élő Izraëlet edgyütt, neked-is tudgyad mondatottnak lenni a' Felleéges Istentől a' Próféta által. Hoz. 2. v. 10. 11. aliás. 7. 8. Vide sodes.

V. Mondogattyák ezt is: Az az enyim a' kit meg-ésem 's meg-ísem? Fel. Haezt a' Réfzegesek jó értelemmel mondanák, c' mellől én halgatással; főt jóvá-hagyással, mulnám-el; de, meg-vallom, én ebben kétes vagyok, minek-okáért válaftadok reá. Mivel pedig ez mondásnak két különbözö; főt ellenkezö értelme lehet, ehhez képest én erre meg-különbözötéssel felelek: Ezzel annak-okáért. I. a' vagy azt akarják a' Sárdanapálussal edgyütt jelenteni; hogy tsak az övék, a' mit e'

Theologia Világon és ez életben meg-ésem, ísem, Epicureia- a' más világon pedig nem lésem semmijek; xioma: tehát egyenek, igyanak, gyönyörködgyenek, a' míg élnek; mert ha meg-halnak, sem nulla nem lésem semmi gyönyörűségiek. Ha kik voluptas. ezzel ilyen értelemben élnek, azok nyil-

va ki-jelentik; hogy üdvességiek felől nincsen semmi reménységiek; hanem a' főv bódogságot a' gyönyörűségekben, ételben, italban, vendégeskedésben, helyhezestik, és basolnak; mint-egy Isteneknek, úgy keresik kedvés. Phil. 3. v. 19. Avagy pedig

II. az

T R O M B I T A.

II. az Istent felö, józan életü keresztyénekkel edgyütt ebben a' mondásban mást nezek; ezt tudni: Elsöben; hogy a' mit meg-ésem és ísem az ö keres-ményekből, azt tudgyák; hogy valóságosan övék Préd. 5. és sajáttok, és immár azt senki el nem veheti ö tőlök; de azon kívül minden egyéb jóvaik még más kére juthatnak, holtok után másokra maradhatnak; sőt még életben is azoktól meg-foszthatnak. Másodszor pedig ezt; hogy a' mit meg-ésem s' meg-ísem, az ö benne in succum & sanguinem convertálatik, a' mint szólnak, az az, ö benne tápláló nedves-séggé és vérré változik; sőt ugyan önnön testekké-és állattykká lésem; mivel a' mia' naponként való munka, mozgás, és egyéb okok miatt az embernek testéből, véreből el-apad, az viszont az edet, étel, ital, által izokott helyre állania. Ha kik immár ez mondással ilyen értelemben élnek, azok jól és helyessen szólnak ez iránt. Mer ugyan-is, niints az embernek semmi olly sajáttja és tulajdona, mint a' mit meg-ésem 's meg-ísem; mert egyebet semmije testévé, vérévé, és állattjává nem válik. Eöve ugyan a' ládában rekesztett kintse-is, övé jószágá, öröksége; mert ö birtokában vagy on ideig mindenik, övé az ö testét fedezgetö és ékesge-

H A N G O S

ő ruházattya-is; mert ám mikor valamihez *jussokat, proprietásokat, tulajdonságjokat*, akarják az emberek jelentenie, *ruhájokat* illetvén azt szoktak mondania, *Szintén olly sajátom, mint ez a rajtam lévő köntös.* De inkább övé az *eledel*, a mit *meg-észik, meg-íszik*; mert sem a pénz, sem az örökség, sem pedig a ruha, soha úgy önmön testvére, *vérvé* nem változik, mint a *meg-rágatott és el-nyeletett étel, ital.* Amazok tölle mind *el-veszhetnek*; vagy egy vagy más módon; de az a mit *el-nyél*, annak *virtusa, ereje, haszna*, ő benne marad. En inkább hiszem; hogy ez *bűdös exapok, a Rézgessek a Sárdanapálussal edgyütt, e köz-mondált az első gonosz értelemben usurpálják, mint praxisokkal mutatták.* De jay nekik! mert *el-szakasztatnak, és a kép-mutató szolgák közé számláltatnak, ott leszen sirás és fogaknak csikorgatása.* Matth. 24. v. 51. coll. cum 49. Lásd. Luk. 12. v. 19. 20. és 16. v. 19. 23. simul collatis.

VI. Illyen csavargált gondol: Régi és szokott *vig élet a Rézgeskedés, s nem fel. I. Ugy vagyon, re-errantes non excusati; sed* *gi meg-rögzött, Isten ellen való gonosz ut-Dei patient-Byan; de sem mi bünt mellyet Isten kártiam Com-hoztat és tilalmaz, a régiséggel nem pa-mendat. lástolhatfz; holott nem a mi régi; hanem a mi*

T R O M B I T A.

a' mi az *Isten igéjével és szerzéssel egygyez,* Act. 17. az az *igaz és meg-tartatandó s követendő.* v. 30. Millehet régeb a' gyilkosságnál? Mivel *Kain*, az *ördög* után *második gyilkos*, a' teremtés után tsak hamar hitetlenül az ő *vér-szerins* való *attyafiát*, az ártatlan *Abelt*, meg-ölé. Ter. 4. v. 8. S' hát immár te-is a' te atyádfiát s' felebarátodat meg-öled-é? Régi az *bázaságnak baromi bújázkodással egyben-való egyeledése.* 6. v. 1. 2. Hát ez okon te-is *Isten fia* lévén, avagy magadat annak tartván, az *embereknek léányit feleségül veszed-é?* Régi amaz *undok testi forróság-ból, és tisztátalan vérnek gyúladozásából eredett pogányi fertelmesség, mellyel égnek és gerjedeznek vala a' Sodoma-béliek.* Ter. 19. v. 4. 5. Hát immár te-is, ez *kereftyén embertől ingyen sem neveztetendő, földet meg-fertelmestő, ferteztető, útálatosságot tselekszedé?* Lev. 18. v. 22, 27, 28, 29. és 20. v. 13. II. A' Szokást-is héában hányod; mert nem a' *szokás* a' mi *életünknek regulája, nem ahoz kell szabnunk életünket; hanem az igazság, az Istennek Törvénye, és a' mi azzal egygyez, avagy azzal nem ellenkezik, a' szerint kell visel-ned magadat és tselekedetidet.* Eia. 8. v. 20. Ezéch. 20. v. 19. A' Christus sem mondotta hogy: *En vagyok a' szokás; hanem hogy: En vagyok az igazság.* Ján.

H A N G O S

Consuetudo 14. v. 6. Akar melly régi legyen annak-
sine verita- okéért a' szokás; de az igazságnak cedalni
te, verus est. kelly, és ha azzal ellenkezik, tsak lobbanisd
erroris est. Cypria: ad hátad-megé.

Pomp.

VII. Színtelenie akarja vét két ilyen mo-
don: Hiszem nem csak én iszom meg a'
bort, s' nem tsak én részegedem attól-meg;
hanem többire az emberek mind szeretik s'
követik-is ezt a' vig életet s' nyájaskodást?
Fel. 1. Sokan vannak az hivatalosok; de
kevésen a' választottak. Matth 22. v. 14.

Multitudo
errantium
non facit er-
rori patro-
mala. Exod. 23. v. 2. 3. A' bűnösök-
nek sok voltak, nem kitsinyiti, hanem in-
kább nehezis a' bűnt, mint a' régi világban.
Hieron.

Ter. 6. v. 12. 13. és Sodomában. 13. v.
12. és 19. v. 4. Jobb tehát a' kevéssel meg-
tartatni a' Bárában; hogy nem mint az
egész világgal el-mérülni a' Vig örömben.
Jobb menni a' kevés jókkal a' Sz. Irátnak
és kegyességnek keskeny ösvényén az Eg-

vis ut paulelé; hogy nem mint az Istentelen sokaság-
cis ut cum
paucis in re-
niri merca-
ris in regno
Matth. 7. v. 13. 4. Lám Enoch és Nőé
nem követték az ő idejebéli sok gonoszok-

Dei.
Cassian in
Epist.

nak vezett erkölcsöket s' rendetlen csele-
kedeteket. Ter. 5. v. 22. és 6. v. 9. mint
Jofaphát. 2 Chron. 17. v. 4. Job. c. 1. v. 1.
s' Dávid-is. Solt. 17. v. 4. 5. Amaz Iste-
nes

T R O M B I T A.

nes erős férjfi pedig a' Jósue, ugyan tuda-
monyt tön az egész nép hallottára; hogy
ha ők mindnyájan el-szakadnak-is az igaz
Istentől, ő mindazáltal háza népeitől az Ur-
nak szolgálta. Jos. 24. v. 15. Ezeket kö-
völd hátte-is. Solt. 119. v. 63. s' ne a' go-
noszokat. ibid. v. 115. 5. Nem a' más
embernek tselekedete a' te életednek régulá-
lása; hanem az Istennek Törvénye, ehhez
kell szabnod és rendelned életedet és csele-
kedetidet. Esa. 8. v. 20. Ezech. 20. v. 19.

VIII. Vétik magok mentségekre ezt is
ellenünk: Hiszem nem lehetünk ördö-
gökké; hogy soha semmi jó kedvet ne mu-
tassunk hanem mindenkor komorodgunk; Quid huius
avagy évődgyünk, s' soha ne vigadgunk? in momento
Fel. 1. Nem lehetiz ugyan ördöggé; úgy gaudere, se
in eternum
hogy emberi természet örök-givé változ-
cogaris la-
gerek.
zék: de erkölcsökre nézve lehetiz ördöggé;
sőt a' mikor ezt mondod, ekkor immár
ördög vagy. Nemde nem 12. választalaké
(az Apostolitisztre) riteket, és egy közzü-
letek ördög? így mond vala Urunk az ő
Tanítványinak. Mert a' ki bűnt tselekezik. Jan. 3.
az ördögtől vagy; az az, az ördögöt kö-
veti, úgy mint látor fű az agab atyát, és
annak lelkéről birattatik, abban tudn.
hogy vétkezik, mint a' Sz. János mon-
gya. Nem akkor léfzen azért ember ör-
döggé, a' mikor sz. kegyes Isten szeréni való

józan életet követ; mintha Részeges vétke-
ten itiled: hanem a' mikor a' bűnnek öv-
kövérszében ugyan beléragad, és soha ab-
ból ki-kendőzni nem akar, s' csak az ő te-
stének keresi kedvét, annak kívánságit bé-
töltvén, mint te-is akard. 2. Nem igaz
az is; hogy az Istenes s' józan életnek gya-
korlása komorrá tenné az embert. Mert
senki nem vígadhaj jobban, s' nints-is na-
gyobb oka senkinek az örvendezésre;
mint a' kegyes és Istenes keresztyénnek.
Mert mihelyen ez ilyen ember hit által-
igazul, mindgyárást bekecsége vagyon I-
stennel, mellynél semmi nagyobb öröm
nem lehet. Ezen kívül, a' kegyelem Or-
szága-is készen mindgyárt szívében száll,
mint tsalhatatlan bizodalmaság; hogy
(alkalmas időben) a' Diszösségnek or-
szágában ő-is fel-megyen. Minn lehet
nagyobb öröm ennél? 3. Jó kedvet's vi-
gasságot a' Részegeskedésben keresz-e?
Balgatag vagy! mert az a' te örömed csak
merő bédba-valóság és bolondság; mint
Salomon szól. Pred. 2. v. 2. 3. 's min-
den e' féle örömödnék vége csak jaj, azt
mondgya Idvezítőnk. Luk. 6. v. 25.
lásd Peld. 14. v. 13.

IX. Vagynak a' kik magokat így-is
mentik: Hiszem nekem se fiam se leá-
nyom, a' kiknek gyűjtenek; jobb azért hogy
magam

magam meg-íszom a' mit keresek; hogy
sem mint holtom után más bitangra ma-
radgyon, a' ki még meg-szúdná felül reá?
Fel. Először. Nintsené se fiad se leányod?
Be halzontalan meg-száradott fa vagy Eln.
56. v. 3. Nem szaporodik hát te általad az
Isten magva? Mal. 2. v. 15. Nints né-
ked ama' jó és szép áldásban részed,
mellyet a' teremtes utánn mindgyárt az
Ur Isten ki-ada. Ter. 1. v. 28. és a' víz-
özön utánn meg-újta. 9. v. 1. Esa' Tör-
vényben igére. Ki-jöv. 23. v. 26. Deut.
7. v. 14. Nintsen a' kegyességnek ama' drá-
ga jutalmában részed. Solt. 12. 8. v. 3.
4. Talám annak-okáért te-is ama' búja-
ságban telhetetlen embereknek számok ke-
zül való vagy, kik minden ember fele-
ségével abutálni akarnak; mellyért Isten-
is őket magtalanokká télti. Ez az hitet-
lenségnek jutalma Istentől. Job. 24. v. 21.

Vóltanak, mond valaki, nekem fiaim
's leányim; de mind meg-hóltanak? Fel.
Ugyé? mert talám azok-is gonoszok vól-
tanak az Ur szemei előtt, azért ölte őket
meg; mint a' Júda két fiait Hért és O-
nánt. Ter. 38. v. 7. 10. és az Eli fiait
Hofnit és Fineást. 1. Sam. 2. & 4. avagy
pedig; hogy ha jók vóltanak 's meg-hól-
tanak, azért hívta Isten őket ki; hogy a'
te gonoszságodat esztendejekkel edgyütt meg

ne tá-

Rom. 5.
9. 1.

Hos. 4.
9. 11.

H A N G O S

ne taníllják, és ne kövessék. Es így azoknak haláluk, nékiek idvességekre; tenéked pedig büntetésedre lőtt; 's talám Isten valamelly nagy gonoszt számít ellened; mint régenten Jeroboám ellen, 's az előtt ragadta ki fiaidat és leányidat, mint Abiát Jeroboámnak fiát. 1. Kir. 14. v. 12.

In Jania damadi sunt, qui tam multa tam an-pietas, a' virtus, a' keresztény embernek fõv gondya és iszja; hogy ember Istennek õ nálla le tött javait el-rekentse, rakísra verje s maradékinak számára le tegye; mert az e' világ fainak fõ-képen tulajdonok. Solt. 49. v. 12. Urunk intése ellen. Matth. 6. v. 19. 20. Es ki tudja; hogy ha bölis léssen éavagy bolond, kinek kinek az õ maradéka? ha bölis léssen keres a' magának; ha pedig bolond, tsak el-rekorróllyá. Préd. 2. v. 20. Ugy tselekedgyék hát ki-ki, hogy valamiképpen néki-is ne mondásék, a' mi irva vagyon. Jak. 5. v. 2. 3. Harmadszor: Jobnak itéledé; hogy ha az Istennek nállad lévő javait fel-sípolod s' Részégeskedésre kéltsd? Tébolysag; mert úgy azok tenéked tör, étesõ maszlag gyanánt lélsznek. Solt. 69. v. 23. Negyedszer: Félzé attól; hogy keresményed más bitangra maradna? Bizónytalan az; mert ember rakísra gyűjt;

de nem

T R O M B I T A.

de nam tudgya kirtsoda éli-meg azokat. Solt. 39. v. 7. noha mindazonáltal, a' mit az Istenelen ember készített, az igaz ruházza gyakorta magára, és az õ erküjtével az ártatlan osztorzik. Job. 27. v. 17. Lásd. Péld. 13. v. 22. Préd. 2. v. 27. Ördöször Tartalze attól; hogy felöl meg-szúdnának rád? Azt én nem tudom; de e' felöl bizonyos vagyok; hogy az hitetleneknek emlékezték meg-rothadt. Péld. 10. v. 7. s' az hamuhoz hasonlatos. Job. 13. v. 12. és hogy hadgyák az õ neveket átokra az Isten válsz-tottinak. Esa. 65. v. 15. Hatodszor és utolszor: Ha annak-okáért se fiad se leányod, vagynak keresztény szegények te velled az Eckléliában, vagynak özvegyek, árvák, jövevények, és egyéb nyomorultak, ezeknek számokra tötte Isten nállad le az õ javait; hogy sáfárokodgyál azokból nékiek, s' nem hogy azokkal basádnak áldozat, s' itélet nélkülül azokat rekorollad, és hogy Reszégkedésre és tobzodásra költsed az õ adományát. Ezeket kellene azért az Istennek nállad lévő javából táplálnod, meg-chült Christusodat kellene szükülködő tagaiban segitened. Esa. 56. v. 7. 10. Deut. 15. v. 7. 8. Péld. 5. v. 16. Lásd. ennek ditsiretes példáját a' lobban. c. 31. v. 16. és 20. A' két-fõ úgy lehet tisztá, ha mindenkori ki-folydogál; de ha a' folyása be-zárolta-

Matth. 26.
8. 11.

H A N G O S.

zároltatik, a' víze bűdös léfzen: így a' kerelztyén embernek marhája tisztá; ha a' szegények táplálására annak valami része ki-származik. Ezeken kívül, kellene azokból Isten tisztaságára is adakoznod, az igének hirdetéséért a' Proféták fiait az Abdiással egygyütt és az Egy-házi Tanítókat, legitened és táplálnod. Mert ugyan-is, Istené mind az a' mivel bírsz, övé az ezüst, övé az arany, Hag. 2. v. 8. övé a' buza, a' bor, az olaj, a' gyapjú, a' len, és minden. Hos. 2. v. 7. 8. az ő kezéből vőtted mind azokat. 1 Chron. 29. v. 14. 1 Cor. 4. v. 7. Hos. 2. v. 7. te pedig csak Sáfár vagy azokon. 1 Pé. 4. v. 10. Luk. 16. v. 1. és tsak úgy vagy; mint a' Tiszte a' Király vagy Fejedelem jószágában; ha a' Király vagy a' Fejedelem akarja; ma ki-vér, holnap mást állit helyedben: így ma meghalhatsz, holnap az Ilté más embert állit helyedbe, az-is meg-hal s' mást állatnak helyében, és így egygyiteknek sem örökös jószágá. Luk. 16. v. 2. Ne oda s' arra fordítsd annak okáért, meg-láld, a' mi reád bízott, az hová és a' mire a' test (a' léleknek ellensége. Gal. 5. v. 17.) álltállyá s' kívánnya; hanem az hová és a' mire az Isten a' főv bíró akarja s' parantsol-lyá; másként az Isten javaiból álnok és hamis sáfár lész. Luk. 26. v. 1.

X. Tsel-

T R O M B I T A.

X. Tsellengesznek és haboznak így-is: Kételen vagyok sokszor velle; mert oly helyen s' oly emberek között vagyok? Fel. 1. Heába vetfz az időre, az helyre; mert gonosz elméd és indulatid vilznek a' Része-geskedésre. Lám Daniel a' Király udva-rában sem hizlalta magát, sem részegeske-dett. Dan. 1. mint Nébémias-is az Ar-taxerxes udvarában. Neh. 1. 2. El-kel-^{Peccata vi-}lene távoztatnod az alkalmatosságot; hogy ^{tare, élt vi-}közöttök lételeddel ne rélszűnlél mások ^{tare occasi-}nak vétekében, Követvén a' Davidot, a' ^{ones pecca-}ki egy napot jobbnak tartá az Urnak Torná-^{torum.}zában, mint másutt ezeret, inkább akart az Urnak házának küszöbjén ülni; mint az hitetleneknek sátorokban lakozni. Solt. 84. v. 11. a' mellyre ám ugyan intetnek; sőt kényszergettetnek-is mindenek. Apoc. 18. v. 4. 2 Cor. 6. v. 17. 3. Ha pedig tellyességgel meg nem vonhatod magadat, tellyességgel el-t^{el}kellyed magadban; hogy senki kéréséért vagy intatásáért a' józanság határát által ne hágyad Solt. 119. v. 106. Diogenes felől olvatom; hogy egy vendégségben; mikor kellettinel több bort ad-nának neki; hogy meg-igya, azt ki öntötte, mellyért mikor ötet né mellyek feddenék, nekik mond: Si e bibero, non solum ip-sum perit; sed me quoq. perdit.

XI.

H A N G O S.

XI. Illyen hébérrel emeljük ügyöket:
Nem tehetek rólla; mert úgy hozta természetem? Fel. A' természetet heába hantorgattya az ember; mert oktalán állatok azok, mellyek tsak a' természetnek indultyától vezetettek, azt mondgya Sz. Péter az illyeténék felől. 2 Pét. 2. v. 12. Holott azért tégedet az Isten okos lélekkel, értelemmel és akarattal ruházott-fel, nem kell tenéked tsak a' természetnek indultya és kívánsága után járnod barom módra mindenkor; hanem a' természetet a' léleknek okossága alá vetned, és magadat megtartóztatnod: másként még az oktalán állatoknál-is alább való lélsz; hogy ha mértéktelenséged; mert a' miképpen az embernek egy tselekedet az oktalán állatokhoz ötet annyira hasonlónak nem télt; mint az évs és ivás: ekképpen az ételbe, italban való mértéktelenség a' töltözödése; részegeskedésre és tobzódásra, az oktalán állatoknál fokkal alább valóvá télt az ember. Innen mondgya Oremus D. *Jobb a' Számár a' Részeges embernél, és az Eb börsületesb: mivel-hogy az oktalán állatok természetek felett nem isznak, ha nem tudom ki erőltetné-is őket.* Hom. 58. in Matt.

XII. Tsavarognak továbbá ekképpen is: *Hatalmas személy; mint Kapitány.*

S. a. v.

T R O M B I T A.

's a' t erőltet hogy többet igyam, egyebet ne tselekedhetem, holott ha kívánságának nem engednek, előtte nagy diszgráciában ésném? Fel. 1 Ez a' mentség hamis. Mert ha színtén arra kelne-is a' dolog, hogy néked azt mondanák: *Vagy ígyál, vagy meg-halsz.* Jobb volna hogy a' tested jozanon megöltetnének; hogy sem lelked meg-halna a' Részegség által. Matth. 10. v. 28. Dan. 3. 17. 18. Lásd ide. Tsel. 4. v 19. és 5. v. 29. 2. A' ki a' Részegségnek ellene áll, ha az Istennek segítségével áthatatos lesz, és azért valami háborúságot szenved, az az Isten a' Mártíromságának koronájára tudgya neki. August. Serm. 232. de Temp. 3. Az emberek gratiáját az Istenen-is fellyebb félted-é; hogy e' világi méltóságok előtt való gratiádat, Isten ellen való vétkekkel akarod oltalmazni! Balgatag vagy. Meg-maratz ugyan talám az embereknek gratiájokban; még az-is ketség ha mind végiglené, vagy tsak ideig; mivel e' világi méltóságok gratiája nyúl-híton jár, a' kiknek egy kis bolzuságból minden jo kedvek el-velz: de ki-elel a' mennyei nagy Monarchának, az Istennek gratiájából, és a' gratia mellett, gratia-nélkül maradtfz, 's el-kárhozol. Jobb azért e' világi méltóság; mint az Isten ellen vétetni; mert a' ki az Isten ellen vét, e' világi méltóságnak gratiáját el-ve-

G

is el-ve-

H A N G O S

is el-vezetheti; mint *Pilátus*: de a' ki e' világi méltóság ellen vét, s' az Istenhez meg-
tárya a' bűséget, e' világi méltóságos-is
hozzá engesztelheti; mint *Faraót* a' jó-
sefhez, *Dáriust* a' *Daniel*hez, *Ahásverust*
a' *Mádocheushoz*; és többeket többek-
hez; mert Isten a' fűv ok a' kedvesség za-
láfra, ő hajtya a' méltóságoknak sziveket
a' kikhez akarja, azok előtt való kedvel-
séget ő, a' ki adgya. Ter. 39. v. 21. 1.
Kir. 8. v. 50. Esd. 1. v. 1. és 6. v. 22. és
7. v. 28. Peld. 21. v. 1.

XIII. Ami' magoknak igen tetsző, a'
bűnőskért magokat Izeretű, és azokban
gyönyörködő bolond ifiak, elébb men-
nek még-is az agyban, s' Részegekede-
seket im ilyen *praesidium* nal legitük. If-
fiu legény vazyok; most élem világomat,
s' hozzáim illik a' vigasság? Fel. Bo-
lord! Hát életednek virágát az Öröknek
ado-l-e', és az Istennek a' te teremtménye-
nek tsak venségednek koróját hagyod-e'? Vé-
led-e' te azt; hogy midőn első esztendei-
det a' Súrány szolgálattyaiban akard töl-
teni, az Isten venségednek seprejével elé-
gelednek-meg? Tébolylasz. Mert az I-
sten a' maga szolgálattyaiban az első sengét,
s' még pedig *baladék-nélkül*, kívánnya.
Ki fűv. 22. v. 29. ifiúságnak virágzó,
zöldellő sengéjét kellene annak-okáért né-
ked-is

T R O M B I T A.

ked-is mindgyárt Istennek szemelned, ő
előtte mindgyárt ifiúságodban tiszta, jó-
zán, kegyes életet kellene élned, ifiúsá-
godnak idejében kellene a' te Teremtőid-
ről meg-emlekezned. Pred. 12. v. 1. a-
liás; *Maledictus omnis, qui fragrantis-
simum vernantis juvenutis florem diabolus
fetidas veró de crepita senectutis facies Deo
consecrat & reservat.* August.

*Dum mihi totius pars labitur optima vita
Jam Venus & vinum sint mea cura,
refers?*

*Tum satis est cum canis ero me dedere
sacris.*

*Tunc pinus & tremula vertice sanctus
ero.*

Quid facis in sanne nitido cum flore juventus.

Num Satana & Jennis fex erit apta Deo?
Sit procul hoc: primis potius te sedulus annis.

*De Christo & precibus cum pietate
vaca.*

*Cui rosa dulce micans primo cum vere
negatur*

Arida non illi spina placere potest

XIV. Midőn valamely edgyűgyű, s' sze-
lid s' mértékletességet követő józan ember-
nek javaiban, annak búta után; vagy
még élésben valamely úton, e' bor töl-
tsérek a' Részegeksek bé-lzállonak, azok-
ból nagy excessust tévén, sobzódásra, ké-
szeges-

H A N G O S.

szegeskedésre azokat költvén, nagy festummal s' nagy begyre im ilyen kérékednek, dítselekednek: Nem tudott ő belöle élni; de tudok én! Fel. Oh lelki hályogtól elborított szemű vakok! Oh földalatt járkáló két lábú Vakondakok! Azért nem tud-é a' józan ember az Istennek ő nálla lévő jóvából élni; hogy azokata' Búra nem kéri? Hogy azokkal idegen Istennek nem áldozik? Hogy a' Bacehusnak nem szolgál? Hogy nem részegeskedik, nem torkokodik, nem tobzódik? Hogy nem él; hogy csakigyék; (mint te) hanem iszik hogy ellyen? Hogy a' józan-rág határát által nem hágia? Scilicet! De bezzeg! Nagy kár benne hogy ezt nem tselekedzi. Inkább úgy nem élne azokból; hanem vissza-élné azokkal, ha azokat tselekedné, az Isten adományinak vesztegetné, pazarlója és tékozlója lévén. Ezzel annak-okáért elégge-el-árulod te magadat, s' exégért rész magadnak, ki azokat tselekedvén, úgy élsz mint a' Disznó, úgy halsz-meg mint az Eb, és úgy temettetel-el mint a' Szamar.

XV. Mond még is a' Részeges: Akar melly jámborok legyünk; csak ugyan meg kell halnunk? Fel. Igaz, úgy vagy; mivel el-vegeztetett a' mennvei széken, hogy minden ember egyszer meg-halljon. Sid 9. v. 27.

T R O M B I T A.

v. 27. Ez egész földnek hita az halál. 1Kir. 2. v. 2. minden élő embernek készítették ház a' koporsó. Job. 30 v. 23. nimsen Istennél ebben személy válagatás. 2Sam. 13. v. 14. De bezzeg, a' Christus ittő széki eleiben is mindnyájan élő allatunk; hogy minden ember el vegye jutalmát annak a' mit a' testben tselekedett, vagy jól vagy gonosz. Ekkor oltán, a' ki most vet az ő testének; a' testből arat veszedelmet. Rom. 14. v. 10. 2Cor. 5. v. 10. Gal. 6. v. 8. Sőt inkább annakokáért csak ez-is; hogy meg-kellettik halnod, nagy zabola volna a' Részegeskédéstől és egyéb bűnöktől való el távozásra; mert a' ki meg hal a' bűnnek elötte a' testben meg-halna, meg-halván örökké nem hal meg. Hízonyt és idegenit a' vétkeséstől az halál felől való elmélkedés, mint hólts Syrác, amaz ő emberi lélek által íratott könyvében c. 7. v. ult. ezt velem együtt tartja: Minden te mondásidban és cselekedetidben meg-emlekezzél a' te utolsóidről, és soha nem vétkeszel.

Admonens mortis Deus extremiq; dici. Solt. 90. Mortales cæcos ut sapienter agant. 7. 12.

XVI. Folyamodnak a' Szenteknek példájokhoz: A' Szentek is meg-Részegedtek, úgy mondnak. Lám Nőé Patriárka-is úgy meg-itta a' bort, hogy tölle meg-részeg

nem csak
a' hízól
lehen há
or kádó
hanem a' fel
kedésről is.
Nihil sic re-
vocat homi-
nes a' pecca-
tis, quem ad
modum im-
minetis mor-
tis cogitatio
August.

H A N G O S.

részegült. Ter. 9. v. 21. Lót-is azonkép-
pen. 19. v. 33. 35. Nekem-is hát szabad
meg részegülnöm? Fel. Szegények melly
bolondul izólnak. Mit használ Nőé-is
véle, hogy meg-részegüle? Nem hasz-
nála semmit; sőt igen is árta, mert mint
elze-vesztett ruháit fel-fosztván, saját fiá-
tól is a' Chámtól meg-tsufoltaték. Ter. 9.
v. 21. 22. Sőt ezt-is mondhatom: Nőé
is véle, hogy meg-részegüle, Nem ha-
sznála semmit; sőt igen-is árta; mert
mint elze-vesztett ruháit felfosztván, saját
fiától is a' Chámtól meg-tsufoltaték. Ter.
9. v. 21. 22. Sőt ezt-is mondhatom: Nőé
életében csak egyszer részegedett-meg, ki-
vel te nem mentheted a' te undok tobzódása-
dat; mertte naponként gyakorlod és köve-

Quem Sodo ted. Lót-is nemnyere az ő Részegsével;
ma non vice-
rat, vina
vicerunt
Hieron ad
Occan.
Diet-is a' Részegség ugyan meg-fáta a' fer-
telmeskedésnek tűzével. Az ő hiftóriá-
ját az írás úgy adgya-ki; mint rettenetes
szörnyű iróztató példát. Meg-bünteté Isté
elege az ő Részegséget; mert saját leányis-
val fertelmeskedék, fogadának tőlle, a' do-
log nem tiukoltathaték-el, születének a'
vér illetésből lőtt fiak Ammon és Moáb,
a' kiktől származának amaz Isté ellőtt gyű-
lölséges, és az Izraélre fenekedő, nemzét-
ségek, Ammoniták és Moábiták Lót ő
maga, el kell hidnunk, meg-tselekedett
véte,

T R O M B I T A.

vétkeért fellelte igen és mindenkor bánko-
dott, az emberek között példa-beszédben
ment. Es mivel erről a' sz. írás télzen
tanú-bizonyságot, (melly világ végeig
meg-marad) valamenyíster az olvastatik,
ő mind annyíster meg-jegyeztetik és gya-
lázattal illetetik. Hogy ha Isten néki,
más-képpen sz. embernek, Abrahám ar-
tyafának, Angyalok gazdájának, nem
kedvezett: mitt fog tselekedni a' zabáló-
doknak és disznóknak, kik éjel, nappal,
részegen vagy feküsznek vagy ülnek? a' mit
Lót egyszer vagy kétszer tselekedett, ők
minden-nap tselekelzik. Olstán a' sz.
emberekben-is, akar melly szentek legye-
nek-is, nem kell a' gonoszú disszini, an-
nál-is inkább követni, ő bennék-is a' mi
nem jó, ugyan nem jó. Nem szabad hogy
minden embernek ket felesége legyen, mint-

egy Lámechnek. Ter. 4. v. 19. Nem íza-
bad hogy a' kinek magtalan felesége va-
gyon, azonban hogy gyermeket támaszt-
hasson, a' szolgáló leányt ragadgya elő;
mint-egy Abrahám tselekedék. 16. v. 1.
3. 4. Nem jó hogy egyszer s' mind Leah
és Ráchel feleségünk legyen; mint-egy
Jakobnak 29. v. 28. seqq. Mert ezek-is
ebbenn vétkeztenek, bünt tselekedtenek,
és az Istennek az ő előbbeni szerzéséről
távolbmentenek, ki csak egy férjfiat és
aszonyt

Turpia san-
ctoru facta
commems-
rantur in
Scriptura,
ad evitan-
dum, non ad
imitandum.

G 4
Szabad volt Istennek
azt meg engedni.

házasz-
kosz-
Ember

aszonyt kíváná az házasságban. 2. v. 22.
24. Így néked sem szabad a' *Noé és Lót*
példákkal meg-részegedned; mert ők-is
ebben is vékezének. Annyiban kell a-
zért csak a' szenteket követnünk, a' men-
nyiben ők-is Istennek követés. 1. Cor. 11.
v. 1. Végezettré, ez ellen a' gyermeki
okoskodás ellen mi is okoskodhatnánk;
ha példákkal járzanak akarnánk: Mert sem
Abrahámot, sem Isákot, sem Jákóbot.
s. a. t. nem olvasuk, hogy valaha meg-
részegedtenek volna. Azért nekünk sem
szabad.

XVII. Szidalomra fakad immár-ki, s'
mond: Arratartják az Ehet hogy ugasson:
ám eléggé moskol a' híván rosz Pap-is
bor-italomért; de bizony csak meg-szok-
tam már én a' jó emberekkel való nyájasko-
dást, s' nehezen avagy még nem-ü bagyba-
som immár-el? Fel. 1. Hálá Istennek!
Pedig hogy meg-vallod, hogy ugat a'
Tanító, a' kit te tsúfolódva ugató elnek
mondasz; mert úgy nem számláltatik I-
stentől a' béros Papok közé, kik, az bi-
seleleneknek hatalmoktól félve; avagy a-
zoknak testzeni igyekezővén, nem tudnak
ugatni, az az, a' bűnösöknek hizelked-
nek, a' bűnt azokban nem feddik. Esa.
56. v. 10. aliás. 57. v. 2. Ez annak-okáért
nem kárhoztatás, hanem commendálás,
és

és egy annyi, mint a' kik *Prédikátorjo-
kat* azzal vádolták; hogy örökké csak a'
Iesus Christust prédikállya. Altalan fog-
va az Isten te általad, mint a' *Bileám* szá-
mára; avagy a' *Kajafás Fő-Pap* által, e-
szednélkül mondatta ezt. Bezzeg gyö-
nyűrséges vád! Bezzeg szép bizonyoság-
tétel a' *Tanító* tisztiben való hűségéről!
Akar minémű indulatból töltöd legyen,
az Isten tétetett az igazságról veled bi-
zonyságot; mint a' *Kajafással*-is. 2. U-
gat, (az az, fedd) a' *Tanító*; de haszon-
talan soha nem ugat ő; mert ha színtén
többet ezzel nem nyerhet-is; ha több ha-
lzna feddésének nem lézen-is, elég ha-
lzon lézen; midőn ő az ő lelket meg-
menti, idvezíti, Isten előtt mení-tészi,
és jóvendőben az *Eugene* szervét a' *Chri-
stustól* el vészti. Ezech. 3. v. 19. Matth.
25. v. 21. 22. de teneked *Faj!* mert a' te
álnokságodban meg-halsz. Ezech. 3.
v. 19.

II. *Mocsoknak* s' *gyalázatnak* tartodé
a' *Lelki Pásztoroknak* kegyes atyai dorgá-
sokat? Bezzeg el-futó bolondvagy. A'
bolondoknak tulajdonságjok az; hogy a'
feddéslen megharagudgyanak; az *eszesok*
pedig, hogy azért a' feddéseket szeressék,
és nekik jó mondogyanak. Peld. 9. v. 7. 8.
Nyilva te a' magad idvességét irégyled
mert

HANGOS

mert a' feddés, dorgálás, igen idvessége
a' bűnösnek, olyan mint a' szózás az hus-
Reprehenſionak a' büszködés és rothadás ellen, meg-
est vet-uti büszködésnek az ember a' bűnben, s' el ve-
Chirurgia izne testében s' lelkében; ha a' Tanító ötet
affectionum ottan-ottan nem érdekne a' beszéddel, és
ſeu paſſio- nem szózná a' feddéssel. Mint jár vala a'
num. Izegény Dávid, ha Náthán ötet bűnéből
Clem. a' feddéssel fel nem ebreltzi vala? Innen
Alex. 1. o. ſzótán a' feddéſnek izet s' baſznát meg-é-
c 8. rezvén, ugyan kívánnya vala; hogy ö-
Padag. tet az igaz pöröllyel verje (mert a' kütfő-
ben lévő ízöv Halam, tulajdon-képpen
azt téſzi) az az, minden ki milles és ked-
vezés-nékül fedgye: a' mi képpen a' ko-
vácſok ſzokták az ő pöröllyökkel a' vasat
verni. Solt. 141. v. 5. A' te jódat és
idveſſégedet kereli annak-okáért a' Tanító
a' feddésben, s' még-is ſzidalmaſod eret-
te. Aſſzal-főre vonná a' te fejedet, s'
te aſſzalalá vonſod; mint az ebek fel- l pél-
da-beízdedben mondgyák. Haſonló vagy
ama' vad hűſos ſebű emberhez, kinek
mikor a' borbély ſebét poroſſa; vagy a'
rothadt feneötte hűſtól tiſztíttya, morog
erőſen s' ſzidgya érette. Jobb azért s'
idveſſégelebb a' feddés az hiſkedésnél:
s' te is inkább ſzeretleſd azt, a' ki téged
bűneidért érdemlelt-képpen meg-fedd; mint
a' ki hunyorit a' te veíkednek, és adgya
erőſſen

TROMBITA.

erőſſen a' te kezédre, s' diſſiri még a' vét-
ket-is benned; mert amaz orvos a' te lelked-
nek; de ez hóhéria és gyilkosa. Peld. 27.
v. 6. Meg-hald azért örömeſt ez éleiben
a' Tanítónak feddését, és meg-fogadd an-
nak intésér; mert hanem, egyűd meg-fogod
a' fel-támadás után az utólsó napon kén-
telen-is hallani a' Bíró ſzavát és végső
keménny ſententiáját: meg-kelletik fo-
gadnod kedved ellen-is ama' pokol tű-
zére küldő parantsolattyát: Mennyel A-
tyámtól átkoztatott az örökké-való tűzre.
Matth. 25. v. 41.

III. Hogy pedig azt mondod; hogy te
meg-ſzoktad a' jó emberekkel való nyájas-
kodáſt? Vallyon s' micsoda jó emberek a-
zok, a' kikkel olyan igen ſzeretſz nyá-
jaskodni? A' Babylonnak ſiai, a' kegyes
életnek főv ellenségei, és a' jó indúlatoknak
meg fojtói, lelkednek hóhéri, és a' te fog-
csikorgató el-kárhozott s' kárhozandó (ha-
nem-ha jó idejen meg-térték) feleke-
tidnek társai. Luk. 12. v. 19. 20. és 16.
v. 19. 23. Matth. 24. v. 48. 49. 50. A-
vagy az Urnak gyűlölöſt kellene-e' ſzeret-
ned? Ezért te redád az Urnak nagy haragja
vagyon. 2. Chron. 19. v. 2. Bezzeg Dávid
nem ſzerette ám ez illyen jó (ſcil.) em-
berekkel való nyájaskodáſt. Solt. 6. v. 9. és
119. v. 115. láſd. 16. v. 4. 5. és 139. v. 21. 22.

H A N G O S

IV. Hát a te te nyájaskodásod, melyet olyan igen meg-izeltetted, mitsoda? Peld. 20. Nyájaskodás. Szabad akarati szerinti való 1. 1. bolondság. Lélek vesztő vigaszt, kit hagykorlatz, rézied az ördöggel és az ö zingyalivell lépén. 1 Cor. 6. v. 10. Gal. 5. v. 21.

V. Nehezen; avagy ugyan nem is, hagybarodé immár ezt az nyájaskodást (mint te a' Réfzegeskedést nevezed) el? Oh siralmas s' veszedelmes állapot! Bezzeg főv, igen nagy és kárhóztos gonoliz is a' Réfzegeskedésben az, hogy ha ki ötet meg-szók a, néminé mü - képpen gyógyulhatalan léfzen. Mert ritkán és alig téríthetetik ember a' Réfzegeskedésből meg. Holott 1. az emberi állatnak főv része, honnan mind élete s' mind idvefsége függ (szíve tudn.) el-vétetett. Hos. 4. v. 11. 2. Mert annak orvosága inkább neveli a' nyavalyát, és a' bor-italtól inkább nevededik a' szomjuság; mivel a' bor az embernek szokását és természet meg-változtatja; mert a' májja meg-melegíti és gyulasztja a' torkát száraztja és szomjuhozattja; abból pedig következik, hogy mentől többet iszik az ember, annál inkább szomjuhozik, a' torka hová tovább inkább száradván. 3. Mert az egyéb féle bűnösök, látván hogy ők halálnak fiai; minthogy az okosságtól meg nem foszhatnak, meg-lzánhattyák, bánhattyák bűnös-

T R O M B I T A.

bűnöket, penitentiát (szívekben meg-zúraltatván) tarthatnak és egyéb szentségekkel élhetnek; de a' Réfzeges semmit azokban nem cselekedhetik. 4. Mert a' Frustra vēr Réfzeges ember a' jó intést-is, mely a' lé ba fiam vēr leknek orvosága, csak meg-veti és meg-benti aures, állva. Jer. 2. v. 25. Annysit hasznal a' Cato. Réfzegesnél a' jó intést, mint a' meg-bólt ember fülében való éneklés. Es bizonyára, ugyan meg-is bólt a' Réfzeges a' bűnben; csak színtén az ő bűne él, ez okért kiált nagy szóval (mint idvezítő Urunk a' meg-bólt és meg-szagosodott Lázárnak kiálta) Jan. 11. 1. 43. Istén ő néki: Serkennyetek-fel réfzegesek, Joel 1 v. 5. de ők e' kiáltásra nem serkennek-fel; holott nem csak alusznak; hanem néminé mü - képpen el-temettetteknek-is lenni láttatnak. Innen appositè mondotta a' Poëta: ama városról. Somno vinoq; sepultam. 5. Magok-is a' Réfzegesek azt bizonyíttják; mivel némelyek közzőlők fogadgyák, hogy soba, avagy csak ideig bort nem isznak, azonban csak mig-is meg nem alhattyák s' állják; hanem fogadálokban tsalárdkodnak. Mert ha színtén pohárokból, polaszokból, korsókból. s' a' t. bort nem isznak-is, fogadálokat hogy már meg-akarván tellyesíteni; de a' bor a' Tálban töltik, s' abból kalánnal hörpölük, meltől-is színtén úgy meg-bolondulnak;

mint

H A N G O S

mint a' Pohárból, és más egyéb ivó edény-
bül ivott bortól, s' ezzel ök fogadásokat,
azt mondgyák, fel nem bontják; mert
az nem *ital*; hanem *étel*. Ahezer család-
sagoknak mesterének álnok hitegetéte, és
meg-bolondító maszlagja! Avagy; ha
szintén *nyers bort* tellyeliséggel nem ilz-
nak; de *Egett borral* és *Tatár lörével* min-
den nap *dorbézolnak*; *részegeskednek*. Méltán
hasonlitatik annakokáért a' *Részeges-
kedés* az *Aspinak* gyógyulhatatlan mérgé
hez; mert az egyéb kigyóknak mérgéből ki-
gyógyúl az ember; de abból nem így. e-
gyéb bűnökből könnyebben ki-térhet az
ember; de a' *Részegeskedéstől* Senki meg
nem gyógyúlhat. A' honnan *Agoston D.*
méltán hasonlítja a' *Részegeskedést* a' po-
kolnak kútyájához, mellyből senkinek kijö-
velele felöl reménség nem lehet. Ember!
Jer mennyünk. bé az *Istennek Sántuarius-
mában* az *Asáffal*; s' nezzük-meg a' meg-
tért külbomb-bülbomb-fele bűnösöknek
példájokat. Találunk majd *miáden-féle*
özégéres vétkekből Istenhez meg-térteket;
mert ugyan-is (hogy itt sokat ne számlál-
lyak) ki volt *Manassés*? *Armatlan vért-*
ontó, bátyánt-imádó, ördögösök és varás-
lók után járó. 2 Kir. 21. v. 16. 2 Chron.
33. v. 2. ki volt *Dávid*? *Házasság-törő*
és gyilkos. 2 Sam. 11. v. 4. 15. Solt. 51.

V. 2.

T R O M B I T A.

v. 2. 16. Ki volt *Saulus* vagy *Paulus*? *I-*
stent - káromló, háborgató és bosszonsó 1.
Tim. 1. v. 13. Phil. 3. v. 6. Ki volt *Za-*
cheus? *Patvarkodással másokat nyomor-*
gató. Luk. 19 v. 8. Kik voltak azok
kik az *ökönveket* elöl-hozván mindenek
láttára meg-égerik vala? *Ördögösök* (tudom
hogy a' börtöben *ságassab* jegyzésű *szöv,*
periera, vagyon) 1 sel. 19. v. 19. De
mind ezek meg-tértenek. De az egész Sz.
Írásban csak egygyet-is (hogy tudgyam)
nem találhatiz, ki a' *Részegeskedésből* va-
laha ki-tért volna. *Noét* és *Lótot* gon-
dolnád: ök nem voltak *Részegesek*; ha-
nem *csak Részegesek*. Latd oda-fel. Igazán
mondod annak okáért; hogy a' *Részeges-*
kedést; avagy (a' mint te nevezed) a' jo
emberekkel való nyájaskodást, nehezen a-
vagy ugyan nem-n hagyhatod immár-el.
Felső azért; hogy úgy tselekedgyék Isten
veled, a' miképpen *Jeremiás* által fenye-
geti a' *Babylóniaiakat*. Jer. 51. v. 39.
lásd meg. Es talán az vagyon csak hát-
ra; hogy *lelked Daykiának* is azt mond-
gya, a' te eléggé soha meg nem írátható
velzedelmedre: *Hadgy békét néki Hósea,*
ne bajolly velle Hos. 4. v. 17.

XVIII. Hántorgattyak ezt-is; még
pedig majd *leg-inkább* és *leg-gyakrabban*:
Lám a' Papok-n meg-ízzák a' felől a' bort,
s' meg

H A N G O S.

s' meg-is részegednek. Nekem-is szabad hát inni s' meg-is részegedni? Fel. Megvallom; hogy ez igen nagy és palmare argumentumjok a' Részegeseknek, loktor. is lobbantották szemem közé, midőn harcolnék a' fene bestiákkal Ephesusban. De hallod-e? te nagy-iharo s' dorbozó! Tölled elől járóban azt kérdem: Kitso-dák azok a' Papok, kiket életednek régulájául választottál s' téttel? Mert edgyetlen-egy az Új Testamentomi Pap; tudn. a' Christus, mint nyilván meg-bizonyosodik. Sid. 7. v. 22. 24. az hol az Új Testamentomi Papot, a' Christust, ezzel különbözteti az Apostol meg az O Testamentomiaktól; hogy azok sokan voltak; de az Új Testamentomi csak egy mind örökke, mely a' Christus: mert ugyan-is a' Papi tiszt csak színtén az ő Testamentomhoz tartozó Ceremoniás és ábrázoló hivatal vala, a' külső áldozat tételre; mint im az Apostol állattya: Minden Fő-Pap az áldozatoknak fel-vitetésekre rendeltetik, úgy-mond. Mellyek a' Christus áldozatgyában meg-szűnván, a' külső áldozó Papoknak-is; úgy-mint a' Christus Papságát árnyékoknak, meg-kellett szűnniük.

Vagynak ugyan az Új Testamentomban is Papok; de Lelki Papok, a' kik nem külső, ha-

T R O M B I T A.

ő, hanem belső áldozatokat tétiznek. Ez illyen Papok felől szólla Sz. János. Jel. 1. v. 6. Ez illyenekről szólának ama' 24. vénnek-is. c. 5. 10. Nézték az Istennek amaz igéretire, melly vagyon. Ki-jöv. 19. v. 6. melly mi legyen, ám meg-magyarazza a' Szent Péter. 1. epist. 2. v. 5. Alább-is v. 9. illik meg-látnod. Mind Pap te tehát immár, valaki lelki módon áldozik, könyörög, Istent dicsíri, az ő jó voltát hálál-adással hirdeti, alamisnálkedik, és az ő testét; mint-egy áldozatra rendeltetett állatot, az Istennek szenteli. Rom. 12. v. 1. mind Pap, mondom, akar Tanító s' akar tanítvány; akar fírfi s' akar aszonyi nem legyen, valaki ezeket tselekefzi. Láts-e lelki áldozatokról. Solt. 50. v. 14. 25. és 51. v. 19. és 141. v. 2. Jel. 3. v. 8. és 8. v. 3. Sid. 13. v. 15. 16. Illyen lelki módon áldozó Papok, az Új Testamentomi Egyházi szolgák-is, s' nem külső és tulajdonképpen való Papok. Im-már, te turco, a' te undok tobzódásodban és Részegeskedésében, nem vehetted példájul az Új Testamentomi tulajdonképpen való Papot, a' Christust; (hanem-ha azon lélektől vieltetvén mondanád őtet ojnopo-res-nek, a' mellytől az ő régalmazói viseltetnek vala. Matth. 11. v. 19) mert ő bűn-nélkül fogantatott, bűn-nélkül szű-
Soli Filio
Dei serva-
retur,

HANGOS

batur sine letett, bűn-nélkül élt, bűntelen hőlt-meg-
delitto ma-is, úgy hogy nem csak a' tselekedett; de
Tertul. még az eredett bűntől-is, üress és tiszta
volt, bűn nem ismért. 2. Cor. 5. v. 21.
annál inkább nem tört; sőt még szájában-
is semmi álnokság nem találtatott. 1. Pet.
2. v. 22. Szent, minden gonosztól elvált,
macula-nélkül való, ártatlan, vétetlen.
Sid. 7. v. 26. úgy-hogy ellenségi közzül
(noha eléggé voltak rajta) csak egy-is a'
bűnről ötet meg nem fedheté. Jan. 8. v. 46.
A' lelki Papokat sem vehed abban pél-
dájúl: nem azokat, kik immár a' rész-
el-értek; mertők bé-menvén az ő nyug-
dalmokban, meg-nyugodtak az ő tsele-
kedetektől. Sid. 4. v. 10. és az Istennek szé-
ke előtt ártatlanok. Jel. 14. v. 5. Eph. 5.
v. 27. azokat sem, kik még a' részlon in-
nét futnak és tufakodnak; holott azok-is

t. i. cilióm, az ő testeiket nyomorgatták, és úgy-mint
mal, bűnről, öklözik, rongálják, és szolgálat alá haj-
sít, keményítik. 1. Cor. 9. v. 27. s' meg-feszítik
gel, farandok mindennemű gonosz kívánsággal edgyűst.
taggal? Oh Gal. 5. v. 24. Hol vagynak hát a' Pa-
pók, kik néked a' Részegeskedésben gonosz
Zelkű Róka példájokkal patrocínálnak? Az Egy-házi-
Nam Szere s' azokat nevezed illy nével; de mi nem
hink ha Pa vagyunk Papok; tudn. Külső és tulajdon-
poknak képpen való; hanem igazán és tulajdon-
mondanak, sőt meg a' Felismerék képpen
Papoknak, Félismeréknek ezrek re-
nek.

TROMBITA.

De Pastores

képpen mi Pásztorok vagyunk, lelki Pás-
tudn. mert az Urnak nyáját és juhait, az
Ekklesiát, és annak igaz élő tagjait legel-
tetjük az Istennek üdvességes igéjével.
Mert minékünk-is mondatot a' Christus-
tól az Izs. Péterrel: Legeltessétek az én ju-
baimat. Jan. 21. v. 16. a' Izs. Paálól az
Efélus-béli lelki őrálokkal: Vigyázza-
tok a' nyájra s. a. t. Tsel. 20. v. 28. s' a'
Izs. Pétertől: Legeltessétek az Urnak nyáj-
ját. s' a. t. 1. Pet. 5. v. 3. De azért a'
Prédikátori nevet-is őrómezt fel veltük;
mert az a' mi tisztünk; hogy prédikáljunk
Christus Urunknak ama' parantsolattya
Izerint: Prédikáljátok az Evangeliumot.
Mark. 16. v. 15. az Apostolok-is mind
Prédikátorok voltak. Keresztelő sz. János.
Matth. 3. v. 1. sőt ő maga Christus Urunk-
is. Matth. 4. v. 17. Edgyez ezzel a' Ta-
nitó név, a' mellyet-is igazán viselünk;
mert tanítunk, Christus Urunk parantso-
lattya Izerint. Matth. 28. v. 19. Mel-
talanul, és egyfzer-s' mind esztelenül is-
kedvünk és akarataink ellen ragasztották te-
hat reánk a' Papi nevet, Hanem ha azt
értik lelki áldozat teverül, az Apostolok
értelme Izerint) melly, el-híszem, on-
nan vőtt eredetet, az honnan a' Keresz-
ség, Püspök, Vásárnap. s' a. t. nevek vőtt-
ték eredeteket; de mi ezt a' nevet azok-
ban a' Felismerésünk magán, a' melly
vén Róka, min a' leg fők Imprimen-
dens.

De még az
elől Samlolt
Neveket sem
az őrdem hink
H lelki ál-
dozatra nek
pedig ol
lyan Pap
nak
Imprimen-
dens.

H A N G O S

nak hadgyuk, kik gőgösködnek, majmoskodván és Sidoróván, a' Papi nevezettel, mi meg-elégfzünk a' Prédikátori, Tanítói. s. a. t. nevezetekkel. A' mi immár Ellen vetélednek első ágát illeti; hogy tudn. a' Prédikátorok (avagy a' mint te a' bé-vőte illetlen szokás szerint nevezed, a' Papok is meg-iszák a' bort, arra csak ezt felelem; hogy a' bort meg-inni csak, nem vétek. Lásd erre oda-fel a' III. Ellenvétésre tört választe. A' mi pedig a' másikat nézi; hogy tudn. meg-is részegednek. Oh bár hazudnának a' Részegeseekben! Edgyet semmit inkább nem kívánnék, mint-hogy ez így ne volna. Vajha énnek nem volna helye a' Christus szolgálban, kik (de jure) é földnek sava, é világnak világossági, és az Isten nyájának példái. Matth. 5. v. 13. 14. 1. Pet. 5. v. De (proh dolor!) a' mint-hogy a 12. Apostoloknak Collegiumában, benn vala az áruló és lopó Júdás-is így azoknak successorinak, a' titk. tudományú és sz. életű Tanítóknak szá-

Nunc, proh dolor! quò tato életűek; holott lokan tévelgenek a' excidimus Részegségben. Esa. 28. v. 7. Láttuk Episcopi ut ne umbram minden napon az ő erkölcsöket, csak (cum quidem adeo prostratione és követve izóllók) lakás, has-moderata hízlalás, részegeskedés némellyekének köz-zúlunk dolgok, a' mértékletes itallal meg nem

T R O M B I T A.

nem elégedvén; úgy bé-merülnek az ital-bendi licearban; hogy ugyan meg-döglönek, büdös-O parce n-sülnek a' bortul (Non est meum dedecus ^{Christo Domine.} rare nostrum ordinem; sed nec vitis nostris parcere meum est) Vagynak kik ma-in Tim. 3. gokat az ő undok cobzodó és Részeges Hal-gatókhoz conformállyak, azokkal edgyütt ^{Carvestis n-ales vites} isznak, edgyütt velük nyálaskodnak, kő-in exemplū ^{vita propo-nas.} zóslag velük coborzikolnak, mellyért-is a-zoktól igen szeretetnek, ditsirtetnek-is; Be jeles ember, úgy-mondnak, tréfás ember, jó nyájus asztali ember. Nem kevés-ly. Nem komor; mint némellyek, a' kiket mint ha az ördög marta volna meg, mindē-kor csak feddőznek, az embereknek semmi világot nem engednek. Koma el nebotsásuk hóltig ezt a' Papot; mert ha ezt el szalasztjuk, nem tudom bizony mikor talál-lyuk-fel; mert találunk ugyan Papot; de ilyen hozzánk valót nem minden bokrban találunk. s. a. t. O excitatem! A' közön-^{Facilius est} séges nép, is annak-okáért töllök példát ^{n. imitari} vevén, azon hajóban, azon gonoltságának ^{facientem;} tselekedetiben (mint a' pokolnak egy fer-^{quam ob-} dőjében) úlz; mert ugyan-is a' Község ^{Carm.} arra hajol könnyebben, a' melyre láttya ^{Validior o-} hogy a' Vezére megyen, mayma az ő Ve-^{peris quam} zérének, és tselekedetit mindenben majom ^{oris, vox,} módra ahoz alkalmazzattya. Afféle Ta-^{Bern.} nitók mondogják (de vajha inkább még ^{Serm. 54.} ^{supra Cant.}

H A N G O S

Fales non csak módának-is) ugá; de nem tselekeszik.
Pastores sed Zengedő érzek és pengő Czimbalmok; sőt
de pastores merő bálványok. Szemek vagyon, és nem
sunt. lárnak. Lábok vagyon; de nem járnak.
Szőlőkkel ugyan (talam) szőlnek; de
lábokkal az igazságnak után nem járnak.
Orrok vagyon; de az halálnak, és nem
élelnék illattyára. A' szavok ugyan já-
kobb szava; de a' kezeik Esau kezei: az

Ter. 27. az, szép és jó a' tanítások; de rút es go-
y. 22. sunt mon- noltz a' tselekedetek. Ez illyenekről
fra. maiore mondgya Urünk: Nehéz és el-hordozha-
habentes li. gvan; quātatan terhet k' r'nek egybe, és azokat ve-
manum. tik az embereknek hátokra, vállokra; de
ők azokat újokkal sem akariák illeni.
Matth. 23. v. 4. Mert a' ki nem tselekesz-
zik tanítása szerint, két terhel terheli Hal-
gatóját; tudn. a' parantsolatnak és az el-
lenkező példának terhével. Sz. Pál-is
feddi azt, a' ki mást tanít s' magát nem.

Ego odi ho- tanítja: tiltja a' lopást és paráználsgot,
mines igna- maga pedig lop és paráználkodik; tiltja a'
va opera & philosophia részegkedést, maga-is pedig részeges-
sententia. kedik Rom. 2. v. 21. 22. 23. De még
Pacuvius. ama' természet világánál pislogó Caro-is
denedoceris. pirongatja e' féleket, a' mikor így szól:
malevi- re, nihil Turpe est Doctori cum culpa redarguit ip-
sum, az az, Illetlen dolog, mikor ugyan
a se voce azon vétek taláztatik a' feddőben, a' miről
imare. mást meg-fedd. Ezek bolond fők, ki-
Aug. vetet-

T R O M B I T A.

vettetek és meg-tapodiatnak Matth. 5.
v. 13. Nyilván e' féleknek fogja mon-
dania az Ur. Luk. 19. v. 22. mert. 12.
v. 47.

Halládé azért ember! Tudod hiszem
amaz közönséges belzédet: Vétek példá-
ról nem kell himet varrani. Fogadd-meg
te ez iránt-is az Ur Christusnak intését: Non vita
A' Mőses székiben ülnek, úgy mond, az Iorum; sed
Irást tudók és a' Phariseusok Mindeneket verba attē-
denda. azért valamelyeket néktek parantsolnak hogy Chrys. ad
meg-tartásatok, meg-tartásatok, és az: 1sc. v. 17. c. 13.
lekedgyetek; de az ő tselekedetek szerint ne epist. ad
tselekedgyetek; mért ők mondgyák; de nem Hebr.
tselekeszik. Matth. 23. v. 2. 3. az holott
Idvezitőnk arra tanít bennünket; hogy Confer.
halgatnunk kell a' fesslet életű tanítókat-is, ha Helvet. c. s.
az Isten igéjéből bennünket tanítanak; de p. mihi. 20.
az ő életüket nem kell követnünk. Ugyan-Si aliter vi-
is, vajki sok gonosz életű érköltstelen Papok van quā
jól tanítanak; csak hogy hasonlók a' Me- doceo, ve
dicusokhoz, az orvos Doktorokhoz, a' kik ere meo jam
málóknak jó diatát prescribálnak, s' ma sum damna-
tus. gok pedig nem követik és nem tartják-meg; Calvinde
mindazonáltal a' betegeknek meg-kell sza-vitand. Su-
vokat fogadniok. Hasonlók ezek azok- per stit. p.
hoz, a' kik mások el'it lámpás hordoznak, mih. 621,
s' magok sejtéségben járnak. Hasonlók a'
Mercurius statujához, mutató oslopához,
a' melly másoknak útát mutat ő pedig
H 4 sóhová

HANGOS

[illegible]

Stres.

azon történik rajtok, a' mi Bileámon; a' ki igazán profétála ugyan az Izráelnek a' pogány nemzetsegeken való győzedelme, az igértetett Chanaán földére való bé-menetele; s a' Szabadító Maffiásnak abból való származása és annak országlása felől. Szám. 24. v. v. 7. 8. 9. 17. 18. 19. de ő edgyiknek is lemmi hasznát nem vévé; mert hamiságnak eszelekedője vala. Jos. 13. v. 22. Így sok gonosz életű Tanítók igazat tanítanak az Isten igéjéből (mivel úgy hajtogattya Isten a' gonosz embernek is nyelvét; hogy tsak azt szóllyá a' mit az Isten akar; mint erre világos példa ugyan Bileám. Szám. 23. &c. Deut. 21. v. 5.) és mások ádvezűlnek az ő beszédek által; ha színtén ők-elkárhoznak is. Vedd-el hát te-is a' jót a' Tanítótól, s ha feleslet életű, ne kövesd őtet abban. Ő magáról számot ad, te viselly gondot magadról. A' kívül meg-bomlott kútból is szép tiszta vizet merűhet az ember: így meg-lehet az; hogy a' Tanító tisztátalan és

Gal. 6.
v. 5.

TROMBITA.

és gansz életülégyen; de azért a' tanítá-
sa ugyan igaz és meg-tartásra méltó.

XIX. Takargattyák az ő poklofságo-
kat im ilyen burokkal-is: *Hát, úgy monda-
nak, hanem innánk, el sem fogyna úgy a'
bor?* Fel. *Ostoba?* Ha ez nem gyermeki
góbélkodás, semmi nem az. Bezzeg hogy
ha a' bort csak úgy a' egy, általlýába senki nem
inná, mint a' *Manichæusok* tsekelznek, kik
a' bort, s' azzal való élést utállják, velvén
azt a' sórtéség Fejedelmének epéjének lenni.
Igaz hogy úgy a' bor el nem fogyna; de az
Ur Isten a' bor-italiúl az embert el-nem til-
tya; holott az ő Feleségének jó teremtet-
állattya, mint a' mellyel embernek el-ol-
tik szomjusága, a' melly jöllehet vízzel-is
még-lehetne; de nem öly alkalmasossan;
mert a' bor a' szomjuságot el-ólván
az embert meg-erőssíti, *spiritusokat* szerez,
mellyekkel a' természet igen meg-újítatik.
Az után, mind a' gyomornak, s' mind pe-
pedig egyéb *facultásoknak* (mellyek az em-
ber életének szolgálnak) *hidagságát és e-
rőtleniséget* meg-orvosollya. 1 Tim. 5. v.
23. Külső-képpen-is a' *sebekre* néha nem
hafzontalanól tétetik. Luk. 10 v. 34. An-
felette *vidámis-is a' bor*, és fokat haszná-
a' *szívnék szomorúságának és bánattyának*
el-űzésére. Péld. 31. v. 6. és Solt. 104. v.
15. Ha kivel azért Isten azt a' külső jót

Non est quie
quam aliud
vino modice
sumpti uti-
litas. Plinius.

H 5

közli;

- Peld. 3. közli; hogy mustal az ő jaitjának vátni
 9. 10. bővölködgyenek, az, az ő természeti erő-
 telenségének könnyebbítésére és táplálására,
 Deut. 32. a szőlőnek tiszta véreét izabadoson ihattya,
 9. 14. és a' borral, hogy éllyen, izabadosan él-
 het, úgy mindazonáltal hogy másokról is
 meg-emlekezzék, és ne csak maga éllyen
 Peld. 3. azzal; hanem abból a' Jekovát-is tisztellye,
 9. 9. és a' szőlők dő szomjuhozókat segéllye.
 Neh. 8. Némelly részre pedig igaz árron el-adhat-
 9. 10. tya, és azt eledelőre öltöztetve, és egyéb
 12. szükségére fordithatja. Ha kinek pedig
 olly földön vagyon lakása; hogy az ő
 Szamarát a' Szőlő-tőhez nem kötheti, s'
 Ter. 49. ruhát a' borbán nem moshatya, az ama-
 9. 11. zoktól, a' mennyit az ő természeti erőte-
 lenségének orvoslására, és az emberi szük-
 sének könnyebbítésre elégéségnak lenni
 iél, szerezhet, és abból másokat-is legit-
 het. Így olztón a' bor (ha olyan hamar
 nem-is, mint a' Rézgeskedéssel) el-fogy
 és itten áldásából el-kél; ha a' Városoknak,
 Fainaknak úrúai annyi Rézgesekkel (mint
 szokott lenni) nem bővölközdendének-is.

XX. Látván immár a' Bachus istennek
 szolgálai; hogy ingadozó nádszálakkal, és
 hajlandó káka bucskokkal támogatják ek-
 kédiglen ez ő undokságokat, nagyobb sem-
 telenségre és vakmerőségre fakadnak-ki, 's
 a' sz, Írában szólló Sz. Lélek Istens akar-
 ják

ják Rézgeskedéseknek párt-tar:ójává ten-
 n i Ez párt alá fogják aakok: ért el-őben-
 is veltett fejeket: Jofeph, és az ő bátyjai-
 is meg-rézgedtenek. Ter. 43. v. 34. A-
 zért nekem-is szabad meg-rézgedni? Fel.
 A' mi az első ágis illeti: A' kút-főben lé-
 vő szőv Schachar, mind jó s' mind gonosz
 részre vétetik az írásban. Gonosz részre
 vétetik. Ter. 9. v. 21. az hola' mondatik;
 hogy iván Noé abból a' borból, meg-réz-
 gedék, azon Sídó igével. Jó részre véte-
 tik. Hag. 1. v. 6. Esztek és nem elégés-
 tek-meg, isztek és nem rézgedtek-meg.
 (itt-is ugyan azon igével) Holott im hal-
 lod, hogy a' Rézgeséget úgy térszi ellené-
 ben az itálnak, mint a' meg-elégedést az
 ételnek. A' meg-elégedés pedig nem vétek,
 azért az a' Rézgeség sem az, mellyről ott
 vagyon szóv, mint a' melly-is nem egyéb;
 hanem csak meg-elégedés; tudni. az itállal
 való meg-elégedés, midőn ember a' meg-
 elégedésig, a' mennyit a' természet kíván,
 iszik, s' szomjúságát el-ölti. Illyen jó
 értelemben vétetik az a' szőv az első-hozott,
 Ter. 43. v. 34. is. Nem értetik hát ott a'
 meg-rézgedés, s' ama' borbán való bubo-
 rékolás; mintha Jofes és az ő bátyjai zab-
 lódásig ittanak volna: koránt sem; hanem
 értetik az a' vidámság, melly a' bornak
 közép itálából származik, és a' melly jozan-
 sággal

H A N G O S.

sággal meg-mértékeltetik, s' a' módot felül nem haladgya; mert a' bornak tulajdonsága az ember szívét meg-vidámitani. Bir. 9. v. 13. Solt. 104. v. 15. Péld. 31. v. 6. Ertetik a' meg-elégedés. Jól fordította a' tudós Junius; az ott lévő Sidióigét; affatim biberunt. Ott azért a' Rézgeseknek semmi menségre való nincs, kik a' bort elnyelik, és el-nyelteinek a' bortól, megáhoztainak az Istenül, a' Sz. Angyaloktól meg-útáltainak, az emberektől meg-nevetteinek a' jószágoktól meg-fosztainak, az ördögöktől háborgattainak. Es kik a' természetet meg-háborították, a' kegyelmet elvesztik, a' dicőfséget el-ejtik, az örökkévaló kárhozatban mennek. Ambros.

XXI. Górditik elől az Isten Lelkének ama' nevezetes szavait: Az Isten borral meg-vidámitta az ember szívét. Avagy, a' mint a' Rhythmusok szerint énekeltetnek: Vigasságra bort adsz az embernek. Solt. 140. v. 15. Nem kárhozatos hát a' Rézgeség? Fel. Bezzeg é drága igékkel szoktak majd leg-inkább Rézgeségeknek idejen ez has isteni Epicureusok ebüválni, ezeket szokták fertelmes s' környül-metéletlen ajakokra fel-venni s' kintornálni. De lásd erre a' választ oda-fel a' II. Kérdés alatt, s' másutt-is. Annak fellette, meg-felel néked Syrach amaz a' po-

T R O M B I T A.

a-pocryphus s' emberi lélek által iratott könyvben, a' mikor így ízöll: Ugy-mint élet embereknek a' bor, ha azt mértékletesen iándgyák. Mitsoda élete az embernek a' ki bor-nélkül vagyon? Mert ez világosságokra teremtetett az embereknek, nem részegeségekre. Szívnek vidámság és elemének örömet szerez az; ha alkalmas üdöben iszja az ember, és a' menyitak elég. Sir. 31. v. 30. 31. 32. Ugyan-is a' jó Isten, mivel tudja, hogy az emberek munkával s' fáraszággal, bíval és bánattal vilzi-véghez életét, ingyen való jó-vóltából; hogy sok szorongattatásokban el-ne csüggedgyünk, terhes munkáinkban el-ne fogyatkozzunk, elestő italt adott minékünk, mellyel enyhítenek szomorságinkat, és éllelzenénk bádgyatt tagainkat, mint valami élet fájának gyümölcseivel: de azért azt-is mondotta; hogy meg ne részegedgyetek a' bortól. Eph. 5. v. 18. mert a' ki rézgeskedétre azzal vissza-él, Isten országának örökségét nem bírhatta. 1. Cor. 6. v. 10.

XXII. Hozzák elől Salamonnak ama' szavait: No egyed vigassággal a' te kenyeredet; és ígyad vidámsággal a' te borodat. Pred. 9. v. 9. alias 7. Nem verek hát Rézgeskedni; mert ez helyen reá szabadt Salamon. Fel. Halládé! ott Salamon nem a' ma-

H A N G O S

a' maga értelmé szerint; hanem amaz Epicurus s' testi embereknek elméjéből, izoll, kik a' főv boldogságot a' gyönyörűségekben, ételben, italban, vendégeskedésben, helyheztetik, és hasoknak, mint egy isteneknek úgy kerelik kedvét. *Mimesis.* Így c. 2. v. 25. Illyenekről láts. *Ela.* 22. v. 13. *Luk.* 1. v. 19. és 17. v. 27. 28. *Matth.* 24. v. 38. Ez illyen Epicurus nyája s' tsordája között való vala amaz athenus, kinek Epitaphiumjára im ez vala írva:

Mortuus est, quasi victurus post funera non sit.

Sic vixit, tanquam non moriturus erat.

Illyen vala ezeknek ag-eb apjok-is a' Sárdanapulus, ki még élteben meg-hagyta vala, hogy hólta után az ő koporsójára im e' baromi versek irattassanak:

Cum te mortalem noris: presentibus exple.

Delitiis animum. Post mortem nulla voluptas.

Nam q̄ ego sum pulvis: qui nuper tanta te-nebam.

Hac habeo qua edis (sub & bibi) quaq̄ exsaurata libido

Hausit: & illa manent cuncta & praeclara relictā.

Hoc sapiens vita mortalibus est documen-tum.

Mit

T R O M B I T A.

Mit mondanának ezeknél külömbet ama' tisztátalan Disznok és Ebek; ha ember iszöv adának nékiek? Erről mondatott olzrán: *Non homo; sed porcus Sardanapulus erat.*

XXIII. Keresnek még-iszokott fertelmeknek gyámolítására útápot, a' Christusnak ama' gyönyörűléges s' örömmel tellyes serkengető ízavaiban: *Igyatok és részegedgyetek-meg Szerelmestm.* Ennek. 4. v. 17. aliá, 5. v. 1. *Lám* (ebből így oktalankodnak) ugyan serkengeti az övet a' Iesus Christus ez helyen, hogy részegedgyenek-meg. Jó s' szabados dolog hás meg-részegedni? Mert igen jó a' Iesus Christusnak szavát fogadni? Fel. Igen-is drága dolog az Ur Christusnak szavát fogadgadni; mert azzal mutattya-meg ember önön magát az ő juhai között valónak lenni: *Az énjuhaim*, mond Urunk, az én szavamat halgattják. *Ján.* 20. v. 27. Mi immár az ő ízava? *Meg-öltalmazatok*, úgy mond magatok; hogy vamikor meg-ne nehezgedgyenek a' ti szíveitek Ré-szégységnek miatta. *Luk.* 21. v. 34. Hal-lod! Fogad-meg hát ezt. A' mi pedig a' Christusnak előbb elől-hozatott szavait nézi: Ott a' meg-részegedésén, metaphoricos értetik, ama' mennyei örömmel való meg-elégítettések az idvezült szenteknek a' anso-

H A N G O S

a' ditsőségnek országában. Esa. 25. v. 6. és 67. v. 13. hogy a' miképpen a' mértékletes és tisztességes vendégségben, az hivatalos vendégek az alztalt körül-ülik, és az elől tétetett eledelokkal hálá-adással élnek, a' bort szép áldással, és egymásnak való fok jó kivágásokkal kőszöntetik, s' illogatják. Sá. 9. v. 13. Tsel. 2. v. 46. 47. Joél. 2. v. 26. azonképpen az Istennek országában is, a' nagy Királynak menykezős házában, az öröktől-fogva választott, és bizonyos időben az Evangéliom által elhívattott, s' megditsőtett szentek, az Isten és a' Jésus Christus alztala körül, az Abrahámmal, Isaákkal, Jákóbbal, mint a' fiak az ő anyáikkal, ülven, annak lelki eledelével, az halhatatlansággal, a' vég-nélkül való ditsőséggel, az ő sz. színeinek nézettségével. Solt. 1. v. 15. örvendezve. 16. v. 11. élnek, és ottan ottan fel-remúlven, szép hálá-adásokat, és ditsireteketénekelnek, és mondanak: *Szent, szent, szent, a' Seregeknek Ura Isten, teljes az egész menny föld az ő ditsőséggével. Mielő a' Bárány a' ki meg-ölet; hogy el-vegye az hatalmat, a' gazdagságot, a' böltseséget, az erősséget, a' ditsőséget, és az áldást.* Jel. v. 8. és 5. v. 12. Így éldogelnek, eddegenek, és iddogalnak a' megditsült Isten

T R O M B I T A.

tek a' Sz. Atyákkal, és Angyalokkal, a' mennyei ditsőségek ambroszájából, és nektarából, az Istennek országában; mint Christus Urunk jelenti. Matth. 8. v. 11. és 26. v. 29. Luk. 22. v. 30. ezen hasonlatossággal. Ezen hasonlatossággal, és lelki érteltem Izerint, mondhatnak-isennie, az életnek fájának gyümölcseiből, amaz földi Paraditsomi élet fájához irányzó hasonlatosság Izerint való szőlásként, és innia az életnek két fejének vízeiből hasonló szőlás Izerint. Jel. 2. v. 7. és 21. v. 6. és 22. v. 1. 2. és 8c. Ezen mennyei ditsőséges bölcsőség, és örök élet-béli állapot, más hasonlatossággal Bárány menyegzőienek-is mondatik; avagy Bárány menyegzőjében való lakozásnak. Jel. 19. v. 8. 9.

XXIV. Mőzgattyák ama' Jeremiáfnál való helyet-is. c. 22. v. 15. az holott Isten Joákimot az éppitélben való luxusért fedvén 's dorgálván, azt mondgya neki. *A' te atyád (Josiás) avagy nem őt és ivottát Ithon itt, mondnak, Isten az érelt, italt; avagy az evést, ivást nem hogy kárhoztaná; de sőt inkább azért Jófiát kommen-dállyá. Miért kell tehát némelly kedvetlens' maga-unt Papoknak valakit azért kárhoztani hogy eszik és iszik? Fel. Sem-mivel nem tőld ez-is inkább mellettek, és nem segiti ügyöket, mint a' többi; mert*

H A N G O S.

az évfésnek és ivásnak igéjével, a' józan és
mérteklletes élet kommandáltak ott jófi
ásban, s' nem pedig a' szóródás és Rész-
geskedés, melyektől ő üres volt. Ig-
mondgya az Apostol-is. 1. Cor. 9. v. 4.
Mivel azért Joachim basilicát, nagy pom-
pás s' fényes Vatsoráló házakat épít vala.
V. 1. s' 14. feddi Isten őtet: a' te arád, úgy
mond, nem ötte és ijtűt? az az, lám el-
alkalmalmason és vidámon élt ő; ha szin-
tén olyan fényes s' nagyságos házban nem
lakott-u. Te-u annak-okaért, mint-t
mondaná, alkalmason és vidámon élhet-
nél ez ilyen háznélkül-u. Brachilogia. Ig-
szoktak mi közöttünk-is, amaz kunyok-
ban s' allyos házakban lokozó szegény
emberek szállania: Ebben-u meg-ehe-
ném, ihatnám én, mint mások a' czifra
palotában. Ha azért az Isten áldásával te-
is, mint Jósias, józanon, mértékltelesen,
és szénül élnél; s' ha úgy mint ő ennél, in-
nál, sem Isten ő maga; sem az ő bűség s'
szolgai tégedet-is, mint Jósiaszt, nem kár-
hozatnának s' dorgálnának. De te nem
úgy észel, iszol; hanem áldosz a' béled I-
stennel inkább; hogy nem mint a' Baby-
lóniaiak a' Bélisstennel; a' miképpen amaz
belond. Luk. 12. v. 19.

XXV. Szepelkednek még-is s' igen i-
parkodnak; hogy ez ő szerelmes Delilájo-
ka

T R O M B I T A.

hat őltalmazhatszák, és nállok meg-ma-
 ríthatatszák, mondnak azért: A' *Próphé-*
ta. Jer. 23. v. 9. sőt önnön maga az *Ur*
Ben. Solt. 78. v. 65. hasonlítja magát
 a' *Részeghez.* Szabados tehát a' *Rész-*
géskedés? Mert másként, sem a' *Prófeta,*
 annál inkább *Isten* ő maga, nem hasonli-
 totná magát *ahoz,* a' mi gonosz és nem jó?
Jel. I. Az *ünlő Biró Ur* Iesus Christus,
 az ő *utolsó ültetve való el-jövételeben,* ha-
 sonlítja magát a' *lopóhoz.* Jel. 16. v. 15.
Szabados tehát a' lopás? Tetfizik? *Na a-*
na tetfizik, ennek is tetfizenie kell: mert
mind egy ünlő fia a' két rőt. Bezzeg képte-
 len elme, a' melly ilyen képtelen és okatlan
 következtést ellik! Tanöld és tartd-meg
 annak-okáért; hogy nem mindyárt jo-
 valtatik az, az *honnet az hasonlatosság vé-*
tetik. Lásd. *Matth. 11. v. 16. 17. Luk.*
16. v. 8. & 18. v. 2. seqq. Meg-tartás-
 ra méltó *Agoston-D-nak* im-ez *hasznos*
regulája: Non, undecunq, datur similitu-
do a' Scriptura, laudabitur ipsa res; sed
tantum similitudo indetrahitur. Ad *Pfal.*
58. v. 5. 6. illik meg-látnod ez helyet-is.

II. A' mi immár az *elöl-vetett* *lócusok*az
illeti: A' *Próféta Részeghez* hasonlítja
magát ezért: Mert a' miképpen a' *Részeg*
nem tudja *mit mivel, mit tselekezik*.
Ter. 19. v. 33. 35. ezenképpen az \bar{o} nagy

buzgá-

Lep. chry.
 Rodas epus
 Calixtus
 tamitahiz
 vitem de
 e baroni
 Haportilis

H A N G O S

buzgóságában, Istenének és az ő sz. befzedének meg-útáltatásáért s' meg-vetteteté-
seért való *bánatjában*, *búsulásában*, nem tudgya vala, mit tselekedgyek. A' sz. Ur Isten pedig hasonlítottat az erősbőz, ki a' bortól kiált; hogy minket tanítson, minémű nagy *buzgással* és *bátorsággal* támad-
ki ő Felsége az *hitetlenek* ellen; nevezet szerint pedig, az ő *bárányának* ellenségei ellen; hogy őket el-vezesse; a' miképpen tudn. az erős férfiu a' bortól neki *melegedvén*, nagy kiáltással, rikóltással, és *bátorsággal* megyen az ellenségre; hogy a'ze el-szélessze s' veszeje. Lásd. Esa. 42. v. 13. 14. A' miképpen annak-okáért Sz. Lukácsnál, amaz *hamis Oeconomusban* a' Christus *genust*, az az, a' *genzt* felélt avagy *szorgalmatosságot*, s' nem a' *speciest*, az az, magát a' *lopást*, ditsiri: úgy itt is a' *genust* *notállyá*, az az, a' *ízivnek* *bátorságát*, és *ferénységét* az ellenségre való *menetelben*, és a' *vezedelmeknek* meg-útálásában, a' minémű szokott lenni azokban, kik a' *bortól* neki *melegednek*: s' nem a' *tozódást* magát, vagy a' *dorbézlásban* való *szokást* a' mellyre néztenek az LXX. Görök böltsék, midőn így fordították: *hos kekraipalikos ekoinu*. Vértkefen.

XXVI. A' Részegeskedésnek *pátronusi* vékonyittyak annak *vértes* voltát a' Christus

T R O M B I T A.

stusnak ama' mondálával, *Nem a' mi bé* Matth. 19. *méggyen a' szájban*, *ferdőteti meg az embert* 3. 11. *hané a' mi ki-jő a' szájból*, a' *ferdőteti meg az embert*. A' mi az embernek száján bé-méggyen, nem vétek az; mert nem *ferdőteti meg az embert*. A' Részegség az em- Bellarmi-
ber száján meggyen-bé. Azért a' Részeg-nus. lib. 3.
ség nem vétek? Fel. Ez nem *okoskodás*, c. 8. de ten-
hauem tsak *merő gyermeki ostobálkodás*. op.
Mert nem a' Részegség, hanem az *ital* mé-
gyen bé, annak-utánna az *italból* jöv inkább
ki-embernek szájából a' Részegség. A'
bor *ital*, mint szintén a' *víz ital*, a' meny-
iben *ital*, és embernek száján bé *méggyen*,
nem *bűn*; hanem az *ital* után következő
mértéktelenség, az a' Részegség, és az *ital*
tallal, való *gonoszul* élés, az a' *vérteség*.

XXVII. Ki-álnak még-is s' így felelnek:
Lám a' Cínai menyegzőben-is, az hol U-
rünk-is jelen-volt, *meg-részedtenek*. Jan.
2. v. 10. *Nem bűn hit a' Részegség*, e-
gyébiránt Urunk jelen lételevel azt nem
cobonestalta, meg nem *tisztelt* volna?
Fel. 1. Hazudtíz tars; mert az irás azt nem
mondgya; hogy a' Cínai menyegzőben
jelen lévő *vendégek* *részegek* lőtenek légyen,
és nem-is mondgya, *ott mi lőt légyen?*
hanem *más 's egyéb lakodalmasoknak* *kő-*
zönéses *szokások* *adgya s' jeleni-ki*
Nyisd-fel tsak a' csipást, 's a' *textust* *joh-*
ban

HANGOS

ban nézd-meg. 2. Nem mindgyárt *joval-*
talik az, mint ha *jol* lőtt volna, a' mia' Sz-
írásban *valakiről mondatónak* lenni jelen-
tetik. Azért, *dato*, bár szintén azok *re-*
szegek lőttenek volna is, melly nem *igaz*;
mint meg-móndok, még sem következ-
nék; hogy a' *Részegeskedés szabados* és jó
volna. A' *bőrtűben* lévő *igé*, *methüein* nem
borban buborékolást, a' melly közönséges-
sen *Részegségnek* mondatik, s' kárhozza-
tik; hanem meg-elégedést, *vidámságot*,
és *módgával való vigaszt* jegyez, úgy-
hogy értelme é legyen; *hottan methüstho-*
postquam affatim biberint; minck utánna
bővön az az, *elégséges* ittanak volna. He-
braismus. A' vagy, *sicim expleverint*;
mint a' *túdós Béza in ann. Maj. fordittya*.
Nem is ok nélkül; mert ugyan-is a' *Si-*
doknál im ez szö: *Schachar*, melly meg-
felel ez *Görög* szö: *methüein*, nem
mindenkor *gonosz részre* vétetik. Lásd
oda-fel a' XX. *Ellenv* tört *válasz*.

Ki-fogás. Ki-kapnak itt ez hasokat
hizláló *bor-sákok*, s' ezt görditik *inslán-*
tiájul előnkbe, ha hinni való; hogy *Id-*
vezetünk abban a' *menyégzében* e' végre a-
jándékozott legyen oly *bővön*, tudn. 6. ve-
der bort; hogy a' *kik* a' *bornak* nem léte-
miatt (v. 2.) meg *szomorodtak* *vala*, a'
a' *bővebb itallal* meg-*újítottatnának*, s' tovább

mn-

TROMBITA.

mulathatnának, dorbézolhatnának? De
ez csak a' *magok költséges agyoknak* kat-
lanában koholtatott *monda-monda*. Sőt
inkább akarta ezzel *Urünk* azokat a' ke-
gyes *házasokat*, kiktől *hivattatott* *vala*,
meg-szűkülésekben s' *szorultságokban*, le-
gíteni: és az ő *mindenható* *isten* erejének
ki-nyilatkoztatásával (melly lőn azoknak
a' *veder vízeknek* *borrá-változtatásokkal*)
mindeneket az *ütre* (melly minden jó tse-
lekedeteknek *tenyésző anyja*) *terken-*
getni.

XXVIII. Tsögetik Sz. Pálnak amaz
szö: *Nintsene házatok az ételre és ital-*
ra? 1. Cor. 11. v. 22. Lám, mondnak,
Sz. Pál. a' *Corithus-bélieket* rá *szabadí-*
tya; hogy *egyenek*, *igyanak*, *részegesked-*
gyenek; csak hogy a' *magok házoknál*, a'
mikor nékik azt *mondgya*: *Nintsene há-*
zatok az ételre és italra? Mint-ha *mon-*
dotta volna: *Vagyon házatok, az holott*
szabadossan *ehettek, ihattok*; *fellyebb* pe-
dig. v. 18. 21. azt *mondá*: *Egyben gyül-*
tók a' gyülekezésben, s' *némelly Részeg*: an-
nak-okáért úgy *látzik*; hogy csak a' *kö-*
zönséges helyen lenni *szokott Részegséges*
tilalmazza; a' *magok házoknál* pedig őket
szabadon *hadgya?* Fel. Nem segít sem-
mit ez a' *bizonyosság* az ő *ügyök* mellett.
Távol legyen az a' *gondolat keresztyén em-*
ber-

HANGOS

bertől; hogy sz. Pálnak ott járna és az völ-
na elméje, ki a' Réfzageskedésnek olly buz-
gó persequitora. Rom. 13. v. 13. 1. Cor.
6. v. 10. & alibi. Mit mondgyúnk an-
nak-okáért az ellenünkben-vétett szavaira?
Jegyezd meg: A' sz. Paál az Ur Vatsorá-
jával való vífza-élésben sok ki-vető dolgo-
kat tapasztalván meg a' Corinthus-béliek-
ben, őket érettek Apostoli eszésséggel és
szelidséggel meg-dorgállya, és nem sze-
rint négy ilzonyú abusufokat fedd-meg ben-
nek, kik közzül itt (hogy az írás ne ter-
jedgyen) kenteit említem tsak. Edgyik
illetlenség ez vala; hogy az Ur Vatsorájá-
ban a' köz igazat, avagy a' középseget, meg-
nem-tartják-vala; hanem az általlýában
egy-mással ellenkező dolgokban ütköznek,
léledzenek vala; mert némellyek üntig
észnek, isznak, zabállódnak, és ugyan
meg-részegednek vala: némellyek pedig a-
zok ellenében éhen, szomjúbon maradnak
vala: Es im-ez éhezük ugyan; amaz pedig
Réfzeg, mond az Apostol. Másik; hogy
a' sz. helyet-is az ő dőlésekkel, és az Ur
Vatsorájával illetlenül való élésekkel, pro-
fánálnak, meg-ghaláznak, melyről kér-
dés-képpen dorgállya őket, mondván: A-
vagy minisem házatok az ételre és italra?
Vészen ratiót ab indecoro, az illetlenségtől.
Mint-ha mondaná: Nem illik e' féle gyó-
mor-

TROMBITA.

mor-tölő testi tobzódásoknak és zabállódá-
soknak a' közönséges gyülekezetben, a' sz.
helyen lenniük; hanem ha ugyan e' féleben
gyönyörködtek, vagyon külön házatok, ott
egyetek, izyatok, inkább, még-is ott kis-
sebb botránkhózással léfzen.

XXIX. Fognak Réfzageskedésnek gyá-
molitáláért a' Sz. Pálnak ama' szavaira:
Ne igyál még-is tsak vizet; hanem borral-
is ély! Tim. 5. v. 23. Lám, módnak, Sz. Pál
ugyan parantsollya Timotheusnak; hogy bort
igyék. Nem színtén ollyan kárhózasos vé-
tek hát meg-részegedni, mint némelly Pa-
pok szörnyitük? Fel. Ugy de, el-tsipél a'
Sz. Pál szavaiban; mint az ag-eb apád-is
a' sz. Lélekében, ki Christus Urunk ellé
vetekedvén a' XCI Sólártból, el-lópá ezt:
a' te utaidban. Mert láttya vala; hogy az
ő ellene volna, a' Christustól abból meg-
győzetnék. Matth. 4. v. 6. Igy te-is, a' mi-
ben a' dolognak veleje, és a, befzednek ma-
gyarázattya 's értelme állana, el-hagyadd,
és a' mi te ellened vagyon, 's a' mellyből
meg-győzeter, tsak el-mellődzed. tudni.
kévés. Hallod! kévés borral (vino oligo) ja-
vallya Sz. Pál hogy Timotheus élyen, 's
nem hogy meg-részegedgyék. Nem kell va-
la azért tenéked azt a' kúrsíny de szűkséges
igétskét-is el-nyögnöd; hanem elöl kellett
vólna a' többivel edgyütt hórnod; de láttad,

H A N G O S

hogy a' nyakadban keríti az Apostol vélle
a' *kamárt*, 's azért nem kívántad azt em-
litenie. Mivel annak okáért Timotheus hű-
dropotes, viz-ivó, bor-nem-ízza, vala,
nem terméshet szerint mind-azáltal, s'
nem-is valamelly nyavalyából; hanem aka-
rattya szerint, s' testnek meg-halálosítá-
sának okáért, minden ambitio, s' babonás
fogadás nélkül; azonban erőtelen s' beteges
vala: Jóvallyá s' kom-mendállya néki az A-
postol; hogy az ő erőtlen gyomráért, és
gyakorta való betegeskedésért bort igyek;
de nem hogy azzal (mint te szoktál tele-
kedni) tobzodgyék. Sign-inter adgya azért
az ő intéséhez ez igécskét: *oligo pauxillo*;
hogy valakinek ez ő intésével calumniara-
kot ne adna; mert meg-eshetett s' esett
volna az hogy az hitetlenek ez ő tanácsát
halván, ez avagy hasonló szinnel meg-csu-
follyák vala: *Misoda tudomány ez, a'*
melly az itálra izgat? Ezé az út, a' mellyen
az Egben fel-mehetni? Hogy azért az il-
lyen gunyolásoknak eleit vegye az Apostol,
bizonyiságot tévzen arról; hogy ő a' bore
tsak szűkségre inni tanátsollja, és egyszer
modica vinis' mind a' mediocritást, fél-részént való
forbitiovela elégséget kom-mendállja.

*Timotheo
dolenti sto-
machum,
modica vinis'
forbitiovela
kata est.
Hieron. in
h. l.*

XXX. Causállyák immár fogják és ad-
gyák okúl a' bore: *Ha*, úgy mondnak, *így*
vagy on a' dolog; s' a' Részegeskedés ilyen
ártal-

T R O M B I T A.

ártalmas és kárbozatos: bár ne-is teremtetten vol-
na tehát Isten a' bort? Fel Oh pirotságos balga-
tag! Oh meg-híúlt tök-agyak! *Te vétkezel;*
még-is te a' te jó Istenednek nemes teremtését; vagi
inkább magát ő Felsegét, kárhoztatod. Nem a
bor oka a' te veszedelmédnek; mert az Istennek
bajnos és jó teremtetett állattya az ember testének
táplálására. Solt. 104. v. 15. hanem a' te mér-
zéketlenséged az oka, ki azzal eb utálisz 's visla-
elsz. Hos. 13. v. 10. Ez azért szintén annyit
tévzen, mint ha mondanád: Bár ne teremtetten
vólna Isten a' vasat, a' gyilkosokért: az éjtzakát,
a' lopokért: a' napot, a' rágalmazokért: az asont,
a' paráznaságért, és így minden teremtfi Istennek
tenéked el-rontatnak. Nem a' bort annak oká-
ért, hanem azzal való gonoszlul élést kárhoztas-
sad. A' bor magában igen jó; de sok rendbéli
tobzodással, részegeskedéssel, tisztátalanná tészik
az emberek azt önön magoknak, mikor a' sok
bor-italból, vetemednek minden feslet fajtalan
tisztátalan életre. Innen vagy on osztán; hogy
a' bor, az Istennek jó teremtetett állattya gono-
szúl hall: maga a' bor magában senkinek nem
ártana, tsak élnek jól az emberek vélle.

XXXI. Mentegetik némellyek magokat
így-is: *En nem tudam szintén ennyi-*
re; mint immár most tudom 's értem; hogy a' Rő-
szegekedés illy nagy gonosz legyen: mivel ez előtt
való Pappaink ritkán feddettek ezért bennünket;
sőt inkább edgyest ittanak velünk? Fel. I Oh
délszínben Nap világnál sem látó denevérek!
Kettős büntetésre vagy méltó. Először, a' nem
tudásért. Hos. 4. v. 6. holott tudnod kellett
vólna; mert immar a' tudatlanságnak ideje el-
mult. Tsel. 17. v. 30. Másod-szor, a' nem-a-
karás

H A N G O S.

zavás, nem tudás miatt lött gonosz tselekedetédért.
Deut. 27. §. 26. II. Ez te vétkeket az előtt va-
ló Tanítóid nem fedezték-e fel? Ha nem faj bi-
zony nélkül, mert az ő álnokságokért meg-költ
bisteleneknek véreket Isten az ő kezekből kiványa-
meg. Ezech. 33. §. 8. számat adnak azokról.
Sid. 13. §. 17. Deha szintén némelyek közzülök
olyak voltak-is, én nem hiszem; hogy mind a'
félek voltanak volna; hogy bűnödöt meg-ettek.
Hos. 4. §. 8. volna. Vóltanak. el-hízzem jó lel-
ki ismérűtök, kika a' Rézgegeskedést eléggé tiltot-
ták; de te a' minémű a' miszedésinkhez, azoké-
hoz meg-olyan vóltál mind a' te atyáiddal edgyütt
keménny nyakú, környül-metéletlen szívú és fülú,
a' Sz. Lélek ellen igyekező. Tsel. 7. §. 51. 52.

III. Hallodé! ha az előtt szintén
ennyre nem tudtad, im eléggé érted im-
már. Ma annak-okáért, ha az Ur szavát hal-
lod, meg-né-keménnyítsd arra a' te szívedet. Solt.
95. §. 7. 8. mert edgyűd oltán Isten igaz itéleti-
bűltégedet, mint Farakót, és a' nyavalyás Si-
dókat, abban a' meg-keménnyedésben bágy; hogy
többé toha meg-ne térhes, és ne üdvözülhes.
Solt. 81. §. 12. 13. simul collatis.

XXXII. El.végre a' Rézgegesek közzül va-
laki, talám (mint-egy Agrippa sz. Pálnak)
§. 28. mond: Közel majd ugyan el-biteted velem; hogy
józaná legyek? Fel. Kivánnám az Isten től hogy
§. 29. mind közel, mind ugyan valóban; nem csak te,
hanem mind azok, a' kik ez edgyűgyű kitsiny iráskám-
ban engemet halgatnak; löttetek volna olyanok
mintémű én, az én egyéb erőtlenségimtől meg-vál-
va; sőt szívem fzerint kívánnám; hogy len-
nétek ifangelój. Ennek-okáért meg-is bajtom
az én térdeimet. a' mi Urunk Jéfus Christusnak

Attya,

T R O M B I T A.

Attya előtt. Hogy mind azoknak, kik ekkédig-
len a' Rézgegeskedésnek szeretői s' gyakorlói vóltá-
nak, és engemet ez edgyűgyű Tanításomban hal-
gatádnak, nyíssa-meg-szíveiket; hogy figyel-
mezzenek azokra, mellyek itt én töllem Jéfus
Christus hafzontalan Szolgájától mondatnak;
hogy meg-fordúlyonak a' Jertéségből a' világozságra,
és az ördögnek hatalmától az Istenhez; hogy így
az utolsó napon az Arch-angyalnak kiáltására
a' ditsőségre, és az örök életre: s' nem pedig a'
gyalázatra, és az örök halálra támadhassanak.
fel. és az itilo Biróztúl azt halhassák-meg: Jer-
tek. s. a. t. s' nem pedig azt: Eredyetek. s. a. t. Marth. 25.
En ebben a' buzgó kívánságban halok-meg, a' §. 34. 41.
mellyet tellyeítsen-be az Ur az Ur ért az ő sz.
Fiaért a' Christus Jéfusért. AMEN! AMEN! §. 17

Hogy annak-okáért a' bor-italban ne vétkez-
zél, tanúld és tartsd-meg a' bor-italban szü k-
séges-képpen meg-tartatandó Circumstantiákat,
a' mellyek im e' következendők:

I. A' Mód. Mődgyával kell hát embernek a'
bort inni: szükségre csak, csak szintén a' term. Tantum po-
sztetnek egész ségének meg-tartatására valót, és tsactionis adhi-
ammit, a' menyit a' természet önnön táplálta-
tására fordíthat és meg-emészthet, semmi su-
perfluitást, kellesténél fellyebb való bővölködést, non oppri-
benne nem hagyván, a' belől valami bújaság-mantur.
ra való materia nem zethernék. Estsak úgy el. Cicer. in
ly a' borral, mint a' Sóval az az, szükön, merlibr de Sec-
a' mint-hogy az éseknek jó izi el-vész, ha sok sőt
vész belé: úgy a' bornak-is minden bajza el-
vész; ha a' bor-italban igen el-megy, és igen belé
vész benne. Omne nimium nocet, a' mint szok-
ták mondani, és az a' vidámság s' vigasztág, mel-
lyet a' borban keresz, igen könnyen nagy szomo-
tuság.

Tsol. 16.
§. 14

Tsel. 26.
§. 18.
1. Thes. 4
§. 16.

Dan. 12.
§. 2.

Jan. 5.
§. 29.

Marth. 25.
§. 34. 41.

Dan. 9.
§. 17

H A N G O S

rútságá válik; hogy ha a' bort mód-nélkül iján-
dod; sőt ha azt részegségre ifjod, annak bajza
felette igen szomorúságos és káros. Peld. 23. v. 2.
Nevezetes és az emberek köziben igen ki ter-
jedett; sőt ugyan köz-mondásban ment sen-
tenciája a' Lyricus Pöetának:

Est modus in rebus, sunt certi denique fines.

Quos ultra citraque nequit, consistere verum.

Innen vöttek ne talám a' mi Magyarink-is;
Mindennek módja vagyon, ugy mondván. Mó-
dot tartst tehát az italban Ter bibe. *veloties ter-
nos, sic mystica lex est.* Athen. l. 10. & 11. Pri-
ma cratera ad sitim pertinet: secunda ad hilarita-
tem: tertia ad voluptatem: quarta ad insaniam.

II. Az Idő. Pred. 3. v. 4. Mert ugyan is va-
gyon oly idő, mellyhez a' vigaság, a' bornak nem-
zeténye, nem illik. *Sirnünk kell ottan-ottá meg-
tselekédett bűneinken.* Joël. 2. v. 12. Matth. 26.
v. 75. Luk. 7. v. 38. Zach. 12. v. 10. & d. Jak.
4. v. 9. és fokozt nagy nyomorúságban forgunk.
Esa. 22. v. 12. 's az Isten keze alatt buzgóbban
kell könyörögnünk. Esa. 26. v. 16. Solt. 50.
v. 15. a' mellyre a' bűjt és a' restnek sanyargatása
igen jó segid. Esth. 4. v. 16. 1. Cor. 7. v. 5. Va-
gyó tanulásnak ideje-is, a' mikőra' tanulóknak;
mint, Predikátoroknak, Deákoknak s. a. t. több
bort inni ártalmas. Léfzen ifjmet néhánykor;
hogy ember szaporitja az Isten magvat, 's mag-
zatot tamaszt. Pred. 3. v. 5. ekkor-is nem kell
embernek bort inni; *quia partus gigni debet ex
moderato puroq; semine, quod vino refertus, qua-
sirable concitatus, ferere minus potest, unde filii
sepe fatui & amentes procreantur.*

III. Az Helly: arra-is rá kell embernek vi-
gyázni, mitroda helyen iszik ő bort. Vagyon
közön-

T R O M B I T A.

könöség, 's vagyon magános hely-is. Kö-
zönös helyen inni értelmes 's okos emberhez
nem illik. 1. Cor. 11. v. 22. Vagyon ifjmet rész-
teféges, és vagyon tisztetégtelen hely, s' a' t.

IV. A' Gradus, avagy Hivatal. Minek-oká-
ért a' Magistratusoknak. Peld. 31. v. 4. Pélad-
nakokéért. 1. Tim. 3. v. 2. 3. és egyeknek,
kik a' Republicanak igazgatására hivatattanak,
kevesebb bort kell inni, mint a' privatus embe-
reknek. Mert: *Turpe est custodem custode inidi-
gere:* mellynélkül ők szükölködnek; ha a'
bor-italban igen el-mennek.

Plato de
Legitu:

V. Az Aetas: mert a' gyermekeknek és léány-
aknak; a' mint-hogy az ifiaknak-is, bort nem
kell inniok; avagy hogy igen-igen keveset, ke-
vesebbet mint az idősebbeknek 's meg elemetkek-
nek. Tit. 2. v. 6. noha mind-azonáltal ezek-
nek-is józanoknak, 's nem sok bornak szolgálók-
nak kell lenniök. Tit. 2. v. 2. 3.

VI. A' Sexus (nem) mert az aszonyoknak ke-
vesebb bort kell inniök, mint a' férfiaknak.
Sőt tellyességgel nem völt szabad régentén a'
Romainaknál az aszonyoknak bort inni; hogy va-
lami gyalázatban, melly gyakrabban a' több
bor italból származik, ne tántorodnának. Gra-
talocorini fluminis unda fuit. Öket a' férfiek sok-
kal szokták vala meg-kémlezi, hogy ha ittak
bort; meg-csokolták őket, hogy így rajtok a'
bor szagot meg-érezzek. Edgyet olvafok köz-
zülök; hogy az bordoból tsak tsóvón ivott, az
Ura rajta kapta, 's ottan meg-ölté.

Plin. lib. 14.
c. 14.

VII. A' Conditio avagy Állapot: mert a' Szol-
gáknak és a' betegeknek, avagy tellyességgel sem-
mit; avagy tsak igen keveset kell inni. A' bá-
natos s' flomorú szívűeknek pedig kell bort inniök.
Peld.

Mal. 2.
v. 15.

H A N G O S.

Peld. 31. §. 6. Ísmét a' meg-sáradtának, kiknek meg-
ejzett erejeker a' bor nevel; és öregbíti. Minémü nyava-
tyákban levőknek ne kellesék pedig bort inniok, olvasd-
meg rólla *Plinius*. lib. 23. cap. 1.

Ha ezeket meg-tartod, valamint akarod ígyál és így vig-
dár, egyedül az Urbann. Solt. 64. §. 11. és 97. §. 12.
Phil. 4. §. 4.

Cautio. Ugy térj pedig-el a' *Reszegek* kedéfről; hogy i-
gyekezzeél egyfizer s' mind minden bűnöknek el-távoztatá-
sára közönsöggösen, s' lstennek nem tsak ez vagy amaz,
hanem minden meg-értett akaratyát kélz így végben-vinni.
ki-jöv. 19. §. 8. és 24. §. 7. Jer. 42. §. 5. 6. Solt. 11.

Quid prod-9. §. 106. Mert másként mit használ embernek el-távoza-
est *Vinum* tatni a' bort és a' rút *Reszegek*; azonbá pedig *boszu-á-*
non bibere, lassal és gonofsággal meg-reszegedettnek lenni; Elly azért
e' jelen-való világon, magadra nézve mérteklotesen; se-
lebarátadra nézve, igazán: lstenre nézve, szentül. Tit.

2. §. 12. *Hec tria perpetuo meditare adverbis Pauli.*

Max.
Ep.
Eöcke.

Hac tria sint visa regula sancta tua.

De mivel mi-magunktól; úgy-mint kik természet szarins
a' bűnben meg-holtunk, meg-nem térhetünk, Tégedet kérünk
írgalmnságának Attya, könyörületeségnek ki-apaadhatatlan
forrása, mi Urunk Jösus Christusnak sz. Attya, ő benne
minékünk-ü édes Atyánk, téríts-meg minket; hogy térhes-
sünk-meg, vonny-ki minket a' bűnnek fertőjéből, moss-ki a'
mi bűneinknek szennyekeből, világosítsd értelmünket, ajítsd-
meg lelkünket, változtasd-meg akaratunkat; hogy a' gonofs-
gyűlöltetésűk, és el-hagyassuk a' jót pedig meg-szerethessük,
és el-keressük, világosítsd-meg a' *Reszegek* kedésnek sárjával
be-borított szívünknek fétet és forma-nélkül való szívet;
hogy mind-nyájjan a' te dolgaidat meg-sekinthesük, s' a' kik-
kel közszülünk immár ezeket tselkeded, tartsd-meg rajtunk
végiglen a' te kegyelmedet, Sz. Lelkednek ragyogo világával
sönadkölyét mindenkor szívünkben; hogy a' Jozansagnak
ajvenyenn minden tántorgás nélkül futhassunk a' Christusnak
országáig, hogy boldogul való ki-mulassunk után a' te Sz.
országodat el-vebessük, s' örökkön örökké birhassuk. Jőj-el-
Uram Jösus, jőj-el! Amen. Vgy légyen.

Factum hunc tenuem, per Dei gratiam concepi kevinis,
in Cumania. Anno Mundi creati 5620. Epocha
Christiana. 1682. patientia Sanctorum in Ungaria 10.
status mca 27. currente. Halelujah.

F I N I S.

